

DE PARTIJ

Partijstructuur

- Partijstructuur is “plat”
- Primair doel van het landelijk partijbestuur is dienend te zijn aan de leden. Zij staat los van de politieke lijn en heeft zo min mogelijk macht.
- Samen met de leden van het platform gaan we een structuur maken zodat er nergens machtsblokken ontstaan.

Politici? Volksvertegenwoordigers!

- Onze volksvertegenwoordigers zijn Splinters: vrij en onafhankelijk, vasthoudend in hetgeen zij willen bereiken, idealistisch, moedig en uitgesproken in het politieke debat en stemmen zonder last.
- Daarbij krijgt iedere volksvertegenwoordiger evenveel ondersteuning vanuit de fractie; het zetelbedrag dat Kamerleden behoren te krijgen om ondersteunende medewerkers aan te nemen gaat niet naar de algemene “fractiepots”, maar komt in gelijke delen ten goede aan de ondersteuning van individuele Kamerleden. Zodat al onze Splinters kunnen excelleren, optimaal hun parlementaire controlerende taak vervullen, op de manier en met de ondersteuning die hen het beste past.
- Vriendjespolitiek en baantjesjagen horen niet bij Splinter. Volksvertegenwoordigers worden, net als de medewerkers, periodiek beoordeeld op basis van objectieve criteria. En dat doet Splinter niet alleen voor haar eigen Splinters. Ook alle andere Kamerleden van andere partijen zullen langs de objectieve meetlat gelegd worden. De beoordelingscriteria en de uitkomsten voor individuele Tweede Kamerleden worden maandelijks via onze “Splinter Index” op de website gedeeld worden, zodat iedereen kan zien wie de ware volksvertegenwoordigers in de Kamer zijn.

Partijdemocratie en transparantie

- Wat Splinter doet, welke successen behaald worden en de inspannende weg naar dat resultaat: alles wordt overzichtelijk en toegankelijk op de website en het ledenplatform inzichtelijk gemaakt.
- Onze digitale fractiekamer, het ‘open source’ online partijplatform, geeft de leden de mogelijkheid om mee te denken, mee te schrijven en te stemmen over partijaangelegenheden en de partijkoers binnen de kaders van de partijbeginselen. In Scandinavische landen heel gewoon, maar in het Nederlandse parlement doet niemand het. Splinter doet het.

- De leden krijgen de mogelijkheid om te stemmen op de volgorde van de kieslijst. Zelfs tot in het stemhokje bepaalt de kiezer welke kandidaten of onderwerpen “omhoog” worden gestemd. Aan die onderwerpen zal Splinter de komende zittingsperiode in de Tweede Kamer meer aandacht aan besteden. Bij Splinter wordt wél geluisterd naar de leden en naar de mensen die op Splinter stemmen.
- Politiek Den Haag wemelt van de goed georganiseerde lobbyisten, NGO's, branche- en belangenorganisaties en het is vaak ondoorzichtig hoe Kamerleden aan hun informatie komen. Daarom wil Splinter het goede voorbeeld geven door een lijst op de website te publiceren van organisaties waar wij actief contact mee hebben. En eventuele voorstellen die met behulp van deze organisaties worden ingediend. Daarnaast zal Splinter in de Kamer voorstellen indienen voor het realiseren van een lobbyistenregister en registratie verplicht te stellen voor alle Kamerleden en bewindspersonen.
- Meeregeren? Of als oppositiepartij over specifieke onderwerpen onderhandelen met de coalitie? Splinter is niet politiek naïef en wil samenwerken waar dat kan om haar idealen te realiseren, maar is transparant naar de leden over wat er eventueel uitgeruild wordt en onder welke voorwaarden. Zijn de leden het er niet mee eens? Dan doen we het niet.
- Het verkiezingsprogramma wordt op het ledenplatform een interactief document waarin verwijzingen en links worden opgenomen naar behaalde resultaten; zo is in een oogopslag duidelijk of en op welke manier Splinter haar verkiezingsbeloftes nakomt. Daar kunnen mensen ons niet alleen bij nieuwe verkiezingen op beoordelen, maar ook tussentijds. Splinter is er immers voor de Nederlandse burgers die zij vertegenwoordigt.

Betrouwbare politiek

De betrouwbaarheid van de héle politiek is natuurlijk niet iets wat Splinter bij andere partijen kan afdwingen. Wij kunnen alleen maar het goede voorbeeld geven. Hier staat Splinter voor:

- Gekonkel en handjeklap in achterkamertjes is uit den boze.
- De Kamerleden in het parlement moeten de regering controleren en die taak uiterst serieus nemen; doorvragen, doorvragen, doorvragen. Niet stoppen als het moeilijk wordt. We zijn tenslotte volksvertegenwoordigers.
- De focus op snelle succesjes die vooraf afgekaart zijn met het kabinet of juist zo algemeen zijn dat niemand ertegen kan zijn maar er tegelijkertijd niets concreet verandert: we doen het niet! Geen inhoudsloze moties die iets vragen wat al staand beleid is of vragen om ‘te kijken naar’, of iets ‘uitspreken’ voor de Bühne. En óók geen moties die schreeuwen om harde maatregelen als niet overzien kan worden wat de gevolgen van hard beleid zullen zijn voor goedbedoelende burgers.
- Geen proefballonnetjes. We kunnen onze tijd beter besteden aan goed doordachte plannen en daarmee voortvarend aan de slag te gaan.
- De Kamerleden moeten gedegen wetgeving afleveren en de regeringsvoorstellen optimaal controleren. Zodat een Kamerlid bij debatten over wetten de desbetreffende wetstekst nauwkeurig bestudeert, evenals de Memorie van Toelichting, en zich vooraf gedegen laat informeren over de gevolgen voor de samenleving.

- Identiteitspolitiek, het zeggen op te komen voor bepaalde groepen door hen op te zetten tegen andere groepen, is het vergif voor ieder constructief politiek debat. Iedere partij maakt zich daar schuldig aan. Splinter wil dat doorbreken. Je kunt ook prima voor mensen opkomen zonder te polariseren.
- In de politiek moet je samenwerken om dingen te bereiken. Splinter staat voor constructieve en betrouwbare samenwerking met andere partijen. Daarbij verliezen we onze idealen, het verkiezingsprogramma, onze kiezers en het algemeen belang nooit uit het oog. We nodigen andere partijen actief uit zich aan te sluiten en mee te denken met onze plannen. En andersom.
- Een splinter tornt niet aan: kinderrechten, mensenrechten.
- Wij beoordelen voorstellen op persoonlijke vrijheid, persoonlijke verantwoordelijkheid, duurzaamheid, seculariteit en mededogen.

Partijnaam

Versplintering is goed voor de burger en de democratie. Er behoren 150 volstrekt onafhankelijke volksvertegenwoordigers in de Tweede Kamer te zitten. Het is aan de regering om vertegenwoordigers te overtuigen om voor een voorstel te stemmen. Op de merites van het voorstel en niet omdat je nou eenmaal deel uitmaakt van een coalitie of politieke partij. Het partijstelsel met de verstikkende fractie- en coalitiediscipline werkt dit tegen. De leden stemmen volgens de Grondwet zonder last, maar dat werkt in de parlementaire praktijk niet zo. Het parlement heeft onafhankelijke Splinters nodig, die de regering onophoudelijk controleren, het vuur aan de schenen legt en dóórvragen waar andere partijen het letterlijk voor gezien houden.

- Een Splinter is onafhankelijk en vasthoudend. Het staat voor onafhankelijke volksvertegenwoordigers die onophoudelijk vechten voor de idealen van de partij; zij zijn in de Tweede Kamer de stem van alle inwoners van Nederland en controleren de regering.
- Splinters staan achter het verkiezingsprogramma en de partijbeginselen, schuwen het debat ook in de eigen fractie niet en stemmen zonder last. Van verstikkende fractiediscipline is geen sprake. Splinters zijn onafhankelijk en samen sterk.
- Splinters zijn wars van polariserende identiteitspolitiek en stoppen niemand in een hokje. Politiek gaat wat ons betreft over universele waarden en niet over valse tegenstellingen. Splinters staan boven het achterhaalde links/rechts denken; een splinter doet wat nodig is.
- Splinters zijn ook alle burgers van Nederland, unieke individuen met een eigen stem. Wij vertegenwoordigen hen.

Partijlogo

- Feniks, de mythische vuurvogel die in vele culturen al eeuwenlang symbool staat voor vernieuwing en het herrijzen uit de as. Nederland moet zich opnieuw uitvinden, opbouwen na de crisis. Ook voor veel individuele burgers is herbezinning en een nieuw begin noodzakelijk. De overheid moet er zorg voor dragen dat Nederland en al haar inwoners opnieuw in hun kracht worden gezet: verheffing van het individu en diens vrijheden.

ZORG

GEZONDE SAMENLEVING

Preventie: gezond opgroeien, gezond ouder worden

Het is belangrijk dat mensen gezond blijven en dat het overheidsbeleid de gezondheid van mensen bevordert. Het moet voor mensen makkelijker worden gemaakt om meer te bewegen, gezond te eten en beter te ontspannen.

- Er worden geen preventieakkoorden gesloten zonder afrekenbare doelstellingen voor sectoren zoals de voedingsmiddelenbranche. De voedingsindustrie is niet langer almachtig bij onderhandelingen en de uiteindelijke uitwerking van preventieakkoorden. De gezondheid van mensen gaat boven het belang van de voedingsindustrie om geld te verdienen aan ongezonde voeding.
- Borstvoeding geeft baby's de gezondste start. Een lactatiekundige geeft voorlichting en advies, bijvoorbeeld bij gebrek aan melkproductie of groei van de baby. Borstvoeding versterkt het immuunsysteem van de baby en geeft bescherming tegen allerlei ziekten. Maar ook tegen allergieën en overgewicht op latere leeftijd. Het geeft ook de moeder allerlei gezondheidsvoordelen. Het bespaart zorgkosten korte en lange termijn. Gezondheidsorganisaties raden moeders minimaal 6 maanden borstvoeding aan. Daarom dient lactatiekundige zorg te worden opgenomen in de basisverzekering, zodat iedere moeder die borstvoeding wil geven daarbij geholpen kan worden. Een gezonde start van je kindje zou niet afhankelijk moeten zijn van je portemonnee. Splinter wil de mogelijkheden om langer borstvoeding te geven stimuleren, zowel thuis als op het werk.
- Kinderen moeten de kans krijgen om gezond op te groeien. Gezonde voeding is daarbij de basis. Kinderen worden nog steeds onvoldoende beschermd tegen kindermarketing voor ongezonde producten. Eindelijk is er regeling van kracht waardoor kinderidolen van de verpakkingen zullen verdwijnen. Echter, fabrikanten gebruiken nog veel meer kindermarketingtrucs, zoals spaar- en winacties. Splinter wil een algeheel verbod op kindermarketing op ongezonde producten en dat de overheid het gebruik van de WHO-criteria voor het beperken van kindermarketing verplicht stelt of de schijf van 5.
- Sporten wordt voor kinderen tot 18 jaar en voor mensen met lage inkomens gratis. (zie meer standpunten over sport bij het de paragraaf 'topsport en breedtesport')
- Er wordt vanuit de overheid geïnvesteerd in preventieve maatregelen zoals meer bewegen, stoppen met roken en gezonder eten. In het onderwijs komt er meer aandacht voor gezonde voeding en bewegen voor kinderen, zodat zij vroeg leren hoe zij gezond kunnen blijven.
- De overheid gaat een stevig anti-rookbeleid invoeren, waardoor er écht uitzicht is op een rookvrije generatie. Kinderen moeten kunnen opgroeien in een rookvrije omgeving zonder verleiding om zelf te beginnen met roken. De overheid start een publiekscampagne om roken te ontmoedigen. Sportclubs en de omgeving daarvan worden rookvrij. De leeftijdsgrens voor het kopen van tabaks- en rookwaren wordt opgehoogd naar 21 jaar. Prijzen voor tabaks- en rookwaren worden fors opgehoogd. Het aantal verkooppunten wordt drastisch verminderd en er wordt actief gecontroleerd op naleving van de regels. Tabaks- en rookwaren zijn niet langer te koop bij supermarkt. De macht van de tabakslobby wordt doorbroken. Aan het creatief omzeilen van de Tabakswet komt een einde.
- Btw op groente en fruit van Nederlandse bodem gaat naar het nultarief. Mensen moeten gestimuleerd worden om gezondere keuzes te maken.

- Het hebben van een moestuin wordt makkelijker en goedkoper gemaakt, ook als je in de stad woont.
- De overheid draagt zorg voor een schone, veilige, groene leefomgeving. Gezonde lucht om te ademen, schone bodem om op te leven en schoon (drink)water. De overheid laat deze zorgplicht aan haar burgers prevaleren in haar beleid.

Zoönosen zoals corona, covid-19

Naarmate de natuur verloren gaat en verstoord raakt, neemt de kans op pandemieën en andere besmettelijke ziekte-uitbraken toe. Het beschermen van de natuur helpt toekomstige pandemieën voorkomen en is daarmee een vorm van preventieve gezondheidszorg met een grotere veiligheid en economische stabiliteit wereldwijd tot gevolg.

Van dier op mens overdraagbare ziekten zijn “zoönosen”, zoals corona / covid-19, maar ook de ziekte van Lyme, Q-koorts, toxoplasmose salmonellose en vogelgriep. De bedreiging van zoönosen op de volksgezondheid en de potentiële ontwrichting van de samenleving en de economie zal niemand meer kunnen onderschatten. Ongeveer tweederde van de verwekkers van infectieziekten is afkomstig van dieren. Laten we zorgen, voor zover dat in onze macht ligt, dat we toekomstige pandemieën voorkomen: door onze omgang met wilde dieren en de natuur te verbeteren. Verstoringen van de natuur die kunnen leiden tot zoönotische infectieziekten moeten worden tegengegaan.

De Nederlandse overheid moet zich voor de volgende zaken inzetten om toekomstige zoönosen te helpen voorkomen.

- De handel in wilde dieren wordt verboden en Nederland maakt zich in Europa en internationaal sterk om deze handel tegen te gaan, evenals de markten met en consumptie van wilde dieren waarbij een hoog risico gelopen wordt.
- Er moeten maatregelen opgesteld worden voor de instandhouding van natuur. Niet alleen in Nederland, maar wereldwijd. Schadelijke veranderingen in de natuur, zoals verlies van leefgebieden van wilde dieren, moeten worden tegengegaan en aangepakt: stop ontbossing ten behoeve van bijvoorbeeld onze biomassacentrales, de productie van veevoer en palmolie.
- Nederland moet bijdragen aan het op veilige manier voldoen aan de voedingsbehoeften van armen op het platteland in ontwikkelingslanden, met name wanneer gemeenschappen afhankelijk zijn van wilde dieren voor eiwitten.
- De vraag naar en de consumptie van risicovolle wilde dieren moet wereldwijd worden uitgebannen.
- Geef Nederlandse boeren optimaal de mogelijkheid om succesvol om te schakelen naar natuurinclusieve, duurzame en kleinschalige veehouderij. We hoeven echt niet de slager en melkboer van de wereld te zijn om onze boeren een fatsoenlijke boterham te laten verdienen, integendeel. Schaalvergroting is niet de oplossing, het is het probleem.
- De minister van Volksgezondheid en/of Medische Zorg informeert de Tweede Kamer actief en periodiek over mogelijke nieuwe dreigingen en de acties die daarop genomen worden om potentiële verspreiding van nieuwe zoönosen te voorkomen danwel in te dammen.

Samenleving beter beschermen tegen pandemieën

- Rijksoverheid neemt de centrale regie. In een bestuurlijk landschap waar iedereen een beetje verantwoordelijk is, voelt niemand zich echt meer verantwoordelijk en wordt er steeds afgeschoven en gewacht op 'de ander'. Dat moet afgelopen zijn.
- De overheid moet communicatie-experts hen continu laten adviseren over de beste crisiscommunicatie. Optimaal communiceren over de te nemen maatregelen: leg uit, neem de burgers mee in de overwegingen en argumenten. Maatregelen staan of vallen bij draagvlak. Gebrekkige communicatie of zelfs tegengestelde maatregelen en adviezen brachten het coronabeleid in gevaar. Er moet een keer geleerd worden van fouten. Heldere strategieën moeten worden bedacht, gestuurd op maximaal onder controle krijgen van het virus en er moet mensen perspectief worden geboden op het afbouwen van de opgelegde beperkingen.
- In het kader van preventie moet de zorg in een pandemie actief betrokken worden in de bestrijding hiervan. Het beleid van de overheid heeft directe gevolgen die voelbaar zijn op de werkvloer. Hierbij moeten ze optimaal gefaciliteerd worden maar ook moet het mogelijk zijn om direct te ontschotten. In de coronacrisis lagen teveel obstakels om dit mogelijk te maken. Daarbij moet ook de zorg een bijdrage leveren om een ziekte in te dammen; inzetten op het voorkomen van zorg in alle gelederen.
- Er wordt pro-actief voorbereid en pro-actief gehandeld vanuit het voorzorgsbeginsel. Er komen crisisdraaiboeken voor Rijksoverheid, decentrale overheden en veiligheidsregio's. Sturen op zorgcapaciteit zorgt ervoor dat de overheid continu achter de feiten aan loopt en steeds te laat is.
- Vaccinontwikkeling en vaccinproductie moeten weer een overheidstaak worden. Het Nederlands Staatsbedrijf Intravacc, dat tot voorkort in de uitverkoop stond, ontwikkelt potentieel levensreddende vaccins. Het is in volledig Nederlandse handen. En dat moet zo blijven. Bilthoven Biologicals, gespecialiseerd in vaccinproductie en in volume de grootste vaccinproducent ter wereld, is echter eigendom van India, dankzij tal van verkeerde keuzes van de Nederlandse overheid. Samen met Intravacc vormde dit tot een aantal jaar geleden het toenmalige Nederlands Vaccin Instituut (NVI). Nederland moet alles op alles zetten om de Nederlandse vaccinproductie weer in ere te herstellen.

Zorginstellingen en zorgmedewerkers weerbaarder maken: tijdens en na de crisis

- Zorgmedewerkers verdienen meer dan alleen applaus. Splinter is trots op de zorgbonus. Wie heeft het verder voor elkaar gekregen om €2,2 miljard los te krijgen voor de zorg? Niemand, behalve die ene Splinter. Splinter wil dat iedereen die recht heeft op de corona zorgbonus van €1000,- netto, deze ook daadwerkelijk krijgt. En wat Splinter betreft is dat iedereen in en rondom de zorg die zich extra heeft ingezet tijdens de coronacrisis. Weg met de ja/nee, tenzij lijsten. Weg met drie verschillende 'handreikingen', 'handleidingen' en allerlei nutteloze bureaucratische rompslomp. Maak van de zorgbonus geen vechtbonus. Sla niemand over, ook niet de ZZP'ers, uitzendkrachten en zorgverleners die werken vanuit een persoonsgebondenbudget (pgb).
- Zorgverleners verdienen structureel een beter salaris, betere arbeidsvoorwaarden en meer zeggenschap in hun werk. De hoge werkdruk in de zorg moet worden

afgebouwd. Zorgverleners hebben recht een stabiele en onafhankelijke beroepsvereniging en vakbond die zich daadwerkelijk inzet voor hun achterban en niet langer meedoet in het polderlandschap zoals nu het geval is. Het verantwoorden van zorgmedewerkers moet, net als kwaliteit, vooral gaan over leren, ontwikkelen en rekenschap afleggen over waar professionals verantwoordelijk voor zouden moeten zijn. Dit hoeft niet complex te zijn. Daarom moet verantwoording vooral gebeuren in het licht van het relationeel zorg geven, van wat kwaliteit is en waar dit ontstaat. Het vraagt kennis over en vermogen tot verantwoorden. Laat de zorgmedewerkers verantwoordelijk zijn voor o.a. kwaliteit en kosten en het vertrouwen zal groeien. Echter op dit moment is de verantwoording grotendeels uit handen getrokken van allerhande tussenpartijen. Een vertrouwensrelatie is hierin essentieel.

- De overheid zorgt voor een stabiele pool aan zorgreservisten, die klaarstaan indien zij nodig zijn in noodsituaties.
- In zorgorganisaties dienen draaiboeken klaar te liggen voor het snel vormen van crisisteam op centraal, regionaal en lokaal niveau. Daarmee kan er snel geanticipeerd worden op de veranderende omstandigheden, bepalen wat er waar moet gebeuren en wie moet handelen. Dit is nodig om snel actie te ondernemen om bijvoorbeeld voldoende persoonlijke beschermingsmiddelen te krijgen en protocollen en instructies te maken met betrekking tot hygiëne en infectiepreventie die onderhevig zijn aan verandering in de betreffende situatie. Van belang is dat alle lagen uit de organisatie vertegenwoordigd zijn in de crisisteam. Samenwerking is de sleutel. Hierin zal ook de onzekerheid van een dergelijke situatie moeten worden meegenomen.
- De overheid moet in overleg met de zorginstellingen regels voor een ijzeren voorraad persoonlijke beschermingsmiddelen buiten crisistijd vastleggen. Geen zorgverlener mag ooit nog geconfronteerd worden met opnieuw een tekort aan persoonlijke beschermingsmiddelen. Zowel in het ziekenhuis als daarbuiten werken zorgmedewerkers altijd met de juiste persoonlijke beschermingsmiddelen. Bij covid-patiënten is dat bijvoorbeeld altijd minimaal een FFP2 mondneusmasker. Zorgmedewerkers kunnen direct bij de inspectie anoniem melding maken als met ongeschikte of onvoldoende persoonlijke beschermingsmiddelen moeten werken. Op de gezondheid en de veiligheid van zorgmedewerkers mag nooit meer bezuinigd worden. Tevens mogen hun visie en ervaringen nooit meer in twijfel worden getrokken en moet de overheid toegankelijk zijn indien zij ondersteuning nodig hebben in geval van nood.
- IC-capaciteit, met daarbij voldoende personeel, optimaal ontwikkelde test- en vaccineerinfrastructuur zijn basiselementen die altijd op orde moeten zijn.
- Zorgmedewerkers krijgen eerder psychologische ondersteuning. Dit is enerzijds de verantwoordelijkheid van de zorgwerkgevers, maar het is de overheid die dit actief moet bevorderen. De toegang hiertoe moet laagdrempelig zijn, ook bij ZZPers.
- Landelijk beleid doet soms geen recht aan afwegingen tussen gezondheid en kwaliteit van leven, zoals bij bezoek van naasten. Niet alles hoeft op één manier geregeld te worden en niet voor iedereen dezelfde maatregelen. In de eerste coronagolf zijn een deel van de patiënten/cliënten en hun naasten daarmee onnodig hard geraakt. Er moet te allen tijde ruimte zijn voor maatwerk.
- Splinter wil meer wijkverpleegkundigen. Dit is nodig omdat mensen steeds langer thuis blijven wonen. De regeldruk moet worden verminderd en de tijdsdruk om snel binnen

bepaalde tijd zorg te verlenen moet verdwijnen. De wijkverpleegkundigen moeten weer de tijd krijgen om zorg te verlenen op een wijze die recht doet aan de patiënt én aan de toewijding van de wijkverpleegkundige. De rol van zorgverzekeraars moet onder de loep worden genomen. Binnen het zorglandschap is de regeldruk en bureaucratie een groot probleem. Er komen steeds meer maatregelen waarvan eigenlijk niet bekend is waarom ze bestaan. VWS en zorgverzekeraars wijzen stelselmatig naar de zorgverleners zelf onder het mom “bij ons staat het nergens”. De wijkverpleging moet echter wel steeds meegaan in wat de zorgverzekeraar zegt anders krijgt de patiënt simpelweg geen zorg. Hier zie je een duidelijk beeld van risico-regelreflex waarbij met name de zorgverzekeraar bezig is om de zorg zogenaamd betaalbaar te houden. Dit kan alleen plaatsvinden als je zorg als kostenpost ziet en niet als investering.

- Het beroep anesthesiemedewerker wordt opgenomen in de wet BIG. Wettelijke borging van het beroep anesthesiemedewerker draagt bij aan een professioneel en gelijkwaardig zorgveld van zorgprofessionals die complexe zorg leveren aan kwetsbare groepen. Het zorgt voor zowel betere bescherming van de patiënt, omdat de kwaliteitsborging een wettelijke basis krijgt, als voor erkenning van de anesthesiemedewerker zelf. Die erkenning is hard nodig, zeker na de brede inzet van anesthesiemedewerkers tijdens de coronacrisis. Het ontbreken van een BIG registratie belemmert brede inzetbaarheid en een vaste plek in de opschalingsplannen voor de toekomst. Splinter wil zo snel mogelijk die BIG registratie verwezenlijken.

Gezondheidszorg – laagdrempelig en voor iedereen toegankelijk

Splinter wil dat iedereen in Nederland toegang heeft tot kwalitatief hoogstaande, toegankelijke en betaalbare zorg. Dat is niet iets wat kan worden overgelaten aan de marktwerking, maar een zeer belangrijke overheidstaak die serieus genomen moet worden vanuit een centrale regie bij Rijksoverheid in plaats van de zorgverzekeraars. De centrale regie moet echt verstand hebben van de zorg. Een zo optimaal mogelijk en passend zorgstelsel wordt bovenal gedreven door duurzaam omgaan met mensen, in welke rol dan ook. Zorgen is bovenal hulpverlening en iedere zorgrelatie is uniek. Een zorgstelsel dient maatwerk te ondersteunen, zodat de zorg weer draait om het individu.

- Het eigen risico wordt afgeschaft en de mogelijkheden voor terugkeer naar het ziekenfonds worden onderzocht. De huidige wildgroei aan zorgpolissen met ondoorzichtige voorwaarden worden geschrapt: er blijft één polis voor het basispakket. Geen zorgverzekeraar mag iemand weigeren. De gemeentepolis voor minima wordt versterkt.
- Zorgtoeslag komt te vervallen, in plaats daarvan wordt de zorgpremie verlaagd.
- De winst die zorgverzekeraars mogen maken wordt beperkt. Winstuitkering wordt verboden. Ook moet er gekeken worden naar wat er gedaan wordt met het geld dat zorgverzekeraars op de plank hebben liggen: hoeveel medewerkers met bijzondere baantjes zijn er in dienst waar het geld heen gaat of via andere wegen wordt doorgesluisd naar het management. Geld dat binnenkomt zou direct terug de zorg in moeten.
- Onnodige zorg en overbehandeling wordt aangepakt.
- De macht van de farmaceutische industrie wordt aan banden gelegd. De overheid schept de mogelijkheden en de capaciteit om veel te dure medicijnen goedkoop na te maken, door middel van dwanglicenties. Er komt een nationaal fonds voor geneesmiddelenonderzoek.
- Iedereen behoudt vrije artskeuze, welke zorgverzekeraar je ook hebt.

- Extreem hoge beloningen, winstuitkeringen en bonussen aan de top van de zorg schaffen we af. Managementlagen worden geschrapt. Het geld dat daarmee bespaard wordt kan naar het zorgpersoneel; de mensen die daadwerkelijk zorg verlenen.
- Medisch specialisten komen in loondienst van het ziekenhuis inclusief cao. De salarissen van artsen in opleiding worden verhoogd.
- Marktwerking in de zorg wordt tegengegaan en zo mogelijk teruggedraaid. Hoog kwalitatieve, toegankelijke en betaalbare zorg voor iedereen is een overheidstaak en die mag niet overgelaten worden aan de grillen van de marktwerking.
- Toegankelijke zorg dichtbij is niet een luxe maar een recht: streekziekenhuizen worden niet meer gesloten om opgeslokt te worden door megaziekenhuizen waar mensen ver voor moeten reizen en de zorg niet meer kleinschalig geleverd kan worden.
- Aanrijtijden voor ambulances zijn in heel Nederland maximaal 15 minuten en spoedeisende hulpdiensten worden nergens meer gesloten om financiële redenen.
- Decentralisatie naar gemeenten van belangrijke zorgonderdelen, zoals wmo, pgb en jeugdzorg wordt geëvalueerd en centrale regie wordt heroverwogen.
- Er komt meer aandacht voor gendersensitieve zorg. Een vrouwenlichaam zit nu eenmaal anders in elkaar dan een mannenlichaam. Daardoor verschillen ziektebeelden tussen man en vrouw én is niet iedere behandeling hetzelfde. Artsen worden opgeleid en bijgeschoold met de nieuwste inzichten op het gebied van gendersensitieve zorg.
- De pil komt in het basispakket.
- Maandverband, tampons en menstruatiecups worden voor minima vergoed. Splinter wil een eind maken aan menstruatiearmoede.
- De abortuspil wordt verkrijgbaar via de huisarts; vrouwen die ongewenst zwanger raken hoeven niet langer naar een abortuskliniek of het ziekenhuis. Abortus moet voor elke vrouw vergoed blijven. Daarvoor is het nodig dat abortus verdwijnt uit het Wetboek van Strafrecht; deze wet zorgt ervoor dat abortus buiten de abortuskliniek een misdrijf is en een abortuspil niet bij de huisarts verstrekt kan worden.
- Toegang tot hivtests zijn laagdrempelig en PrEP wordt toegankelijk en betaalbaar.
- Astmacentrum Davos Zwitserland voor mensen met ernstig Astma behouden door hooggebergtebehandelingen in de basiszorgverzekering te vergoeden.
- Niet reguliere stottertherapie wordt opgenomen in de basiszorgverzekering, zodat iedereen de stottertherapie kan krijgen die het meest geschikt is.

Sensorvergoeding voor diabetespatiënten

Meer dan een miljoen mensen in Nederland hebben diabetes. Zo'n 120.000 mensen hebben daarvan type 1 diabetes en hebben altijd intensieve insuliner therapie nodig. Van de mensen die type 2 diabetes hebben, heeft een deel intensieve insuliner therapie nodig. Naast type 1 en 2 bestaan nog meer types diabetes, waarbij mogelijk ook intensieve insuliner therapie nodig is.

Uit recent wetenschappelijk onderzoek blijkt dat diabetespatiënten grote gezondheidsvoordelen halen uit het gebruik van glucosesensors: de Continu Glucose Monitoring (CGM). Vergeleken met

vingerprikken of met FGM, halen CGM-gebruikers dan ook veel vaker de internationaal vastgestelde behandeldoelen.

CGM-gebruik leidt dankzij het 'voorspeld laag-alarm' tot bijna 50% minder hypoglycemieën (te lage bloedsuikerwaardes). Met name tijdens en na het sporten en gedurende de nacht komen er veel minder hypo's voor. CGM geeft ook de mogelijkheid om anderen in real time met de bloedsuikerwaardes van de diabetespatiënt mee te laten kijken. Zo kan een ouder, verzorger of partner een oogje in het zeil houden. Dit leidt in meer dan de helft van de gevallen tot een beter algemeen welzijn, minder angst en zorgen, en een betere nachtrust. Wanneer CGM samenwerkt met een insulinepomp in een Hybrid Closed Loop-systeem, resulteert dat in stabielere bloedglucosewaardes. Het belang van stabiele bloedglucosewaardes is ruimschoots aangetoond in de wetenschappelijke literatuur. Hoe stabielere de waardes, hoe kleiner de kans op ernstige diabetescomplicaties op lange termijn. Op korte termijn leveren stabiele waardes een betere kwaliteit van leven, minder ziekteverzuim, en minder ziekenhuis- en SEH-bezoeken op.

Diabeteszorg is maatwerk en voor een heel groot deel zelfmanagement. Daarom komen diabetespatiënten en hun behandelaren door middel van gezamenlijke besluitvorming tot een beslissing over het gebruik van sensortechnologie. Splinter wil dat als de behandelaar en de diabetespatiënt samen tot de conclusie komen dat het gebruik van de CGM het beste bij de behandeling past, dat deze vergoed wordt.

- Continue Glucose Monitoring (CGM) wordt vergoed in de basisverzekering voor iedereen met diabetes die intensieve insulinetherapie nodig heeft.
- Alle glucosesensortechnologie, zowel Flash Glucose Monitoring (FGM) als CGM, is vergoede zorg voor iedereen die minstens viermaal daags insuline spuit of een insulinepomp gebruikt. Hybrid Closed Loop-systemen, waarbij een glucosesensor samenwerkt met een insulinepomp, kunnen hierdoor vaker worden ingezet.

Zwangerschap en geboortezorg (zie ook 'geboorte en gezin' voor o.a. verlof)

- Eerstelijns verloskunde wordt gekoesterd en behouden. Iedere vrouw moet de keuze hebben om, zonder medische indicatie, thuis veilig te bevallen. Vrouwen worden begeleid door verloskundigen tijdens de zwangerschap, bevalling en kraamperiode. De verloskundige moet voor zwangeren laagdrempelig toegankelijk zijn en haar poortwachtersfunctie goed kunnen vervullen. Ze dient als professional de ruimte te hebben om samen met de zwangeren haar zorg te verlenen en waar nodig de samenwerking te zoeken met andere zorgverleners. De verloskundige heeft de regie binnen het netwerk van professionals in het medische en sociale domein en coördineert de zorg in lijn met de wensen en behoeften van zwangere vrouwen. Als eerstelijns zorgverlener is zij bij uitstek geschikt om ook in te zetten op preventie. De verloskundige in de buurt moet daarom behouden blijven en niet standaard ingelijfd worden door het ziekenhuis. Daar waar het kan dient juist te worden ingezet op het verplaatsen van zorg uit het ziekenhuis naar de eerste lijn. Dit is goedkoper en beter toegankelijk voor zwangeren. De verloskunde wordt een nutsvoorziening.
- Prenatale screening (NIPT) blijft vergoed, voor iedereen. Het mag niet van je portemonnee afhangen of je als ouder wel of niet geïnformeerd een beslissing kunt nemen over het om medische redenen afbreken van een zwangerschap of dat een ouder zich goed kan voorbereiden op de geboorte van een kindje met een beperking.

- De tekorten en de extreme werkdruk in de kraamzorg worden opgelost met een gericht stimuleringsprogramma. De gezonde veilige start van onze kinderen is afhankelijk van goede kraamzorg en moet behouden blijven. De kraamzorg wordt een nutsvoorziening.
- Borstvoeding is de gezondste start voor een baby. Splinter stimuleert mogelijkheden om borstvoeding te geven.

VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap

- Het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap wordt volledig in Nederland geïmplementeerd. Splinter vindt het ongehoord dat dit nog niet is gebeurd.

Mantelzorg: heldere positie in zorgketen, meer gewaardeerd en ontlast.

Dé mantelzorg bestaat niet. Er zijn veel verschillende mantelzorgers. Het is belangrijk dat de behoeften en ondersteuning goed in kaart wordt gebracht zodat maatwerk geleverd kan worden. De informele zorg die mantelzorgers leveren is onmisbaar en ontziet de gezondheidszorg aanzienlijk en dient erkent te worden. Mantelzorgers mogen geen gezondheids- en financiële problemen krijgen door hun zorgtaak.

- Een mantelzorgers wordt gezien als een volwaardig partner in de zorg. Mantelzorgers dienen daarom een rechtspositie te krijgen. Mantelzorgers kunnen een mantelzorgverklaring aanvragen om zo de erkende status als mantelzorgers te krijgen.
- Deze status geeft fiscale voordelen. (Bijvoorbeeld voor de gemaakte reiskosten)
- Er komt een reiskostenfonds om mantelzorgers financieel te ontzorgen. Dit reiskostenfonds is voor mantelzorgers die jaarlijks meer dan €1000,- aan kosten maken.
- Tevens kunnen mantelzorgers hierdoor aanspraak maken op dezelfde privileges die zorgprofessionals hebben bijvoorbeeld t.a.v beschermende middelen en voorrang bij vaccinaties.
- Er komt een mantelzorguitkering voor erkende mantelzorgers die niet kunnen werken en geen aanspraak kunnen maken op een (minimum) inkomen vanuit PGB.)
- Betaald zorgverlof moet worden uitgebreid naar 10 weken per jaar. In algemene crisistijden (zoals een pandemie) komt er een betaald calamiteitenverlof die kan worden opgenomen. (Of:
- Werkgevers moeten een mantelzorgpunt opnemen in hun arbeidsvoorwaarden waarbij staat aangegeven hoe zij mantelzorgers met een mantelzorgverklaring preventief ondersteunen zodat de kans op burnout door overbelasting beperkt wordt.
- Het landelijke benodigde budget voor de algehele ondersteuning van mantelzorgers voor gemeenten wordt in kaart gebracht.
- De mantelzorgondersteuning in gemeenten wordt ingedeeld in 8 vraaggebieden, en daarvoor moet geld beschikbaar zijn (Informatie en advies, persoonlijke begeleiding, educatie, emotionele steun, praktische hulp, respijtzorg, financiële- en materiële hulp.
- Beschikbare budgetten voor gemeenten worden geoormerkt. Hierdoor wordt de besteding van de budgetten traceerbaar.

- Het PGB is een belangrijk middel voor cliënten en hun mantelzorgers om regie over de zorg te behouden. Het PGB zal niet verdwijnen.
- Het PGB moet altijd gebruikt kunnen worden voor uitbetaling van informele zorgverleners, dus ook uitbetaling van de zorg door de mantelzorgers. Budgetverstrekkers kunnen hier geen restricties op leggen.
- Inkomen verkregen uit PGB dient gezien te worden als volwaardig inkomen. Mantelzorgers kunnen een hypotheek aanvragen als hun inkomen uit PGB komt, indien de verwachting van de toewijzing van het PGB van structurele aard is door de zorgbehoeften die de cliënt heeft.
- *Het indiceren van zorg ligt bij de verpleegkundigen, niet bij de zorgverzekeraars. Zij mogen geen bemoeienis hebben in dit proces noch een 2de mening geven om zo uiteindelijk tot minder uren te komen om geld te besparen.*
- Gemeenten/zorgkantoren/zorgverzekeraars worden verplicht tot structurele preventie om overbelasting te voorkomen.
- Respijtzorg wordt preventief ingezet om mantelzorgers te ontzien. Respijtzorg mag niet overschaduwd worden door stress van het geregeld. Mantelzorgers kunnen daarom zelf bepalen hoe ze het respijtzorgbudget inzetten en hoeven hier geen lastige procedures voor te starten. Een mantelzorgverklaring is afdoende om het aan te vragen.
- Gemeenten, zorgverzekeraars en zorgkantoren worden verplicht om mantelzorgers te ondersteunen en wijzen proactief op alle ontzorgmogelijkheden die er zijn. Zoals respijtzorg, casemanagers, cliëntondersteuners, mantelzorgmakelaars en financiële/fiscale regelingen.
- Informele en formele zorg moeten elkaar gaan ondersteunen. Formele zorg krijgt een meer ondersteunende rol en informele zorg een uitvoerende rol.
- De formele zorgpartijen rondom een cliënt gaan een samenwerking aan zodra duidelijk wordt dat een cliënt voor langere tijd zorgintensief is. Instanties werken integraal samen om de cliënt te ondersteunen, mantelzorgers te ontzorgen en gezinsgerichte zorg te bieden.
- Artsen, verpleegkundigen, gemeenten, zorgverzekeraars en zorgkantoren krijgen allen een signalerende, preventieve en ondersteunende functie. Hun rol en ondersteuning wordt vastgelegd in een (eventueel verplicht) gezinsondersteuningsplan waar de ondersteuning van de cliënt en zijn/haar gezin en de mantelzorger aan bod komt.
- Cliënten die zorg nodig hebben krijgen te maken met het krijgen van budget bij verschillende budgetverstrekkers en een wirwar van regels. De regelgeving moet vereenvoudigd worden. Een goed leven voor het kind moet voorop komen te staan en niet het risico op fraude.
- De overheid stelt centraal kwaliteitseisen op waar budgetverstrekkers (zorgkantoren, gemeenten, zorgverzekeraars, ciz) aan moet voldoen betreft het signaleren, indiceren en ondersteunen in de zorgbehoeften van de cliënt en de ontzorgbehoeften van de mantelzorgers.
- De betreffende instanties worden middels vijfjaarlijkse evaluaties getoetst op kwaliteit en cliënttevredenheid.
- Gemeenten, zorgverzekeraars en zorgkantoren worden verplicht om middels kwalitatief behoeftenonderzoek in kaart te brengen hoe ze hun cliënten en hun mantelzorgers kunnen ondersteunen. Het onderzoek moet zich richten op individuele behoeften als regiobeelden.

Daarmee kan in kaart worden gebracht in welke regio's de knelpunten rondom mantelzorg het grootst zijn: Wat betekent dat voor de opgave voor de regio? En hoe kunnen mantelzorgers in de regio's preventief ondersteund worden zodat overbelasting wordt voorkomen? Is een brede basis van preventie, ondersteuning en zorg in de regio op orde of niet? Hoe is de ondersteuning van mantelzorgers lokaal georganiseerd (samenwerking tussen zorg en welzijn)? Is de ondersteuning van goede kwaliteit en weten mantelzorgers de weg?

- De wachttijd voor het behandelen van de aanvraag van ondersteuning vanuit een zorg/respijtbudget of ondersteunde middelen mag niet langer zijn dan maximaal 2 weken.
- Belemmerende regelgeving moet opgeheven worden waardoor het voor mantelzorgers makkelijker wordt. Er moet in elke gemeente één kantoor komen waarbij je met al je vragen terecht kunt waar deskundige ambtenaren zitten die je verder helpen en je doorverwijzen naar de juiste instanties.
- Wanneer een cliënt een complexe zorgvraag heeft en niet duidelijk is op welk zorgbudget de cliënt aanspraak kan maken, kan er gebruik gemaakt gaan worden van een tijdelijk overbruggingsbudget. Dit is een budget die door de zorgverzekeraar, zorgkantoor en gemeenten wordt beheerd en waar voor 4 maanden zorg kan worden betaald. In de tussentijd dienen de budgetverstrekkers samen tot een overeenstemming te komen wie het zorgbudget gaat verstrekken. Deze verantwoordelijkheid komt niet bij de mantelzorgers te liggen. De (wacht)tijd om tot een diagnose te komen mag geen reden zijn dat een cliënt geen aanspraak op zorgbudget kan maken.
- Er komt ondersteuning voor de jonge mantelzorgers.
- Minderjarige kinderen die mantelzorgtaken uitvoeren worden zo snel mogelijk daarin ontlast en ondersteund. Gezinnen waar kinderen zorgtaken hebben, krijgen voorrang bij aanmelding van een zorgvraag.
- Er komt erkenning voor de situatie van brussen (broers en zussen van zorgkinderen). Op school komt er ondersteuning en begrip voor hun positie.
- Burgerinitiatieven worden aangemoedigd en toegejuicht. Er komt budget voor gemeenten om burgerinitiatieven op weg te helpen. Mantelzorgwoningen worden vergunningsvrij gehouden. Zo wordt het makkelijk om bijvoorbeeld mantelzorgwoningen bij te bouwen op eigen terrein. In de gebiedsontwikkeling worden locaties aangewezen met een maatschappelijke bestemming die specifiek bestemd zijn voor mantelwoonzorgvormen.
- Er komt budget voor innovatieve co-creatie trajecten waarbij verder wordt gekeken dan het opzetten van proeftuinen. Er worden voldoende geborgd dat de gebruikers en creatieve experts betrokken zijn voor het (door) ontwikkelen en evalueren van de producten/diensten.

Mantelouders: ondersteund en erkend als volwaardige partner in de zorg

Splinter wil dat er meer aandacht, erkenning en ondersteuning komt voor mantelouders (ook bekend als **zorgouders**). Mantelouders zijn ouders van zorgintensieve kinderen; kinderen met een verstandelijke of lichamelijke beperking, een chronische of progressieve ziekte, intensieve kindzorg en gedragsproblematiek (zoals autisme). Splinter ziet dat mantelouders specifieke behoeften hebben

en neemt daarom deze groep apart op in zijn programma. Tevens gelden voor mantelouders ook de algemene mantelzorgpunten.

Zorgen voor je kind lijkt iets vanzelfsprekends, maar bij sommige gezinnen is de zorg vele malen groter dan bij een regulier kind. Er komen veel zorgtaken bij. Denk aan taken als sondevoeding geven, eettraining, vernevelen, communiceren met ondersteunende middelen zoals pictogrammen of gebarentaal. Ook moeten mantelouders veel contact onderhouden met meerdere artsen, therapeuten, gespecialiseerde opvangcentra, zorgverleners, zorginstelling en budgetverstrekkers. Mantelouders worden vaak, levenslang, de casemanager van hun zorgintensieve kind. En dat is een zware taak.

Tijdens de coronacrisis is deze specifieke groep mantelzorgers vergeten door het kabinet. Splinter wil dat de overheid meer ondersteuning biedt aan deze zorgintensieve gezinnen, zodat zij niet omvallen. Vooral tijdens crisistijden moet het hele zorgintensieve gezin ondersteund worden.

De zorg staat zwaar onder druk en dreigt onbetaalbaar te worden. Mantelouders dienen als een goed en betaalbaar alternatief gezien te worden voor zorgprofessionals. Het inzetten van informele zorgverleners in plaats van formele zorgverleners is een goed alternatief om de zorg betaalbaar en behapbaar te houden. Een aantal mantelouders kiest ervoor om zelf voor hun kind te zorgen aangezien ze geen geschikte zorgverlener passend bij de zorgbehoefte van hun kind kunnen vinden. Als mantelouders zorg op zich nemen dan mag dat niet als 'gebruikelijke zorg' gezien worden. Het is daarom belangrijk dat de positie van mantelouders juridisch erkend wordt.

- Een mantelouder wordt gezien als een volwaardig partner in de zorg. De positie van mantelouder wordt juridisch vastgelegd. Duidelijk wordt wie wel en wie niet als mantelouder wordt aangemerkt. Tevens dienen alle fiscale regelingen, onthoudingen, rechten en plichten vastgelegd. Er wordt een mantelouderaantekening gemaakt in de mantelzorgverklaring.
- Informele en formele zorg moeten elkaar gaan ondersteunen. Formele zorg krijgt een meer ondersteunende rol en informele zorg een uitvoerende rol. De formele zorgpartijen rondom een zorgintensief gezin gaan een samenwerking aan zodra duidelijk wordt dat een kind voor langere tijd zorgintensief is. Instanties werken integraal samen om het zorgkind te ondersteunen, mantelouders te ontzorgen en gezinsgerichte zorg te bieden.
- Artsen, verpleegkundigen, gemeenten, zorgverzekeraars en zorgkantoren krijgen allen een signalerende, preventieve en ondersteunende functie. Hun rol en ondersteuning wordt vastgelegd in een (eventueel verplicht) gezinsondersteuningsplan waar de ondersteuning van ouders, broers/zussen en zorgintensief kind aan bod komt.
- Gemeenten, zorgverzekeraars en zorgkantoren worden verplicht om mantelzorgers te ondersteunen en wijzen proactief op alle ontzorgmogelijkheden die er zijn. Zoals respijtzorg, casemanagers, cliëntondersteuners, mantelzorgmakelaars en financiële/fiscale regelingen.
- Ontzorgprocessen worden automatisch in gang gezet. Tweede kinderbijslag wordt automatisch aangevraagd door de gemeente/ciz zodra het duidelijk wordt dat een kind lange tijd zorg nodig heeft. Indien een kind tweede kinderbijslag krijgt, dan wordt de extra kindertoeslag ook automatisch aangevraagd. Vergoeding van luiers etc.
- Gemeenten vormen een samenwerkingsverband met andere gemeenten waar geleerd wordt van elkaar. Door deze samenwerkingsverbanden wordt het makkelijker voor mantelouders om zorg voor hun kind bij buurgemeenten in te kopen.

- Wanneer een kind een complexe zorgvraag heeft en niet duidelijk is op welk zorgbudget het kind aanspraak kan maken, kan er gebruik gemaakt gaan worden van een tijdelijk overbruggingsbudget. Dit is een budget die door de zorgverzekeraar, zorgkantoor en gemeenten wordt beheerd en waar voor 6 maanden zorg kan worden betaald. In de tussentijd dienen de budgetverstrekkers samen tot een overeenstemming te komen wie het zorgbudget gaat verstrekken. Deze verantwoordelijkheid komt niet bij de mantelouders te liggen. De (wacht)tijd om tot een diagnose te komen mag geen reden zijn dat een kind geen aanspraak op zorgbudget kan maken.
- Sinds de decentralisatie in 2015 is gebleken dat de kwaliteit van ondersteuning vanuit de jeugdwet niet voldoende is. Er komt een accreditatiecommissie die toezicht houdt en toetst op de ondersteuning die gemeenten bieden vanuit de jeugdwet, zorgverzekeraars vanuit verpleging, persoonlijke verzorging en IKZ, en zorgkantoren vanuit de WLZ. Er komen consequenties voor gemeenten die de ondersteuning vanuit de Jeugdwet en WMO niet op orde hebben.
- Indien een gemeente, zorgverzekeraar, zorgkantoor een zorgaanvraag voor maatwerk afwijst zijn zij verplicht met een passend alternatief te komen. Indien er geen passend alternatief is moeten zij samen met de mantelouders aan de slag om een alternatief te vinden. Indien er niet binnen 3 weken een alternatief is gevonden moet de budgetverstrekker alsnog akkoord gaan met de eerder ingediende zorgvraag.
- Er komen voor gemeenten rechtlijnige regels voor (mantel)zorgvoorzieningen. Elke gemeente heeft eigen regels die gelden. Wanneer ouders verhuizen levert dit veel problemen op.
- Mantelouders kunnen eenvoudig een case ter evaluatie indienen bij een overkoepelende organisatie indien zij onrechtmatig behandeld zijn. De case dient binnen een maand behandeld te zijn.
- Gemeenten, zorgverzekeraars, zorgkantoren worden verplicht inzage te geven in besluitvorming rondom het aanvragen van zorgbudget en/of mantelzorgondersteuning. Indien ouders naar de rechter moeten en deze hen gelijk geeft dan zijn de proceskosten voor de gemeente.
- Indicatie van de zorgbehoefte wordt door een onafhankelijke organisatie gedaan die de zorg zelf niet gaat leveren. De indicatie wordt gedaan op basis van het aantal uur bovengebruikelijke zorg van het kind. Informele zorg die de mantelouders leveren heeft geen effect op het aantal uur geïndiceerde zorg.

Het PGB is een belangrijk middel voor mantelouders om regie over de zorg te behouden. Het PGB zal niet verdwijnen.

- Het PGB moet altijd gebruikt kunnen worden voor uitbetaling van informele zorgverleners, dus ook uitbetaling van de zorg door de mantelouders. Budgetverstrekkers kunnen hier geen restricties op leggen.
- Inkomen verkregen uit PGB dient gezien te worden als volwaardig inkomen. Mantelouders kunnen een hypotheek aanvragen als hun inkomen uit PGB komt, indien de verwachting van de toewijzing van het PGB van structurele aard is door de zorgbehoeften die het kind heeft.

- Kinderen die zorg nodig hebben krijgen te maken met het krijgen van budget bij verschillende budgetverstrekkers en een wirwar van regels. De regelgeving moet vereenvoudigd worden. Een goed leven voor het kind moet voorop komen te staan en niet het risico op fraude.
- Respijtzorg wordt preventief ingezet om mantelouders te ontzien. Respijtzorg mag niet overschaduwd worden door stress van het geregeld. Mantelouders kunnen daarom zelf bepalen hoe ze het respijtzorgbudget inzetten en hoeven hier geen lastige procedures voor te starten. Een mantelzorgverklaring is afdoende om het aan te vragen.
- Werkgevers moeten een mantelzorgpunt opnemen in hun arbeidsvoorwaarden waarbij staat aangegeven hoe zij mantelouders preventief ondersteunen zodat de kans op burnout door overbelasting beperkt wordt. Betaald zorgverlof moet worden uitgebreid naar 16 weken per jaar. Een werkgever kan een vergoeding krijgen om een tijdelijke vervanger in te zetten.
- In algemene crisistijden (zoals een pandemie) worden zorgintensieve gezinnen als kwetsbare groep erkend.
- Er komt er een betaald calamiteitenverlof die één van de mantelouders/verzorgers kan opnemen. Het verlof kan ook verdeeld worden over de ouders.
- Mantelouders en zorgkinderen krijgen voorrang op alle groepen bij de verdeling van vaccinaties in geval van een pandemie. Een mantelouder kan simpelweg niet uitvallen in de zorg van zijn kind. Thuis- en uitwonende zorgkinderen krijgen beiden voorrang omdat een quarantaine of een ziekenhuisopname van zorgkinderen te grote gevolgen heeft voor het kind en mantelouder.
- Dagbesteding, speciaal (basis) onderwijs en thuiszorg/begeleiding vallen onder cruciale beroepen en blijven open/beschikbaar tijdens pandemieën. (Voor deze groepen is ook voldoende voorraad beschermende middelen aangelegd)

DE DEMOCRATISCHE RECHTSSTAAT

PARLEMENT, REGERING/OVERHEID, RECHTSPRAAK, PERSVRIJHEID

Rechtsstaat – algemeen

Splinter is een compromisloze verdediger van democratie en rechtsstaat en daarmee van rechtszekerheid, stabiliteit en vooral ook vertrouwen in elkaar en de maatschappij die we samen blijven vormen.

Wat is “de rechtsstaat” en hoe wil Splinter die beschermen en verbeteren?

De rechtsstaat is een staatsinrichting, waarin iedereen gelijkelijk onderworpen is aan de wet – dus de Staat zelf ook, daaronder begrepen de politici en ambtenaren die namens de Staat de wet maken en uitvoeren. Of dat in de praktijk ook allemaal goed gaat, wordt in een rechtsstaat aan de wet getoetst door een onafhankelijke rechterlijke macht. Dit model, waarin het gezag van de Staat wordt vastgelegd in en beperkt door de wet, lijkt meestal behoorlijk effectief om gewone burgers en

bedrijven te beschermen tegenover mogelijke willekeur of machtsmisbruik door een overheid. En tegenover elkaar. Deze rechtszekerheid naar elkaar toe is de kern van de rechtsstaat.

Helaas kwamen er afgelopen tijd genoeg voorbeelden in het nieuws waarbij dit niet goed ging. De slachtoffers van de nietsontziende kinderopvangtoeslagaffaire kunnen daar volop over meepraten. Terwijl overheidsmacht misbruikt werd om de levens van onschuldige burgers bewust te verwoesten, liet rechtszekerheid en herstel veel te lang op zich wachten. En velen wachten nog steeds. Geen schadevergoeding kan nog herstellen wat immaterieel kapot is gemaakt: mensen verloren hun baan, hun huis, hun huwelijk en hun gezondheid. Zij verloren al hun vertrouwen in de overheid die hen behoort te beschermen, die er juist zou moeten zijn om de burgers te dienen. De rechtsstaat heeft genadeloos gefaald.

Een succesvolle rechtsstaat kan niet bestaan zonder een goed werkende democratie, omdat daarin de volksvertegenwoordiging een serieus corrigerende rol kan spelen bij het controleren van de macht, de regering. Aan beroepspolitici hebben we niet zoveel en aan politici die vastzitten in fractie- of coalitiedwang evenmin. We hebben volstrekt onafhankelijke, moedige volksvertegenwoordigers nodig, die misstanden aan de kaak stellen, niet onder druk te zetten zijn en onbevreesd net zo lang doorvragen en vechten voor degenen die geen stem hebben of voor diegene wiens stem niet gehoord wordt, totdat misstanden aan de oppervlakte komen en hersteld kunnen worden. En het beleid in de goede richting wordt bijgestuurd, desnoods door de wet- en regelgeving te veranderen.

Democratie: democratische vernieuwing

Volksvertegenwoordigers

De afgelopen Tweede Kamerperiode zijn er bijna 30 van de 150 Kamerleden, om verschillende redenen, tussentijds vertrokken uit de Tweede Kamer. Dit baart Splinter zorgen. De Tweede Kamer is niet een opstapje naar een hoge functie in het bedrijfsleven. De Tweede Kamer is ook niet het voorportaal van een wethouderschap of burgemeesterschap. De Tweede Kamer is het hoogste bestuurlijke orgaan in Nederland waar beslissingen worden genomen voor iedereen die in Nederland woont of verblijft. Hier hoort een groot verantwoordelijkheidsgevoel bij. Splinter wil het verloop in de Kamer tegengaan en het parlementair geheugen, dat onmisbaar is, veiligstellen. Daar zijn maatregelen voor nodig:

- Wanneer een Tweede Kamerlid tussentijds, vóór de volgende verkiezingen, vrijwillig vertrekt uit de Tweede Kamer vervalt de aanspraak op wachtgeld. Ook mag het vertrekkende Kamerlid voor de duur van maximaal één jaar geen functie bekleden binnen de (semi) overheid.
- Splinter is voor het “151e Tweede Kamerlid”. De Kieswet wordt zodanig gewijzigd dat bij tussentijds vrijwillig vertrek (afgezien van uitval door ziekte of een sterfgeval) van een zittende volksvertegenwoordiger, niet automatisch de eerstvolgende op de kieslijst van dezelfde partij als vervanging wordt beëdigd, maar de kandidaat die de meeste voorkeurstemmen heeft gekregen. Dit kan dus ook een kandidaat van een andere partij zijn. Dit is democratisch, gaat het grote verloop in o.a. de Tweede Kamer tegen en het parlement krijgt weer de status van het hoogste ambt in Nederland terug, in plaats van dat het Tweede Kamerlidmaatschap wordt gebruikt als springplank naar een topfunctie elders. Om zetelverlies te voorkomen zullen politieke partijen eerder kandidaten selecteren die de hele

termijn willen excelleren in het hart van onze democratie. Ook zal het campagnegeld gelijkwaardig worden ingezet om behalve de lijsttrekker ook de andere kandidaten op de kieslijst stemmen te laten trekken. Aan het hardnekkige fenomeen “politieke backbencher” of “stemvee” komt daarmee ook een einde. Immers, onze Grondwet spreekt slechts van ‘Leden der Staten-Generaal’ en niet van politieke partijen. Leden worden op persoonlijke titel gekozen en stemmen zonder last. Het op deze manier neer gewicht geven aan voorkeursstemmen, zorgt voor de noodzakelijke herwaardering van individuele Kamerleden binnen de politieke partij.

- Het zwangerschapsverlofbeleid voor volksvertegenwoordigers zou vrouwvriendelijker moeten worden gemaakt om het aantrekkelijker te maken voor vrouwen om politiek actief te worden en te blijven. Daarom stelt Splinter voor om zwangerschapsverlof voor volksvertegenwoordigers gelijk te trekken met de regelgeving zoals dat in het Arbeidsrecht is vastgelegd.
- Ziekteverlof voor een volksvertegenwoordiger is mogelijk voor maximaal vier maanden per periode (dat is nu 12 maanden per periode).
- Inzet tijdens de coalitievorming en coalitieonderhandelingen zou wat Splinter betreft zijn: minderheidskabinet met een regeerakkoord op hoofdlijnen. Zo wordt voorkomen dat de oppositie 4 jaar lang buiten spel staat en alle voorstellen kunnen worden gedwarsboomd door de coalitie. Tevens wordt daarmee vermeden dat de coalitie haar voorstellen altijd aanneemt zonder zich iets aan te trekken van de oppositie. Met een minderheidskabinet en een regeerakkoord op hoofdlijnen zal de coalitie actief op zoek moeten naar steun van de oppositie en wisselende meerderheden creëren. Om tot goede wetgeving en besluitvorming te komen is het noodzakelijk dat partijen optimaal samenwerken. Met een minderheidskabinet zal die noodzaak ook daadwerkelijk gevoeld worden. Polarisatie wordt daarmee tegengegaan en inhoudelijk debat op basis van wetenschap en argumenten zal leidend worden. Politiek theater voor de bühne hebben we nu wel genoeg gezien.
- Het uitbreken uit de fractiediscipline juicht Splinter toe. Afsplitsers mogen geen tweederangs Kamerleden zijn. Zij behouden hun volledige spreektijd. Deze wordt niet langer gehalveerd. Zij krijgen weer stemrecht in alle commissies en mogen net zo veel vragen stellen tijdens het vragenuur als andere Kamerleden. Het fractiebudget zoals dat nu voor afsplitsers is vastgesteld is voldoende. Hiermee wordt voorkomen dat afsplitsers uit economische overwegingen hun besluit nemen.

Koningshuis

Het Koningshuis is volgens Splinter aan modernisering toe. Zo vullen wij het ceremonieel koningschap in:

- De rol van de koning wordt teruggebracht tot alleen ceremonieel naar Zweeds model.
- De maatschappelijke toegevoegde waarde van het Koningshuis, bijvoorbeeld voor het MKB, wordt inzichtelijk gemaakt: wat doet het Koningshuis in binnen- en buitenland? Welke invloed hebben de leden van het Koningshuis op handel, diplomatieke betrekkingen en beleid? Dit zal de financiële waardering van het Koningshuis en haar leden moeten reflecteren.

- Alle directe en indirecte kosten van het Koningshuis volledig transparant gemaakt. Financiële tegemoetkomingen en vergoedingen worden kritisch bekeken. Onnodige uitgaven, zoals voor het jachtdepartement, worden afgeschaft.
- Koning Willem-Alexander, koningin Máxima en prinses Beatrix gaan net als iedereen belasting betalen over hun persoonlijke inkomen, net als de andere leden van het Koningshuis.

Burgerinspraak

- Bindend correctief referendum wordt ingevoerd, zowel landelijk als lokaal. Burgers kunnen het initiatief nemen voor het houden van een referendum wat de overheid vervolgens zal faciliteren. De hoeveelheid steun, in de vorm van de benodigde handtekeningen, wordt bepaald op basis van het inwoneraantal op gemeentelijke en provinciaal niveau. Landelijk zouden dat 300.000 handtekeningen moeten zijn.
- Ook de overheid zelf kiest periodiek onderwerpen uit waarvan het gewenst wordt geacht dat een advies of uitspraak wordt gevraagd aan burgers, bijvoorbeeld bij voorstellen die te maken hebben met lichamelijke integriteit of medisch-ethische kwesties.
- Referenda worden gelijktijdig met reguliere verkiezingen gehouden.
- Burgerinspraak naar Scandinavisch voorbeeld, inclusief e-democracy; digitale toepassingen die de invloed en de informatiepositie van de burger vergroten.
- Splinter vindt dat jongeren vanaf 16 jaar al mee moeten kunnen praten en beslissen over hun toekomst. Wij pleiten voor het verlagen van de kiesgerechtigde leeftijd naar 16 jaar. Ook naar kinderen die jonger zijn dan 16 moet geluisterd worden: de overheid heeft een belangrijke taak om participatie van minderjarige kinderen mogelijk te maken. De rechten van kinderen en toekomstige generaties moeten mee worden genomen in toekomstig beleid en kinderen moet de ruimte gegeven worden om op te komen voor hun rechten. Splinter pleit in navolging van kinderrechtenorganisaties dat kinderen de mogelijkheid moet worden geboden zich te beklagen wanneer hun kinderrechten in het geding zijn. Dit kan Nederland doen door het Optioneel Protocol III inzake een Communicatieprocedure behorende bij het VN-Kinderrechtenverdrag te ondertekenen en te ratificeren.

Betrouwbare regering/overheid

Recentelijk is de rechtsstaat vaak in het nieuws omdat deze op veel plekken in de wereld in toenemende mate onder druk staat. Vroeger leek dat vooral een probleem van erkende dictaturen of nepdemocratieën ver van ons bed. Die bestaan overigens nog steeds volop: de onderdrukking van Oeigoeren in China, van mensenrechtenactivisten in de Arabische wereld, van democratisch gezinde burgers in Belarus of van de inheemse volkeren van Brazilië zijn slechts enkele uit talloze voorbeelden.

Maar tegenwoordig komt die druk ook heel dichtbij. In de EU, waar de regeringen van Polen en Hongarije de vrijheid van pers, rechters en minderheden ernstig willen beknotten of in Frankrijk, waar kabinet en parlement aanstalten maakten om het filmen van disproportioneel politiegeweld strafbaar te stellen. In een land als Frankrijk zie je dan dat het samenspel van rechtsstaat en

democratie het mogelijk maakt dat zo'n plan onder enorme publieke druk wordt ingetrokken. In een ideale democratische rechtsstaat had de discussie zelfs niet plaatsgevonden.

Ook in Nederland bestaat dergelijke druk op de rechtsstaat. Een voorbeeld. Aan het begin van de zomer van 2020 stelde het kabinet een Coronaspoedwet voor waarin de Minister zichzelf enorme bevoegdheden toekende en de Tweede Kamer nogal eens buiten spel zette. Na forse debatten werd ver na de zomer een Coronaspoedwet aangenomen, die meer in balans was. Prompt probeerde het kabinet de kersverse Coronaspoedwet te omzeilen door op basis van een heel andere wet - die betrekking heeft op situaties in een noodtoestand - met een avondklok te dreigen in de bestrijding van het virus.

We moeten in Nederland niet willen dat de overheid de wet behendig aanwendt met als doel zichzelf er feitelijk boven te plaatsen. Andere voorbeelden waarin de overheid zich niet aan de eigen wetten houdt zijn: het traag en gebrekkig voldoen aan informatieverzoeken op basis van de Wet Openbaarheid Bestuur (Wob) en de inferieure informatiepositie van de Tweede Kamer (art. 68 Gw), waardoor feitelijk de pers én het parlement hun controlerende taak niet kunnen uitoefenen.

Maar één van de meest schrijnende en ontluisterende voorbeelden van waar het verkeerd aanwenden van overheidsmacht en laakbaar/onrechtmatig handelen van de overheid toe kan leiden is de kinderopvangtoeslagaffaire. Daarin viel voor onschuldige burgers niet te ontsnappen was aan een vooringenomen overheid. De gevolgen namen nachtmerrieachtige proporties aan in het dagelijkse leven van velen.

Splinter wil dat de overheid weer betrouwbaar wordt voor en dienstbaar aan de burgers:

- De overheid dient haar macht aan te wenden om de noodzakelijke gemeenschappelijke noden te voorzien en voor niets anders. Een dienende overheid die er is voor haar burgers en niet andersom.
- Overheid, bedrijfsleven en samenleving moeten zich anders tot elkaar gaan verhouden; instituties moeten we herbouwen en checks & balances herstellen.
- Controle en transparantie van overheidsmacht zijn onmisbaar. Een zelfbewuste overheid is uit zichzelf transparant, onderwerpt zich vrijwillig aan gedegen controle en is niet bang voor kritiek; het doet geen afbreuk aan de overheidsorganisatie, het is juist het begin van verbetering.
- De desastreuze focus op rechtspinnen wat krom is, de cultuur van koste wat het kost fouten verbergen, moet met wortel en tak worden uitgeroeid.
- Positie Ombudsman moet worden versterkt.
- Er komt een Fiscale Ombudsman.
- Klokkeluiders die ondanks hun eigen kwetsbare positie misstanden aan de kaak stellen moeten beschermd worden. Daarom pleit Splinter voor een nieuwe klokkeluidersregeling waar niet enkel ambtenaren in dienst onder vallen, maar ook personen met een tijdelijke aanstelling en ZZP'ers.
- Een aparte wet die de onafhankelijke positie van toezichthouders regelt is hard nodig; toezichthouders vallen daarmee niet onder de ministeries, maar zijn echt onafhankelijk en kunnen rechtstreeks door het parlement worden gehoord.

- Onrechtmatige vernietiging van archieven wordt een strafbaar feit en wordt daadwerkelijk bestraft; de Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed moet stevig toezicht kunnen doen.
- Elke overheidsbrief moet in begrijpelijk Nederlands worden geschreven, inclusief naam en contactgegevens van een individuele ambtenaar die het dossier behandelt en de brief kan toelichten.
- Werken voor de overheid moet weer iets worden om trots op te zijn.
- De communicatieafdelingen met alle spindoctors moeten kleiner, de afdelingen die de Wob-verzoeken beoordelen en verstrekken moeten groter met als doel optimale transparantie te leveren. Dus niet een legertje aan juristen om te beoordelen hoe de overheid onder een Wob-verzoek uit kan komen.
- Informatievoorziening aan de Eerste en Tweede Kamer, art 68 Gw, wordt niet langer met voeten getreden. Het zou mogelijk moeten zijn om strafbaarstelling te realiseren wanneer er steun is van 1/3 van de zittende Tweede Kamerleden.
- Invloed van lobbyisten wordt aan banden gelegd. Bij onderhandelingen en akkoorden in samenwerking met brancheorganisaties en de betrokken sectoren, wordt de onderhandeling openbaar gemaakt. Politieke partijen maken in een lobbyregister bekend met welke lobbyisten zij samenwerken.
- Bij beïnvloeding van onderzoeken die onafhankelijk hadden behoren te zijn door de overheid, worden klokkenluiders beschermd. Dat gebeurt nu niet.
- Wet Openbaarheid Bestuur wordt herzien.

RECHTERLIJKE MACHT, RECHTSBIJSTAND EN ADVOCATUUR

Een eerlijke samenleving is een rechtvaardige samenleving. Splinter wil Nederland rechtvaardiger maken. We willen de toegang tot het recht vergroten, gefinancierde rechtsbijstand in meer gevallen mogelijk maken en de sociale advocatuur weer opbouwen. Of je nu een conflict hebt met je werkgever, onterecht verdacht wordt van belastingfraude of in een oneerlijke vechtscheiding beland bent: je moet de mogelijkheid hebben om hierbij hulp te krijgen.

De rechtsstaat is van enorm belang voor Nederland. Splinter wil die koesteren.

Rechtsbijstand

- De sociale advocatuur is door de jaren heen van top tot teen afgebroken. Splinter gaat de sociale advocatuur in ere herstellen. Iedereen moet toegang hebben tot de rechtsbijstand, juist als je weinig te besteden hebt. De stelselherzelingen van VVD-minister Dekker worden teruggedraaid. We maken de sociale advocatuur weer financieel aantrekkelijk voor juristen en luisteren naar de aanbevelingen van advocaten-belangenorganisaties.
- Er dient te worden geïnvesteerd in de sociale advocatuur in plaats van bezuinigd, volledig conform de aanbevelingen van het rapport van de commissie Van der Meer (Commissie evaluatie puntentoekenning gesubsidieerde rechtsbijstand).
- Het aantal zaken waarvoor mensen gefinancierde rechtsbijstand kunnen krijgen, wordt uitgebreid in plaats van ingekort. Bijvoorbeeld, in geval van bezwaar tegen opgelegde coronaboetes stonden burgers alleen en zonder rechtsbijstand voor de rechter, terwijl dit

veelal ging om complexe rechtsvragen. Niemand zou zonder adequate rechtsbijstand voor de rechter hoeven te staan. Ook bij de kantonrechter in eerste aanleg zouden burgers een tegemoetkoming moeten krijgen in de kosten voor rechtsbijstand, als ze dit zelf niet kunnen betalen.

- Advocaten dienen voor ieder (bijgewoond) verhoor een piketvergoeding dient te krijgen. Voor advocaten van aangehouden verdachten geldt nu dat zij gedurende de in verzekeringstelling (de eerste drie dagen na de aanhouding) slechts voor een verhoor een piketvergoeding krijgen. Het is mogelijk dat verdachten tijdens deze in verzekeringstelling meerdere keren worden gehoord als verdachten. De advocaat krijgt nu slechts voor het eerste verhoor een vergoeding; dat is al snel uit verhouding.
- Familierechtadvocaten dienen, naast het vaste bedrag dat zij krijgen voor bijvoorbeeld een echtscheidingszaak, ook een vergoeding krijgen voor hun (extra) werkzaamheden. De familierecht advocaat krijgt nu in beginsel alleen een vast bedrag voor de bijstand in een echtscheidingsprocedure. Dit wordt vastgesteld aan de hand van het puntensysteem van de Raad voor Rechtsbijstand. Het komt regelmatig voor dat familierechtadvocaten bijstand verlenen in een (vecht)scheiding die meerdere jaren duurt. De advocaat krijgt op dat moment slechts 1 vast bedrag. Het is voor advocaten vrijwel niet mogelijk om in deze procedures te verlenen. Hiermee wordt de rechtszoekende in een echtscheidingsprocedure het recht op rechtsbijstand ontnomen. Splinter pleit voor maatwerk.
- Gefinancierde rechtsbijstand dient maatwerk te zijn. Op dit moment hanteert de Raad voor Rechtsbijstand in beginsel vaste bedragen voor verschillende typen zaken. Dit doet de Raad voor de Rechtsbijstand aan de hand van een puntensysteem. Het komt regelmatig voor dat advocaten meer tijd in zaken steken. Slechts op het moment dat het gaat om complexe en omvangrijke zaken komt deze (extra) tijd voor vergoeding in aanmerking. Deze extra tijd zou eerder en eenvoudiger voor vergoeding in aanmerking dienen te komen.
- Bij het starten van een gerechtelijke procedure blijft de situatie dat de hoogte van het griffierecht wordt bepaald door het inkomen van een partij. Voor mensen met een laag inkomen zal het griffierecht laag zijn, voor rijke (rechts)personen hoger. Zo waarborgen we een eerlijke toegang tot de rechter.
- De beveiliging van rechters, advocaten en hun familie dient goed geregeld te worden. Er moet meer geld en mankracht naar de beveiliging, zodat gemaakte beloftes waargemaakt kunnen worden en adequate bescherming gegarandeerd een feit is.
- Splinter is zich bewust van de complicaties die gepaard gaan bij het inzetten van kroongetuigen. Wij zijn van mening dat er slechts over kan worden gegaan tot het inzetten van een kroongetuigentraject op het moment dat er (meer dan) genoeg financiële middelen zijn om voor elke betrokkene – de kroongetuigen, de familieleden van kroongetuigen, andere directe betrokkenen van kroongetuigen, politiemensen, officieren van justitie en rechters – volledige veiligheid te kunnen garanderen.

Waarborgen van kinderrechten in juridische procedures

Kinderen komen in aanraking met het recht, bijvoorbeeld als ouders gaan scheiden of als kinderen slachtoffer of verdachte zijn van een strafbaar feit. Kindgerichte wetten en beleid moeten zorgen voor het waarborgen van kinderrechten in de praktijk.

- Kinderen dienen passend bejegend te worden in juridische procedures. Er moet geïnvesteerd worden in het kindvriendelijk horen van kinderen in strafrechtelijke, vreemdelingenrechtelijke en familierechtelijke procedures.
- In iedere strafzaak krijgt een minderjarig slachtoffer of verdachte de individuele beoordeling, bescherming en zorg waar zij recht op hebben.
- Binnen en buiten het strafrecht wordt voor minderjarige slachtoffers en verdachten het aanbieden en de inzet van herstelrechtelijke interventies verbeterd.
- Bij verdenking van een strafbaar feit hebben minderjarige verdachten recht op kosteloze rechtsbijstand door een jeugdadvocaat.
- In procedures over afstamming, adoptie, gezag, omgang of kindbeschermingsmaatregelen, krijgen alle minderjarigen vanaf 12 jaar het recht op kosteloze rechtsbijstand door een jeugdadvocaat. Voor minderjarigen onder de 12 jaar wil Splinter voor deze procedures dat zij recht krijgen op bijstand door een bijzondere curator.

Rechterlijke macht, wetboek, OM

- Bezuinigingen op de rechterlijke macht worden teruggedraaid, de achterstanden worden ingelopen en lange wachttijden voor rechtszaken worden ingekort. Procedures en rechtszaken moeten niet langer uitgesmeerd kunnen worden over jaren, maar dienen binnen een overzichtelijke tijdsspanne worden afgerond.
- Pilots met ingewikkelde digitale indiening die niet goed werkt en onnodig vertraging oplevert, moeten worden gestopt.
- Rechters moeten alle ruimte krijgen voor maatwerk en dienen in staat gesteld te worden om een passende straf te bepalen per incident. Het wetsvoorstel ten aanzien van de uitbreiding van taakstrafverboden moet daarom worden ingetrokken. Het huidige taakstrafverbod wordt ingetrokken.
- Er komt geen gehele aanwezigheidsplicht voor verdachten. Het is aan de rechter om te bepalen of een verdachte verplicht moet worden aanwezig te zijn bij zijn rechtszaak. De rechter kan nu al beslissen dat verdachten verplicht bij de behandeling van hun zaak in de rechtszaal aanwezig moeten zijn, maar kan ook hiervan afwijken wanneer slachtoffers dat niet willen. Een totale aanwezigheidsplicht kan choquerend en dus niet in het belang van slachtoffers zijn. Wetsvoorstellen die deze beslisruimte van de rechter inperken moeten worden ingetrokken.
- De nieuwe regeling waardoor een veroordeelde maximaal de laatste 2 jaar van de opgelegde straf voorwaardelijk in vrijheid kan worden gesteld mag niet inwerking treden (VI-regeling, Wet Straffen en Beschermen), omdat veroordeelden op deze wijze onvoldoende begeleiding en toezicht zullen krijgen na (langdurige) detentie. Dit zal de veiligheid van de maatschappij raken en dit mag niet gebeuren.
- Niet bezuinigen in de strafrechtketen, maar juist investeren. Wachtlijsten voor hulpverleningstrajecten en zorg lopen op. Investeer in uitvoerende en hulpverlenende organisaties als de Reclustering, het Leger des Heils en organisaties die jeugdigen in het strafrecht helpen, omdat zij van wezenlijk belang zijn bij de resocialisatie van veroordeelden en het beperken van herhalingsgevaar.

- Het Wetboek van Strafvordering wordt gemoderniseerd door nieuwe vormen van criminaliteit, zoals cybercrime, te implementeren in het wetboek.
- De OM-transactie wordt afgeschaft. Het afkopen van je vervolging en deals sluiten met het Openbaar Ministerie moet niet meer gebeuren. Dit gebeurt met regelmaat bij bedrijven die geen belang hebben bij een vervolging, omdat zij dan in de openbaarheid moeten treden. Juist die openbaarheid is een bijkomende bestraffing voor een bedrijf die een preventieve werking heeft.

PERSVRIJHEID

Persvrijheid en openbaarheid van bestuur

Een gezond journalistiek landschap biedt aan een grote verscheidenheid van opvattingen een platform, zodat alle mensen gehoord worden en mensen hun mening op basis van diverse informatie en invalshoeken kunnen vormen. Media en onafhankelijke journalistiek functioneren tevens als waakhond. In een tijd waarin het maatschappelijk middenveld onder druk staat en wereldwijd autoritaire regimes steeds meer macht centraliseren, is onafhankelijke journalistiek belangrijker dan ooit.

- Iedereen in Nederland heeft recht op onafhankelijke, betrouwbare en tijdige informatie.
- Journalisten dienen veilig hun werk te kunnen doen, zonder bedreigingen, intimidaties en lastercampagnes. De overheid dient hen beter te beschermen: inzetten op veiligheid, juridische ondersteuning en noodhulp aan journalisten wereldwijd, en altijd publiekelijk spreken over zaken van journalisten in nood.
- De mediasector dient actief te worden betrokken bij het bevorderen van gendergelijkheid wereldwijd. Media zijn namelijk zeer krachtige actoren in het formuleren en veranderen van maatschappelijke normen en overtuigingen. Vrouwen bekleden slechts een kwart van de managementposities in de mediasector. Daarnaast worden vrouwelijke journalisten bovenmatig geconfronteerd met fysieke, seksuele en online intimidatie en discriminatie.
- Persvrijheid en de onafhankelijkheid van journalisten wordt verdedigd en gestimuleerd. Daarom wordt er op korte en lange termijn geïnvesteerd in het financieel overleven van de onafhankelijke kwaliteitsjournalistiek en wordt voorkomen dat onafhankelijke media verdwijnen.
- Door de overheid wordt erkend dat de controlerende taak van journalisten een zegen is voor transparantie, betrouwbaarheid en een goed consistent overheidsbeleid. De overheid, zowel de beleidmakende als uitvoerende kant, geeft aan journalistiek speurwerk alle ruimte.
- Wob verzoeken worden binnen de wettelijke termijnen deugdelijk behandeld en uitgevoerd; geen vertraging, obstructie of andere verstoring meer.
- Op ministeries wordt de informatiehuishouding versimpeld, op orde gebracht en deugdelijk gearchiveerd. Ook wordt aan ambtenaren in geen enkel geval de opdracht gegeven om niet schriftelijke verslaglegging te doen of schriftelijk te communiceren om Wob's van informatie te voorkomen. Ministeries werken samen met de staatssecretarissen en ministers aan een

eenvoudig communicatieplan waardoor informatie en signalen van de werkvloer en uitvoering, gemakkelijk en helder doorgegeven worden aan de ambtelijke en politieke top.

LIBERALE WAARDEN

VRIJE, ONAFHANKELIJKE & KRITISCHE BURGERS

Persoonlijke/individuele vrijheid

- Gelijkwaardigheid van het individu ongeacht geslacht, huidskleur, geartheid en levensovertuiging.
- Compromisloos anti-discriminatieprincipe zonder mensen in te delen in hokjes en groepen; identiteitspolitiek creëert valse tegenstellingen en werkt polarisatie in de samenleving in de hand.
- In een land met 17 miljoen mensen bestaan 17 miljoen identiteiten.
- Elk mens is vrij zijn levenspad te kiezen: vrije partnerkeuze, zeggenschap over het eigen lichaam en de eigen seksualiteit.

Vrijheid van meningsuiting

- De open samenleving kenmerkt zich door een vreedzame strijd van ideeën, waarbij het beste idee steeds aan invloed wint. Geen enkel idee, religieus of profaan, is in het vrije Nederland boven kritiek verheven.
- Vrijheid van meningsuiting, het kunnen voeren van een vrij en open debat is voor onze rechtsstaat en democratische waarden van levensbelang.

Neutrale staat, seculier onderwijs, vrijheid van godsdienst en vrijheid om niet te geloven

Ieder mens moet zich vrij kunnen verbinden aan een geloof of overtuiging. Of zich veilig ervan kunnen losmaken. Dat kan alleen in een seculiere samenleving met een neutrale overheid. Een seculiere samenleving is een voorwaarde voor gelijkwaardigheid. Splinter bepleit scheiding van kerk en staat. Religie is een privéaangelegenheid. De publieke ruimte is van ons allemaal en dient neutraal te zijn zodat iedereen zich vrij kan voelen.

- Conservatieve religieuze wereldbeelden botsen met progressieve waarden, met name daar waar het gewetensvrijheid en de autonomie van het individu betreft. Dit hoort niet thuis binnen de overheid. De staat hoort neutraal te zijn om vrijheid voor iedereen te garanderen.
- Aparte vermelding van de vrijheid van godsdienst in de Grondwet wordt geschrapt. Alle vrijheden waarop gelovigen aanspraak kunnen maken, zoals de vrijheid van meningsuiting, vrijheid van vereniging, vrijheid van vergadering en betoging, zijn al veilig verankerd in de wet en in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens.
- Religieuze uitingen en vrijheden die anderen in hun uitingen en vrijheden beperken, mogen niet getolereerd worden. Als homofobie, geslachtsongelijkheid en geloofsdruck een vlucht nemen, dan leidt dat tot afname van gelijke kansen en verlies aan talent en levensgeluk. Het seculier systeem in de samenleving dient verstevigd te worden. Voor alle kinderen seculier onderwijs draagt daar in belangrijke mate aan bij; schaf het bijzonder geloofsonderwijs

tijdens reguliere lessen af. Leerlingen moeten (zelf)kritisch leren nadenken en eigen inzichten kunnen ontwikkelen over alle religies en levensbeschouwingen.

- Betere bescherming en begeleiding van geloofsverlaters. Het is niet uit te leggen dat mensen die geloven in Nederland beter beschermd worden dan mensen die hun geloof willen verlaten en die geconfronteerd worden met verstoting uit hun geloofsgemeenschap en familie. Geloofsverlaters die geconfronteerd worden met verstoting, bedreiging en/of geweld moeten door de overheid worden beschermd, opgevangen en begeleid.
- Vrijheid van religie heeft evenveel waarde als het recht om niet te geloven; het recht om seculier te zijn.
- Permanente bewaking van gebedshuizen in geval van dreiging met geweld tegen gelovigen.
- De publieke ruimte is van ons allemaal en dient neutraal te zijn, zodat iedereen zich vrij kan voelen. Oproepen tot gebed in de publieke/openbare ruimte wordt voor alle religies verboden.*
- In publieke functies worden geen religieuze symbolen gedragen; er is sprake van een afhankelijkheidsrelatie en degene die daarvan afhankelijk is dient te worden benaderd met een neutrale uitstraling. Bijvoorbeeld: geen hoofddoekjes bij de politie of de rechtbank, geen arts in het publieke domein met een keppeltje.
- De Wet gedeeltelijk verbod gezichtsbedekkende kleding wordt gehandhaafd. In het openbaar vervoer, het onderwijs, de zorg en in overheidsgebouwen mag geen kleding worden gedragen die het gezicht bedekt, zoals een boerka of nikab. Er moet worden gehandhaafd, niet worden gedoogd.
- De overheid gaat in gesprek met seculiere vertegenwoordigers uit de migrantengemeenschappen over de vraag hoe de op religie gebaseerde radicalisering tegengegaan kan worden. Op dit moment gaat de overheid vooral in gesprek met bijvoorbeeld moskeeën en mist daardoor de inzichten van seculieren en ex-moslims.
- Een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) wordt verplicht gesteld voor geestelijke bedienaren en bestuurders van gebedshuizen. Voor het werken als bijvoorbeeld docent, gastouder en jeugdzorgmedewerker is een VOG al verplicht. Gebedshuizen en de daarin werkzame geestelijke bedienaren hebben in de opvoeding en vormen van de jeugd binnen een geloofsgemeenschap een belangrijke plaats. Het is daarom niet meer dan logisch dat ook van hen een VOG verlangd wordt.
- Buitenlandse financiering van geloofs- en gebedshuizen vanuit onvrije landen wordt aan banden gelegd, omdat dit tot radicalisering kan leiden.

Toevoeging;

Omdat er verwarring ontstond bij sommige of we met het onderstaande standpunt alleen Moskeeën bedoelde (dat doen we niet, elke religie is gelijk) hebben we voor de duidelijkheid “alle religies” toegevoegd. Het gaat voor de volledigheid niet om het verbieden van Kerkklokken maar alleen om de oproep tot gebed.

“De publieke ruimte is van ons allemaal en dient neutraal te zijn, zodat iedereen zich vrij kan voelen. Oproepen tot gebed in de publieke/openbare ruimte wordt voor **alle religies** verboden.”

INCLUSIVITEIT

INCLUSIVITEIT – GELIJKE RECHTEN, GELIJKE KANSEN

BESCHERM WAT KWETSBAAR IS, ONDERSTEUN WIE DAT NODIG HEEFT

Emancipatie en universeel liberalisme

Splinter vecht voor gelijke rechten, gelijke kansen voor iedereen en emancipatie van de mensen die dat nodig hebben. Emancipatie streeft naar maatschappelijke verandering en gelijkwaardige opname van individuen en/of groepen in de samenleving, zodat ieder mens volwaardig kan meedoen in de samenleving in economische, culturele, sociale en politieke zin.

Daarvoor is het nodig om te focussen op individuen én identiteitsgroepen die daarvan worden uitgesloten, om hen vervolgens gelijke kansen te bieden. Echter, dat is iets heel anders dan hokjesdenken die de identiteitspolitiek met zich meebrengt, die daarmee mensen in groepen tegen elkaar opzet en een inclusieve samenleving tegengaat.

Splinter namelijk wars van hokjes en “identiteitspolitiek”. Dat moeten we even uitleggen, want dat wordt snel verkeerd begrepen.

Splinter staat voor “universeel liberalisme”: het universeel liberalisme richt zich op de individualiteit en gedeelde menselijkheid en streeft naar een maatschappij waarin elk individu in gelijke mate toegang heeft tot alle rechten, vrijheden en kansen die onze samenleving biedt.

Splinter wil dat universele mensenrechten universeel toegepast worden. Daarin ondersteunen wij de lange traditie van burgerrechtenbewegingen die daarvoor streden en nog steeds strijden. De Afro-Amerikaanse Burgerrechtenbeweging, de ‘Civil Rights Movement’, de tweede feministische golf en de Gay Pride zijn voorbeelden van burgerrechtenbewegingen die universeel liberalistisch zijn. Met als doel dat mensen van kleur, vrouwen, seksuele minderheden niet langer worden gediscrimineerd of als tweederangsburgers behandeld.

Dit is géén identiteitspolitiek! En we mogen het er ook niet mee verwarren.

Identiteitspolitiek focust namelijk expliciet op groepsidentiteit en streeft naar politieke empowerment door te beweren dat een bepaalde groep een homogene, gemarginaliseerde entiteit is die buiten en tegenover een andere homogene, geprivilegieerde groep staat.

Met andere woorden: identiteitspolitiek denkt in hokjes en zet groepen nadrukkelijk af tegen andere groepen, bijvoorbeeld wit tegenover zwart, jong tegenover oud, “volk” tegenover “elite”, etc. Het versterkt vooroordelen, het zorgt voor verdeeldheid tussen groepen, vermindert empathie. En het heeft zelfs een averechts effect: mensen worden juist wél beoordeeld en ingedeeld op basis van bijvoorbeeld ras, geslacht of seksuele geaardheid. Het mededogen is ver te zoeken.

Daar wil Splinter vanaf. Discriminatie, ongelijkheid en onverdraagzaamheid kun je nooit bestrijden met discriminatie, ongelijkheid en onverdraagzaamheid. Identiteitspolitiek leidt nooit tot een “wij”-samenleving. Splinter wil een solidaire, inclusieve samenleving waarin mensen individuen zijn en die zich, in vrijheid en met gelijke rechten en kansen, kunnen ontwikkelen tot de mens die zij willen en kunnen zijn.

Emancipatie heeft namelijk niets te maken met concurrentie, maar alles met verbinding en samenwerking tussen mensen. Vaak hebben mensen die zichzelf tot bepaalde identiteitsgroepen

rekenen, of juist door anderen in een hokje geplaatst worden waar zij zich niet prettig in voelen, hokjesoverstijgende behoeften.

We willen allemaal een betekenisvolle baan waarmee we genoeg verdienen om in welvaart te kunnen leven. We willen allemaal een betaalbare woning, in een veilige, gezonde leefomgeving. We willen allemaal betaalbare en toegankelijke zorg. Goed en inclusief onderwijs voor onze kinderen, zodat zij kunnen opgroeien tot zelfstandige, kritische en gelukkige volwassenen. We willen toegang tot de beste scholen en universiteiten, ook als we minder te besteden hebben. We willen onszelf kunnen zijn en houden van wie we willen, omdat we ons alleen dan gelukkig voelen. En we willen niet gereduceerd worden tot een hokje, want we zijn zo veel meer dan dat.

Daarin hebben sommigen meer hulp nodig dan anderen: daarbij moet de overheid helpen. Net zo lang tot iedereen geëmancipeerd is, gelijke kansen krijgt en de samenleving volledig inclusief is. De overheid heeft de taak om alle vormen van discriminatie, ongelijkheid en racisme in de samenleving tegen te gaan. En het hokjesdenken! Omdat mensen die buiten de verzonnen hokjes vallen, worden benadeeld. Zij komen in de knel.

Splinter wil dat ondersteunen, de overheid moet dat faciliteren.

- Het is voor Splinter vanzelfsprekend dat de samenleving het beste functioneert als we de gedeelde menselijkheid en individualiteit van mensen van alle identiteiten erkennen en zorgen dat geen enkele identiteit anderen de toegang tot allerlei rechten, vrijheden en kansen ontzegt. Sociale onrechtvaardigheid los je niet op door anderen te beperken in hun rechten, vrijheden en kansen: Splinter duwt mensen zonder uitzondering omhoog, niet omlaag.
- Splinter verzet zich tegen de identiteitspolitieke benadering: het werkt niet en het ondermijnt zelfs wat al bereikt is op het gebied van gelijke rechten, vrijheden en kansen voor het individu. Weg met het hokjesdenken en opzetten van groepen tegen elkaar. De liberalen, en niet de identiteitspolitici, zetten het goede werk van de burgerrechtenbewegingen voort.
- We bepleiten een meer rigoureuze aanpak van de problematiek van sociale rechtvaardigheid op basis van universeel liberalisme, waardoor mensen gelijke rechten, vrijheden en kansen krijgen.
- De eenzijdige invalshoek van het diversiteitsdebat in de politiek gaat Splinter tegen. Op dit moment is er sprake van een gebrek aan zicht op, en respect voor, de brede diversiteit van het land. Er moet bijvoorbeeld ook aandacht zijn voor de mensen die van vanwege hun klasse, gezondheid en regio minder kansen krijgen. Ook het al dan niet hebben van, of het toegang hebben tot, een netwerk dat iemand verder kan helpen mag niet onderschat worden.
- Er komt een Staatssecretaris Burgerrechten die toeziet op gelijke rechten, vrijheden en kansen voor iedereen. Deze minister gaat polarisatie in de samenleving tegen en buigt het hoofd niet voor eisen vanuit identiteitspolitiek die averechts werken.

Inclusiviteit in werk en inkomen (zie voor meer standpunten over werk ook het hoofdstuk Economie)

- Splinter staat voor gelijke kansen voor iedereen en zal hier fel voor strijden.

- Deeltijdwerk lonender maken. Tijd over voor wat echt van waarde is én werken aan je carrière moet een keuze kunnen zijn.
- De samenleving bestaat uit 50 procent mannen en 50 procent vrouwen en de arbeidsmarkt zou daar een afspiegeling van moeten zijn. Splinter in principe geen voorstander van quota, maar dat gaat al zo lang scheef dat we hier een uitzondering voor maken: de negatieve spiraal moet doorbroken worden. Ingroeiquotum van 30 procent voor raden van commissarissen van beursgenoteerde bedrijven moet daarom omhoog naar 50 procent.
- Gratis kinderopvang (crèche) en buitenschoolse opvang (BSO). Continuroosters op scholen worden algemeen ingevoerd. Hierdoor ontstaat er regelmaat en kunnen ouders hun werktijden gelijkmatiger indelen. Het huidige overheidsbeleid ten aanzien van kinderopvang is een “jojo beleid” op basis waarvan niemand een carrière kan plannen: er moet een langetermijnbeleid worden ingevoerd en worden gestopt met aanmodderen.
- Economische zelfstandigheid wordt voor iedereen actief bevorderd. Economische zelfstandigheid moet worden gestimuleerd in alle lagen van de bevolking en met name voor de groepen die kwetsbaar zijn, zoals alleenstaande ouders, deeltijdwerkers of laagopgeleiden. Zo moet ook de loonkloof tussen bijvoorbeeld man en vrouw worden gedicht. Grote bedrijven worden verplicht in het jaarverslag te rapporteren over loonverschillen en met een concrete doelstelling te komen om deze verschillen zo snel mogelijk terug te dringen. Vanaf 25 werknemers worden werkgevers verplicht om zich te certificeren voor gelijk loon voor gelijk werk.
- Intimidatie op de werkvloer, van seksuele intimidatie tot pesten, van agressie tot discriminatie: dit moet stoppen. Enerzijds vraagt dit om cultuurverandering binnen de bedrijven en organisaties zelf, maar anderzijds vergt het van de overheid concrete maatregelen om dit op de werkvloer tegen te gaan. De overheid heeft hierin ook een voorbeeldfunctie. Er komt betere wetgeving waardoor op bedrijven betere afhandeling van klachten wordt afgedwongen. Als lid van de International Labour Organization (ILO) dient Nederland geweld en intimidatie op het werk aan te pakken en als onderdeel daarvan ervoor te zorgen dat er een einde komt aan seksuele intimidatie van vrouwen op de werkvloer. Seksuele intimidatie belemmert vrouwen ernstig op de arbeidsmarkt.

Geboorte en gezin

- De verlofregeling voor ouders wordt verruimd: de bestaande negen weken, deels betaalde, verlofregeling wordt omgezet in drie maanden volledig betaald. Ouderschapsverlof voor beide ouders wordt mogelijk.
- Bij vroeggeboorte verlengd geboorteverlof en verlengd vaderschapsverlof tot en met uiterekende datum en eind ‘normaal’ verlof. Volledig doorbetaald.
- Wijziging Kieswet; zwangerschaps- en geboorteverlof volksvertegenwoordigers wordt gelijkgetrokken met verlofregeling voor vrouwen met ‘gewoon’ arbeidscontract. Vier weken zwangerschapsverlof, tien weken bevallingsverlof gerekend vanaf bevallingsdatum of vanaf thuiskomst na heropname na bevalling. Zwangerschaps- en geboorteverlof onverminderd mogelijk binnen drie maanden voor verkiezingen. Meer vrouwen in de politiek.
- Er komt zo snel mogelijk een wettelijke regeling die de mogelijkheid van een dubbele achternaam voor kinderen regelt. Hierdoor kan voor ouders, ook van meeroudergezinnen, de familieband met het kind bevestigd worden.

- Er komt een volwaardige wet voor meerouderschap, meeroudergezag en draagmoederschap. In lijn met het advies van de Staatscommissie Herijking Ouderschap. Een derde of vierde ouder zou ook juridisch gezien ouder van het kind moeten kunnen worden en het wettelijke gezag moeten krijgen.

Kinderrechten

Ieder kind is even belangrijk en alle kinderen moeten volwaardig mee kunnen doen. Om dit te realiseren moeten we ervoor zorgen dat alle kinderen gelijke rechten hebben. Alleen dan hebben kinderen ook gelijke kansen.

Ook moet voorkomen worden dat bepaalde groepen kinderen (in)direct worden uitgesloten of achtergesteld, zoals ongedocumenteerde kinderen, kinderen met een beperking, kinderen uit minderheidsgroepen en kinderen in armoede. Het recht op non-discriminatie vraagt om het nemen van concrete maatregelen.

De overheid moet bij het nemen van besluiten, het maken van beleid en de uitvoering daarvan de impact op jongeren, kinderen en toekomstige generaties meewegen.

Veiligheid en discriminatie – algemeen

- Hogere straffen voor delicten met discriminerende achtergrond worden verankerd in de wet (hate crime wetgeving)
- Nederland stelt, net als veel andere landen, gespecialiseerde discriminatierechercheurs aan die zaken tot op de bodem uitzoeken en bewijs rondkrijgen.
- Op politieacademies en bijscholing voor agenten wordt de aanpak van discriminatie een verplicht onderwerp.
- Er komen formatieplaatsen en budget voor diversiteitsnetwerken bij de politie zoals Roze in Blauw, die LHBTI's o.a. ondersteunen bij het doen van aangifte.
- De aanpak van discriminatie op internet wordt geïntensiveerd.
- Justitie, OM, politie en gemeenten maken prestatieafspraken over het verminderen van geweld tegen LHBTI's en andere groepen, en over meer veroordeelde daders. Het budget voor de aanpak van (LHBTI- en andere) discriminatie wordt verhoogd.
- Instanties die in actie moeten komen bij meldingen en vermoeden van huiselijk geweld moeten veel beter gaan samenwerken. Voor kinderen moet op scholen meer aandacht komen voor huiselijk geweld, zodat al op jonge leeftijd lichamelijk en geestelijk huiselijk geweld gesignaleerd kunnen worden en het taboe om erover te praten doorbroken wordt.
- Er moet een einde komen (culturele) onderdrukking en eengerelateerd geweld. Slachtoffers die onder de radar blijven, met name vrouwen, moeten actief opgezocht en benaderd worden om hen kennis te laten maken met de gelijke kansen en gelijke rechten die zij in Nederland hebben. Er moet veel eerder worden ingegrepen bij (verdenking of dreiging van) onderdrukking en eengerelateerd geweld.
- Geloofsverlaters krijgen betere bescherming en begeleiding.
- Mensen in Nederland met een migratieachtergrond worden beschermd als zij vanuit het land van herkomst worden geïntimideerd. Persoonsgegevens zoals adres moeten afgeschermd

worden. Buitenlandse overheden moeten niet ongewenst contact met hen op kunnen nemen.

LHBTIQ+

Splinter strijdt voor LHBTIQ+ emancipatie. Naast discriminatie op basis van geaardheid, is er vaak sprake van een stapeling van discriminatiegronden, bijvoorbeeld racisme. Dit maken LHBTI's extra kwetsbaar. Ook hebben LHBTI's schokkend veel te maken met geweld op straat. Zeven op de tien LHBTI's krijgen in hun leven te maken met fysiek of verbaal geweld om wie ze zijn. Ook discriminatie vanuit religieuze hoek is eerder regel dan uitzondering en dit werkt door in uitsluiting binnen geloofsgemeenschappen, families, op school en op het werk. Nederland staat in Europa op de 12e plek als het gaat om hoe goed LHBTI-rechten gewaarborgd zijn. Dat is onacceptabel. Splinter wil dit benoemen in het politieke debat en concrete oplossingen aandragen.

- Het kabinet voert een ambitieus LHBTI-emancipatiebeleid om gelijke rechten en sociale acceptatie ongeacht seksuele oriëntatie, genderidentiteit, -expressie en geslachtskenmerken te bevorderen. Er wordt daarover een paragraaf opgenomen in het regeerakkoord. De hoogte van het LHBTI-emancipatiebudget blijft tenminste gelijk.
- Er is bijzondere aandacht nodig voor mensen die te maken hebben met een stapeling van discriminatiegronden (intersectionaliteit) en voor LHBTI's met een biculturele, religieuze en etnische achtergrond.
- Lokaal LHBTI-emancipatiebeleid wordt bevorderd met regenbooggemeentebepbeleid.
- De mensenrechten van LHBTI's blijven topprioriteit in het buitenlands- en ontwikkelingsssamenwerkingsbeleid. De omvang van de financiële steun aan buitenlandse LHBTI-bewegingen blijft tenminste gelijk. Er wordt geïnvesteerd in steun voor Oost-Europa en de Russische regio. Er wordt voor gezorgd dat noodhulp uit Nederland, bijv. voor covid-19, ook kwetsbare groepen als LHBTI's bereikt.
- LHBTI-rechten worden definitief verankerd in artikel 1 van de Grondwet.
- Er komt een volwaardige wet voor meerouderschap, meeroudergezag en draagmoederschap. In lijn met het advies van de Staatscommissie Herijking Ouderschap.
- Zogenaamde conversie- of genezingstherapieën worden verboden.
- In het Wetboek van Strafrecht wordt discriminatie wegens genderidentiteit, -expressie, geslachtskenmerken en seksuele gerichtheid expliciet verboden.
- De aanpak van discriminerend geweld krijgt prioriteit. Er komt een *hate crime*-wet die in het strafwetboek verankert dat delicten met een discriminerende achtergrond hoger worden bestraft. Om de aanpak van anti-LHBTI geweld en discriminatie te verbeteren maken kabinet, politie en OM prestatieafspraken, komen er discriminatierechercheurs, komt er verplichte aandacht op politieacademies en budget voor Roze in Blauw.
- De kerndoelen en de burgerschapsopdracht voor scholen worden aangescherpt, zodat op elke school een positieve, niet onderhandelbare sociale norm wordt bijgebracht, uitgedragen en gehandhaafd waarin diversiteit de norm is en een ieder wordt geaccepteerd, ongeacht seksuele oriëntatie, genderidentiteit en geslachtskenmerken. Discrimineren en afwijzen van

LHBTI's wordt niet geaccepteerd. De steun voor GSA's op middelbare scholen en mbo's blijft tenminste gelijk en er wordt geïnvesteerd in acceptatie in het basisonderwijs.

- Er komt transitieverlof voor transgender personen. De transgenderwet wordt verbeterd: een deskundigenverklaring is niet meer nodig en ook jongeren onder de 16 jaar kunnen hun geslachtsregistratie zonder rechterlijke tussenkomst wijzigen. De zorg voor trans personen wordt verbeterd, en er komt een einde aan de wachtlijsten.
- Er komt een wettelijk verbod op medisch niet-noodzakelijke 'feminiserende' of 'masculiniserende' medische behandelingen van intersekse personen zonder hun eigen uitdrukkelijke toestemming. Ook komt er meer beleid en onderzoek voor de emancipatie van intersekse personen.
- De regering bevordert dat in kwaliteitskaders voor de zorg wordt vastgelegd dat (ouderen- en jeugd-) zorginstellingen moeten voldoen aan standaarden voor diversiteit en inclusiviteit t.a.v. seksuele oriëntatie, genderidentiteit en -expressie en geslachtskenmerken (zoals de Roze Loper). Daarvoor is ook aandacht in zorgopleidingen.
- Seksueel risicogedrag wordt het criterium voor bloeddonaat, niet de vraag of je als man seks hebt met een man.
- Er komt veilige opvang voor dak- en thuisloze LHBTI-jongeren (ook onder de 18 jaar).
- Suïcidepreventieprogramma's gericht op LHBTI-personen worden voortgezet.
- Hiv-preventiepil PrEP wordt laagdrempelig verstrekt aan mensen die zich tegen hiv willen beschermen.
- Geslachtsvermelding verdwijnt van de identiteitskaart. Een ieder krijgt de mogelijkheid om de geslachtsvermelding op officiële documenten zoals de geboorteakte en het paspoort op eenvoudige wijze te laten doorhalen met een 'X'. Onnodige verplichte geslachtsregistratie wordt zoveel mogelijk afgeschaft.

LHBTIQ+ vluchtelingen

LHBTI-asielzoekers worden op grond van ondeudelijke stereotypen afgewezen en voelen zich vaak onveilig in de opvang. Er ontstaan schrijnende 'niet gay genoeg'-situaties. Dit moet stoppen. Splinter wil het volgende bereiken voor LHBTI-asielzoekers:

- Vier-ogen principe bij IND intake/beoordeling
- Er worden niet langer ondeugdelijke stereotypen, zoals 'processen van bewustwording en zelfacceptatie', gebruikt als criterium waarmee asielaanvragen van LHBTI's worden afgewezen. Zelfidentificatie wordt het uitgangspunt.
- LHBT's uit Iran krijgen asiel in Nederland.
- Er is veilige opvang voor LHBTI-asielzoekers.
- Niet terugsturen naar landen waar vervolging dreigt voor LHBTIQ+

Veiligheid en discriminatie – algemeen

- Hogere straffen voor delicten met discriminerende achtergrond worden verankerd in de wet (hate crime wetgeving)
- Nederland stelt, net als veel andere landen, gespecialiseerde discriminatierechercheurs aan die zaken tot op de bodem uitzoeken en bewijs rondkrijgen.
- Op politieacademies en bijscholing voor agenten wordt de aanpak van discriminatie een verplicht onderwerp.
- Er komen formatieplaatsen en budget voor diversiteitsnetwerken bij de politie zoals Roze in Blauw, die LHBTI's o.a. ondersteunen bij het doen van aangifte.
- De aanpak van discriminatie op internet wordt geïntensiveerd.
- Justitie, OM, politie en gemeenten maken prestatieafspraken over het verminderen van geweld tegen LHBTI's en andere groepen, en over meer veroordeelde daders. Het budget voor de aanpak van (LHBTI- en andere) discriminatie wordt verhoogd.

KLIMAAT & ENERGIE

Klimaat en energietransitie

De 25% reductie van broeikasgassen uiterlijk eind 2020 t.o.v. 1990 is niet gehaald, terwijl de Hoge Raad, de hoogste rechter, in 2019 bevestigde in het Urgenda-vonnis: dit is het uiterste minimum wat van Nederland verwacht mag worden en dat de regering anders de mensenrechten van haar inwoners schaadt door onvoldoende maatregelen te nemen tegen klimaatverandering. Voor 2030 beoogt het klimaatakkoord een reductie van 49 procent t.o.v. 1990. Daarom zijn de volgende maatregelen nodig:

- Volgens Splinter dient er gefocust te worden op de inzet van zonne-energie, groene waterstof, duurzame gebouwen met een zelfvoorzienend energiesysteem en energiebesparing om de klimaatdoelstellingen te halen.
- Er wordt wettelijk vastgelegd dat kolencentrales niet meer dan 25% van hun capaciteit te gebruiken en op den duur gesloten.
- Subsidies op fossiele energie worden afgeschaft. De Nederlandse overheid geeft jaarlijks zeker evenveel uit aan steun aan fossiele brandstoffen als aan subsidies voor CO2-besparing. De fossiele subsidies namen de afgelopen jaren zelfs toe: Nederland gaf in 2020 tenminste €4,5 miljard steun aan de fossiele industrie. Dit is weggegooid geld dat veel beter in de energietransitie en innovatie van duurzame energie geïnvesteerd kan worden.
- Biomassa is geen groene energiebron en zelfs geen transitiebrandstof: uitstoot houtige biomassa is per kWh hoger dan die van steenkool en het duurt gemiddeld 40 jaar voordat een boom de vrijgekomen CO2 weer opneemt. Nederlandse biomassacentrales zorgen wereldwijd voor ontbossing en verlies aan biodiversiteit. Rijkssubsidie wordt gestopt, biomassacentrales worden zo snel mogelijk gesloten.
- De vervuiler betaalt. Grote industrie en multinationals mogen hun aandeel niet ontlopen.
- De rekening voor de energietransitie komt niet op de schouders van burgers. Er komt een einde aan degressieve energiebelasting die grootverbruikers, zoals de industrie, ontziet. In

plaats daarvan wordt er een progressieve energiebelasting ingevoerd, wat betekent dat hoe meer energie je verbruikt, hoe hoger de belasting gemiddeld wordt.

- Zonnepanelen op daken, daarna pas op de grond; volgorde zonneladder wordt gehandhaafd.
- Windmolens 'ja, mits': geen natuurgebieden, geen vogeltrekroutes, niet op zee, niet op windluwe plaatsen, niet op gehoorafstand van woningen en niet op locaties waar dierhouderijen last hebben van geluid dan wel slagschaduw. Voldoende draagvlak van de bevolking is onontbeerlijk. Om draagvlak voor de plaatsing van windmolens te bevorderen kan mede-eigenaarschap van omwonenden actief worden bevorderd: als particulieren en bedrijven één of meerdere winddelen kopen, worden zij mede-eigenaar van een windmolen en wekken ze hun eigen stroom op. Wanneer alle winddelen zijn gekocht, neemt de coöperatie de windmolen over. Zolang de windmolen draait, ontvangen de winddelers stroom van de winddelen.
- Kernenergie wordt door Splinter op dit moment niet gezien als de juiste keuze op weg naar versnelde transitie en schone duurzame energie. Het kernafval is namelijk nog steeds een groot probleem en dat mag niet doorgeschoven worden naar volgende generaties. Daarnaast is kernenergie, in vergelijking tot andere vormen van energie, bijzonder duur en duurt het minimaal 10 jaar voordat een kerncentrale gebouwd is. Ook de vergunningverlening kan jaren duren. Daar kunnen we niet op wachten: het klimaatprobleem is er nu en we moeten alles op alles zetten om het op te lossen op een veilige en betaalbare wijze. Onderzoek naar manieren om kernenergie veilig en schoon in de energiemix te brengen, wordt wel ondersteund. Maar Splinter wil op de korte termijn veel liever investeren in de innovatie van andere vormen van zowel energiebesparing als duurzame energie, zoals groene waterstof en zonne-energie.

LEEFOMGEVING & WONEN

Wonen en gezonde, groene, klimaatbestendige leefomgeving

Nederland mist een geïntegreerde visie op de leefomgeving. We doen maar wat. Er is bijvoorbeeld geen nationale visie ontwikkeld om de ruimte in onze steden zo te benutten dat we deze ontwikkelen en inrichten tot een klimaatbestendige, leefbare ruimte. De verantwoordelijkheid daarvoor ligt bij de decentrale overheden. Ondertussen wordt de "groennorm" van de Verenigde Naties, namelijk 48 m² groen per inwoner, al decennialang in veel steden niet gehaald.

En de situatie verslechterd. Veel openbaar groen gaat verloren; voor echt openbaar groen met bomen en struiken in zachte grond blijft onvoldoende ruimte over en om de groennorm te halen worden tegenwoordig kunstgrasvelden, balkonbakken, groene gevels, groene daken, geveltuintjes, potplanten en bomen in eigen tuin meegeteld. Zelfs de rode atletiekbaan is op papier 'groen'.

Splinter wil dat het roer om gaat. In het licht van klimaatverandering, hittestress en andere weersextremen, luchtkwaliteit, CO₂-reductie en corona is een goede, groene openbare ruimte van levensbelang.

- Iedereen heeft recht op een betaalbaar dak boven het hoofd. Er moeten komende 10 jaar maar liefst 1 miljoen huizen gebouwd worden om de woningnood op te lossen. Maar laten we daarbij de kwaliteit en het woongenot niet uit het oog verliezen. Iedereen heeft namelijk ook recht op een gezonde leefomgeving; schone lucht om te ademen, schone bodem om op

te leven en schoon water om te drinken. Dus naast betaalbaarheid en daadwerkelijk duurzaam bouwen moet gekeken worden naar een leefbare omgeving voor mens, dier, natuur.

- De zorgplicht voor de kwalitatieve groene ruimte wordt in landelijk beleid verankerd en niet slechts overgelaten aan decentrale overheden. In plaats van een inspanningsverplichting gaan we werken met afrekenbare doelstellingen. Er wordt gekozen voor groene corridors, er wordt ruimte gegeven aan biodiversiteit, stadslandbouw, volkstuintjes worden beschermd en het algemeen belang wordt in alle plannen voor ogen gehouden in plaats van keer op keer te kiezen voor versteende bouwprojecten.
- Nederland mist een minister van Ruimte en steden met bouwmeesters met een geïntegreerde visie op het ontwikkelen van een klimaatbestendige, leefbare stad; waarbij het groen in de stad niet ondergeschikt is aan het bouwen en wonen, maar waarin groen een voorwaarde is voor een leefbare stad. Groene ruimte moet een volwaardige plaats innemen in de afweging van de verschillende belangen. Natuurinclusief bouwen wordt de norm.
- Binnenstedelijk bouwen waar dat kan wordt aangemoedigd, maar mag niet ten koste gaan van het binnenstedelijk groen en de leefbaarheid. Duurzame bouwprojecten op landbouwgrond met een lage biodiversiteit en lage natuurwaarde is niet langer taboe, mits er veel aandacht is voor bomen en hoogwaardig groen.
- Er komt meer prioriteit voor veilig buitenspelen en groene speelplaatsen voor onze kinderen.
- Stadslandbouw en betaalbare volkstuintjes worden gestimuleerd. Exorbitante huurverhogingen voor deze tuintjes door gemeenten wordt verboden.
- Niemand hoeft op straat te slapen. Bed, bad, brood voorzieningen blijven open en worden uitgebreid. Mensen krijgen hulp met hun problemen en uitzicht op een permanent dak boven hun hoofd.

DIERENWELZIJN

Algemeen

- Dierenrechten worden verankerd in de Grondwet en in bestaande regelgeving wordt de intrinsieke waarde van het dier beter verankerd.
- De zorgplicht moet gelden voor alle houders van dieren. De waarborg dat er voor alle diersoorten voldoende eerstelijns veterinaire zorg beschikbaar is, is een intrinsiek onderdeel van de zorgplicht.
- Dieren laten leven op een wijze waarbij zij hun natuurlijk gedrag kunnen vertonen is essentieel voor dierenwelzijn. Dit geldt voor alle dieren; huisdieren, landbouwdieren en wilde dieren.
- Er blijft een verbod op het knutselen met de genen van dieren.
- Dierentuinen zijn in hun huidige vorm niet diervriendelijk. Steeds meer wetenschappers wijzen erop dat de dieren gestoord (stereotype) gedrag vertonen. Ook zijn de fokprogramma's omstreden, omdat er door overschotten gezonde dieren worden

afgemaakt. Splinter wil dat de dierentuinen dierenverblijven nog verder aanpassen zodat deze de natuurlijke leefomstandigheden zoveel mogelijk benaderen. Ook gaan dierentuinen zich specialiseren in de opvang van wilde dieren die niet meer uitgezet kunnen worden. Bezoekers blijven welkom. Dierenwelzijn moet hierin altijd leidend zijn.

- Er komt een totaalverbod op de productie, import en export van bont.

(Dieren)politie (zie verder hoofdstuk Politie)

- Dierenwelzijn wordt weer een standaard onderdeel van de politieopleiding.
- Dierenpolitie wordt fulltime kerntaak, geen taakaccent bij agenten die geen tijd hebben/krijgen voor dit taakaccent.
- Aan het gebruik van politiehonden bij politiewerk komt een einde indien bij de africhting, de training en in de praktijk het dierenwelzijn niet kan worden gegarandeerd.
- De opsporing van de handel in wilde dieren en planten wordt een vast onderdeel van de politieopleiding.
- Ondernemende criminaliteit in samenhang met onder andere illegale malafide hondenhandel en hondengevechten, moet eerder herkend en opgespoord worden. Politieagenten dienen hiervoor training en handvatten voor te krijgen.
- Hulpverlenende en handhavende instanties gaan beter samenwerken, zodat bijvoorbeeld de link tussen dierenmishandeling en huiselijk geweld tegen partner of kinderen eerder gesignaleerd wordt.

NVWA - dierenwelzijnsmisstanden en dierenmishandeling

Personeelstekort en hoge werkdruk bij de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) zorgen ervoor dat deze toezichthouder haar taken niet naar behoren kan uitvoeren. Vele kabinetten hebben bezuinigd op de NVWA; daar plukt Nederland nu de wrange vruchten van. De tandeloze tijger die de NVWA geworden is zorgt door gebrek aan toezicht en handhaving dat risico's voor de volksgezondheid en dierenwelzijnsmisstanden blijven voortduren. De autoriteit voldoet niet meer aan alle Europese toezicht eisen, waardoor Nederland de kans loopt op hoge Europese boetes vanwege het niet naleven van deze toezicht eisen. Splinter wil dat daar zo snel mogelijk een einde aan komt, in het belang van mens en dier.

- De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit krijgt de mankracht en financiële middelen die nodig zijn om voldoende medewerkers en inspecteurs op te leiden en adequaat te kunnen controleren en handhaven op de zeven domeinen waarop de NVWA toeziet: de voedselveiligheid, de productveiligheid, het dierenwelzijn en de diergezondheid, de tabaksontmoediging, de plantgezondheid en natuur & milieu. Ook onder bijzondere omstandigheden, zoals in de coronacrisis het geval is, moet de handhaving en controle doorgaan. De overheid draagt zorg voor veilige werkomstandigheden.
- De controle in de veehouderij worden opgevoerd. Bij overtredingen worden direct flinke boetes uitgedeeld.
- Slachthuizen waar ernstige overtredingen plaatsvinden worden zonder waarschuwing meteen gesloten.

- Veehouders/medewerkers van een veehouderij, medewerkers van een slachthuis, fokkers van gezelschapsdieren of particulieren die zich schuldig maken aan dierenmishandeling krijgen een levenslang beroepsverbod of houdverbod. Dierenmishandeling wordt niet getolereerd.

Gezelschapsdieren

Niet alle dieren zijn geschikt om als huisdier te houden. Al jarenlang wordt er in Nederland gepraat over een zogenaamde “positieflijst” waarop diersoorten staan vermeld die geschikt en toegestaan zijn als huisdier. Diersoorten die niet op die lijst staan, zijn automatisch verboden om te houden of alleen onder zeer specifieke voorwaarden of met een ontheffing. Splinter wil dat er haast gemaakt wordt met deze lijst en bepleit een effectieve implementatie en handhaving van de Nederlandse Positieflijst voor zoogdieren. De lijst wordt tevens uitgebreid met vogels, amfibieën, reptielen en vissen. Splinter beoogt een korte lijst van dieren die veilig als huisdier gehouden kunnen worden, zonder dat dierenwelzijn in het geding komt.

- Het verbod op het zelf doden van honden, katten en ganzen (door particulieren en houders van dieren) wordt uitgebreid met andere huisdieren.
- Het wordt verplicht om bij de (online) verkoop van een hond het chipnummer te vermelden.
- Verkoop van een gecoupeerd dier (afkomstig uit het buitenland) is alleen toegestaan als er een dierenartsverklaring bij zit.
- Het fokken op uiterlijke kenmerken veroorzaakt veel dierenleed. Honden en katten met bijvoorbeeld een korte snuit kunnen moeilijk ademen en hebben het met warm weer of geringe inspanning snel benauwd. Dieren moeten altijd hun natuurlijk gedrag kunnen vertonen. Sinds maart 2019 is het verboden om dieren te fokken op een manier die de gezondheid benadeelt. Daarmee moeten erfelijke ziektes, nadelige uiterlijke kenmerken en gedragsafwijkingen worden tegengegaan. Daarom moeten er behalve bij honden ook wettelijke regels komen over de lengte en vorm van snuiten bij het fokken van katten. Er komt een (korte) wettelijke overgangstermijn op het fokverbod op kortsnuitige honden, in tegenstelling van de vage toezeggingen van de minister.
- Een landelijk meldpunt voor dood gevonden huisdieren wordt ingevoerd, zodat eigenaren niet eindeloos naar hun zoekgeraakte huisdier blijven zoeken.
- De in- en uitvoering van de wet dierenwelzijn op de Nederlandse Antillen om het lot van zwerfdieren te verbeteren wordt ondersteund.

Veehouderij en dierenwelzijn

- Er komt een einde aan de bio-industrie; de intensieve veehouderij. Splinter promoot een duurzame omschakeling naar kleinschalige kringlooplandbouw. Zie ook het landbouw hoofdstuk.
- Overgang naar een regeneratieve landbouw zonder kooihuisvesting is hoognodig; dus koe in de wei, varken laten wroeten, konijn laten graven en kip laten scharrelen.
- Vrije uitloop vanuit de stal naar buiten wordt bevorderd. In de wei zijn voldoende schuilplekken tegen weersfactoren, zoals kou, regen, warmte en wind.

- Kalfjes blijven tenminste de zoogperiode bij de koe en mogen melk drinken. Dat geldt ook voor stierkalfjes, rammetjes en bokjes.
- We maken een einde aan het fokken van dieren op extreme groei of op hoogproductiviteit. De dierenwelzijnsproblemen bij plofkippen en andere plofdieren zijn ontoelaatbaar: daar stopt Nederland mee. Een koe die 80 liter melk per dag geeft of het fokken van varkens met meer spenen zal eveneens tot het verleden behoren.
- Het gesleep met dieren moet tot een einde komen. Internationale transporten met levende dieren worden teruggedrongen. Er wordt ingezet op de vervanging van transport met levende dieren naar transporten met vlees en karkassen. Dit scheelt veel dierenleed: stress, angst, verstikking, verwondingen en uitdroging tijdens transport of tijdens het wachten bij het slachthuis.
- Diertransporten boven 25 graden Celsius worden verboden. Dit geldt ook voor diersoorten waar nu nog geen hitteprotocol voor bestaat, zoals pluimvee.
- Importverbod voor kalfjes voor de kalvermesterij.
- Er komen wettelijke maatregelen waardoor de slacht zo pijnloos mogelijk is: verbod op onverdoofde (rituele) slacht, inzet op alternatieven voor CO₂-bedwelming bij varkens, verbod op het aanhangen van gevogelte en het verlagen van de bandsnelheid. Ook wordt de waterbadmethode, bijvoorbeeld toegepast bij kippen, verboden.
- Er komt een verbod op het doden van hanenkuikens. Het vergassen en versnipperen van 40 miljoen hanenkuikens per jaar in Nederland is wreed en zinloos. Frankrijk en Zwitserland hebben al een verbod. Het doden van hanenkuikens is onnodig dankzij innovatieve technieken om de eieren van haantjes uit te selecteren.
- Eenden- en konijnenhouderij kennen dusdanig veel dierenwelzijnsproblemen dat deze vormen van dierhouderij verboden worden.
- De norm voor voetzoollaesies voor pluimvee wordt drastisch aangescherpt
- Stallen worden dusdanig ingericht dat elk dier een schone plek heeft om te slapen en te rusten. Dieren worden dusdanig gehouden dat het natuurlijk gedrag kan vertonen; een belangrijk element van dierenwelzijn. Varkens zijn bijvoorbeeld intelligente dieren die speelmateriaal nodig hebben op stal en nestmateriaal om een nest mee te maken.
- Kraamboxen met varkens tussen de stangen worden verboden. Een zeug moet een nest kunnen maken en haar biggetjes verzorgen.
- Brandveiligheid in stallen wordt beter gewaarborgd in regelgeving. Iedere zomer staan de kranten vol van nieuwsberichten over megastallen die tot de grond toe afbranden. Dit kan en moet anders.
- Nederland verzet zich tegen het sluiten van handelsverdragen door Europa die ten koste gaan van dieren, biodiversiteit en milieu; we zorgen dat de standaarden voor dierenwelzijn in handelsverdragen niet lager zijn dan de standaarden die in Nederland worden gehanteerd.
- Dieren worden niet aangepast aan onnatuurlijke vormen van houderij door bijvoorbeeld (onverdoofd) castreren, knippen/afbranden van staarten, wegvijlen van tanden of het onthoornen.

- Er komt een handels- en importverbod voor foie gras (ganzen- en eendenlever), omdat onder andere het dwangvoederen en het fokken van rassen die chronisch hongerlijden ernstige dierenwelzijnsproblemen opleveren.
- Veemarkten, paardenmarkten en thema markten (zoals kerstmarkten) met levende dieren worden verboden.
- Aan de verplichting om vee te oormerken komt een einde. Diervriendelijke alternatieven zoals chipherkenning worden door Splinter bepleit.

Dierproeven

Er komt versneld een einde aan dierproeven / vivisectie. Dieren zijn een omslachtig en inefficiënt model om meer te weten te komen over menselijke gezondheid. Als bij het testen van potentiële medicijnen na het proefdieronderzoek wordt overgegaan tot onderzoek bij mensen, valt namelijk 90% van de stoffen alsnog af. Dierproeven moeten daarom versneld worden uitgefaseerd en de miljoenen overheidssubsidie die jaarlijks naar onderzoek met dierproeven gaan, worden versnel geïnvesteerd in de ontwikkeling en innovatie van dierproefvrije onderzoekstechnieken. Ook dient goedkeuring van nieuwe dierproefvrije onderzoekstechnieken versneld te worden; dit duurt nu vaak jaren. Dierproeven op apen (primaten) dienen direct verboden te worden.

Wilde dieren in de natuur

- De handel in wilde dieren wordt beëindigd. Het is niet alleen slecht voor de dieren zelf, maar het is een reëel risico voor de insleep van dierziekten en het ontstaan van zoönosen, de van dier op mens overdraagbare ziekten zoals corona, covid-19. In Europa maakt Nederland zich eveneens hard voor het beëindigen van deze handel in wilde dieren.
- Entertainment met wilde dieren wordt verboden. Kamelen ritten voor een vrijgezellendag, levende kerststallen op een drukke kerstmarkt, roofvogelshows, kinderfeestjes met slangen en spinnen; het levert aantoonbaar dierenleed op. We stoppen er gewoon mee. Gemeenten krijgen de decentrale bevoegdheden om vergunningen voor activiteiten en evenementen te weigeren op grond van dierenwelzijn.
- De plezierjacht wordt verboden. In Nederland is er een lijst van vrij bejaagbare diersoorten; de jager mag “zonder nut of noodzaak” jagen op haas, konijn, wilde eend, fazant en houtduif. De wettelijke erkenning van de intrinsieke waarde van dieren staat op gespannen voet met het zonder nut of noodzaak doden van dieren. Daarom wil Splinter de wildlijst van vrij bejaagbare soorten terugbrengen tot nul soorten en afschot alleen toestaan in gevallen van gevaar voor de volksgezondheid, aanzienlijke aantoonbare schade of aantoonbare probleemsituaties binnen de populatie of voor flora en/of fauna die niet op een minder ingrijpende manier op te lossen is. Druk- en drijfjacht wordt verboden. Ook bouwjacht is niet langer toegestaan. Het jagen met honden, jachtvogels, eendenkooien, levende lokvogels zoals lokeenden en lokduiven, fretten en buidels wordt verboden.
- Jachtopzieners/toezichthouders mogen niet in dienst zijn van de jagers op wie zij toezicht moeten houden. Dat geeft belangenverstrengeling en staat een objectieve beoordeling van de situatie ter plaatse in de weg.
- Faunabeheereenheden zijn in feite jagersclubs en dienen te worden afgeschaft.

- Jachttoerisme, zoals ganzenjacht in Nederland, wordt verboden.
- Tijdens de kwetsbare draag-, rui-, broed- en zoogtijd, en tijdens koude- en hittegolven, mogen dieren niet worden verstoord. Bijvoorbeeld niet door de jacht of door bomkap.
- Er wordt ingezet op preventie om schade te voorkomen. Ecosystemen die uit balans zijn krijgen de tijd om te herstellen. We zetten in op dier- en natuurvriendelijke oplossingen. Boeren krijgen een vergoeding voor ontstane schade indien zij dier- en natuurvriendelijke methoden geprobeerd hebben die niet hebben gewerkt. Samen met de boeren wordt er dan een oplossing gezocht om toekomstige schade te voorkomen.
- Het vergassen van in het wild levende dieren, zoals ganzen, wordt verboden. Rond vliegvelden worden geen gewassen verbouwd die voor ganzen aantrekkelijk zijn. Oogstresten worden omgeploegd. Aanplant van gewassen waar ganzen niet graag vertoeven, zoals olifantsgras bij Schiphol en minder eiwitrijke varianten. Waar er overlast is van ganzen, worden diervriendelijke verjaagmethoden ingezet, zoals laser.
- Muskusratten mogen niet langer een verdrinkingsdood vinden in verdrinkingsvallen of klemmen. Er moet door de Waterschappen ingezet worden op diervriendelijke preventie van schade. Het is vrij eenvoudig om de dijken zo te verstevigen dat er niet meer in gegraven kan worden.
- Wildaanrijdingen worden voorkomen door gebruik van omheining van wegen, wildsignaleringsystemen en wildoversteekplaatsen. Ook kan in de nacht de maximumsnelheid verlaagd worden.
- Opvangcentra voor in het wild levende dieren krijgen een eerlijke vergoeding vanuit de overheid. Het opvangen van gewonde of zieke in het wild levende dieren is een taak voor decentrale overheden. Jagers worden niet langer betrokken bij het beoordelen van de overlevingskansen of het gevaar voor de omgeving van een gewond wild dier.
- Goede samenwerking tussen verschillende dierenambulances en organisaties voor opvang wordt actief bevorderd. Landelijke dekking wordt dusdanig gestimuleerd dat er geen conflicten ontstaan of er teveel druk komt op bepaalde organisaties en passende opvang in de knel komt.
- Breid het importverbod of jachttrofeeën uit naar diersoorten die op Bijlage II van de Cites Lijst staan.
- Bestendiging van de Nederlandse voortrekkersrol m.b.t. de bescherming van (bedreigde) wilde diersoorten in EU-verband.
- Er komt een verbod op het tentoonstellen van dieren op markten
- Verhoog de prioriteit binnen handhaving en versterk de capaciteit met mensen die specifiek op het onderwerp werken, bij voorkeur in een speciale eenheid bestrijding natuurcriminaliteit.
- Zorg voor een permanent opsporingsprogramma van de handel in flora en fauna op Schiphol, in de havens en verdachte grensovergangen.

Oostvaardersplassen

Het dierenleed in de Oostvaardersplassen is iedere winter opnieuw in het nieuws. Het is voor veel mensen onbegrijpelijk dat dieren achter een hek, op een afgebakend stuk natuur, wilde dieren zijn waar we klaarblijkelijk geen zorgplicht voor hebben. De ecologische hoofdstructuur en de corridor van de Oostvaardersplassen richting Duitsland is nooit gerealiseerd, met groot dierenleed tot gevolg. Bijvoeren maakte het leed alleen maar erger. Tegenwoordig worden de dieren in de Oostvaardersplassen actief afgeschoten, in 2020 bijna 2200 edelherten, konikpaarden en hekrunderen, met grote gevolgen voor de hiërarchie en het gedrag in de populatie. Het vlees van de edelherten en de konikpaarden is geliefd onder wildvleesliefhebbers, maar consumptie is niet zonder risico: er worden te hoge waarden dioxine aangetroffen in vlees van dieren die het hele jaar door grazen in natuurgebieden. Consumptie van dit vlees verhoogt de kans op een slechter werkend afweersysteem, een verminderde vruchtbaarheid en kanker.

Splinter wil dat er een einde komt aan het dierenleed in de Oostvaardersplassen en dat jagers niet meer hoeven in te grijpen in de natuurlijke processen. De Oostvaardersplassen moeten zoals vanaf het ontstaan van het natuurgebied de bedoeling was, verbonden worden met de natuurgebieden richting het Zwarte Woud, zodat dieren kunnen migreren, de populaties zichzelf in balans kunnen houden en de natuurlijke vijand van de grote grazers, de wolf, zonder belemmeringen verwelkomd wordt.

- Verantwoordelijkheid voor de Oostvaardersplassen komt weer bij Rijksoverheid in plaats van bij de provincie.
- De Oostvaardersplassen worden verbonden via een natuurcorridor met het Oosterwold richting het Zwarte Woud in Duitsland.
- Natuurlijke vijanden, zoals de wolf, zijn van harte welkom in Nederland. Boeren en andere houders van dieren worden geïnformeerd en van overheidswege geholpen om hun dieren te beschermen tegen wolven. Indien wolven aantoonbaar schade toebrengen, wordt dit ruimhartig vergoed. Jacht op wolven blijft verboden.

Zee, vissen en andere zeedieren: beschermen van kwetsbare onderwaternatuur

De ecologie in de Noordzee, de Waddenzee en het IJsselmeer dient beter beschermd te worden. De biodiversiteit van de Noordzee staat onder grote druk. Bijzonder bodemleven verdwijnt en karakteristieke vissoorten worden bedreigd door de negatieve invloeden van visserij, scheepvaart, zandwinning, baggerstort, militaire oefeningen, aanleg van kabels en leidingen, olie- en gasplatforms en windmolenparken. Meer gebieden moeten een beschermde natuurstatus krijgen; beschermd zee-reservaat. Hier kunnen vispopulaties herstellen en het bodemleven opbloeien.

- Bescherm minstens 40% van de Nederlandse en Europese wateren door het instellen van reservaten en visvrije zones.
- De Waddenzee, met haar UNESCO-werelderfgoed status, wordt beter beschermd, bijvoorbeeld tegen gaswinning en toeristische activiteiten. Ook visserij hoort niet in dit kwetsbare gebied thuis.
- Voor het herstel en behoud van mariene ecosystemen wordt met spoed het 'nee, tenzij'-principe toegepast voor economische activiteiten.
- In de Wet Natuurbescherming wordt de bescherming van verschillende kwetsbare trekvis en zeezoogdieren hersteld. Vissen moeten kunnen migreren: dat moet een harde

voorwaarde worden. Waar blokkades zijn die dit onmogelijk of in ieder geval bemoeilijken, worden voorzieningen zoals vistrappen aangelegd die het voor vissen mogelijk maken om te passeren.

- Industriële visserij heeft geen toekomst. Visquota per vissoort worden zodanig aangepast dat er duurzame, kleinschalige visserij kan plaatsvinden binnen de draagkracht van de mariene ecosystemen, en een wetenschappelijk onderbouwde duurzame visstand gewaarborgd wordt. Overbevissing moet worden beëindigd.
- Visserij vlak voor sluizen, voor vispassages en in paaigebieden wordt verboden.
- Tussen het IJsselmeer en het Markermeer dient een waterverbinding en een vismigratieroute te komen.
- Zorg voor meer onderzoek naar de bedwelming/verdooving van zeevissen en kweekvissen voor de slacht.
- Visserijsubsidies, zowel nationaal als Europees, worden afgeschaft.
- Boomkorvisserij (sleepnetvisserij) wordt verboden vanwege de impact op de ecologie, het milieu en vissenwelzijn. Splinter is ook geen voorstander van de pulsvisserij.
- Aanlandplicht in de visserij wordt opgeheven; de bijvangst moet teruggezet worden, zodat in ieder geval een deel van de bijvangst kan overleven en de rest in de voedselketen van de zee blijft.
- Vispassages vormen een voorwaarde voor waterkrachtcentrale. Ook moet er een concreet actieplan opgesteld worden om sluizen en gemalen aan te passen zodat vissen erlangs kunnen zwemmen.
- Welzijnsproblemen in viskwekerijen worden aangepakt. Er vindt een onafhankelijke toetsing plaats op dierenwelzijn en duurzaamheid. Viskwekerijen die slecht scoren worden gesloten.
- Het levend koken van kreeften, krabben en garnalen, en het levend verkopen van dieren voor consumptie wordt verboden. Levende schaaldieren en ongewervelden, waaronder kreeften en krabben, mogen niet langer in ijs of ijswater worden vervoerd en moeten eerst worden verdoofd voor het koken/bereiden. Nederland moet het goede voorbeeld van Zwitserland en Italië volgen die de dierenwelzijnsregels hierop onlangs hebben aangescherpt.
- Dolfinaria worden verboden. Dolfinarium Harderwijk moet zo snel mogelijk de deuren sluiten: het park heeft in 2020 harde kritiek gekregen van de commissie Dierentuinen die het park in opdracht van minister Schouten bezocht. De dieren zitten in ondermaatse verblijven, hebben te weinig uitdaging, krijgen geen of onvoldoende daglicht en worden slechts gebruikt om het publiek te entertainen. Steeds meer landen verbieden dolfinaria en Splinter vindt dat Nederland dit goede voorbeeld moet volgen.

Dierenwelzijn en klimaatverandering

- Meer inzet is nodig op de bescherming van dieren tegen hittestress en droogte; zowel voor dieren in de natuur, als in de veehouderij, op transport en in de auto.
- Bij klimaatbeleid in veehouderij dient ook nadrukkelijk het dierenwelzijn van de dieren meegenomen te worden. De inzet op technologische oplossingen leidt tot het ophokken van

nog meer dieren met luchtwassers op stal. Dit gaat ten koste van het welzijn en uitoefenen van het natuurlijk gedrag.

- We maken ocean literacy (oceaan geletterdheid) een standaard onderdeel in het curriculum van het basis-, middelbaar en voortgezet onderwijs.

VEEHOUDERIJ, TUIN- EN AKKERBOUW

Duurzame kringlooplandbouw

Duurzame kringlooplandbouw – veehouderij, tuin- en akkerbouw

Familiebedrijven

Zie voor alle standpunten over familiebedrijven en overnamen vergemakkelijken in ons hoofdstuk Economie.

Veehouderij

De problemen in de Nederlandse veehouderij lossen we niet op met dezelfde denkwijze die de problemen veroorzaakt heeft. Splinter wil niet alleen maar roepen wat er verkeerd is zonder met concrete oplossingen te komen. Zowel voor boer en consument, als voor dieren en biodiversiteit.

De veehouderij is typisch een onderwerp waarin we van een politiek hooplopend emotioneel debat terug moeten naar een goed gesprek. Over wat we willen behouden, wat van echte waarde is in een land dat van oudsher de slager en de melkboer van de wereld heeft willen zijn. Niet alleen ten koste van dierenwelzijn, biodiversiteit, natuur en milieu. Maar ook ten koste van de boeren zelf. De overheid dient te erkennen dat het falend landbouwbeleid door de jaren heen heeft gezorgd voor de impasse en het onhoudbare systeem waarin de boeren zich nu bevinden. Het is niet de schuld van de boer.

Er wordt meer over boeren dan met boeren gesproken. De professionele lobbyorganisaties die feitelijk alleen de grootste cowboys vertegenwoordigen en zich agressief afzetten tegen iedere beweging richting natuurinclusieve veehouderij, kringlooplandbouw en sowieso alles was 'groen' is, helpen daar ook niet bepaald aan mee. En als er al met de boeren gesproken wordt, dan gaat het over tegengestelde standpunten en tegengestelde belangen.

Splinter denkt dat er gesprekken gevoerd moeten worden op het niveau van waarden. Ook lokale waarden. Er moet veel meer waardering komen voor vakmanschap en kwaliteit. En meer aandacht voor de menselijke maat die totaal zoek is geraakt. Voor de problemen van familiebedrijven en voor boeren die ongewild vastzitten in een systeem van groter, efficiënter, goedkoper. De overheid moet beter luisteren en de boeren meenemen in de argumenten om iets wel of niet te doen. De overheid moet eerlijk zijn over de te nemen stappen. En als we dan eenmaal op de goede weg zitten, moet niet opeens een nieuw kabinet alle regelgeving en progressie gaan omgooien en dwarsbomen.

Ondernemers in het algemeen en boeren in het bijzonder, moeten kunnen rekenen op overheidsbeleid dat stabiel genoeg is om een bedrijf op te bouwen en bestaanszekerheid te geven. De overheid mag niet lichtvaardig met die verantwoordelijkheid omgaan. Ieder kabinet heeft tot nu toe een houding gehad van pappen en nathouden, pleisters plakken en na de wisseling van de wacht is opeens iedereen vergeten wie verantwoordelijk was voor de rotzooi. En in plaats van de rotzooi op te ruimen, kwamen er iedere keer meer moeilijk handhaafbare regels en wetten bij, die niemand goed hebben gedaan. Het wordt tijd voor toekomstbestendig beleid waar iedereen op kan

vertrouwen en waarbij veehouderij, duurzaamheid, natuur en dierenwelzijn niet meer als valse tegenstellingen worden gezien.

- Splinter wil dat er een einde komt aan de bio-industrie, oftewel de intensieve veehouderij.
- Boeren moeten niet iedere keer met totaal nieuw overheidsbeleid geconfronteerd worden; dit helpt de omschakeling naar een diervriendelijke, kleinschalige, natuurinclusieve landbouw en het draagvlak daarvoor niet. Splinter wil dat er, samen met de boeren (en dus niet met de grote lobbyorganisaties) gewerkt wordt aan een drie kabinetsperiodes overstijgend 12-jarenplan om de veehouderij in Nederland toekomstbestendig, duurzaam, milieu- en diervriendelijk te maken.
- Verduurzaming van de veehouderij is alleen mogelijk als de boer investeringen kan terugverdienen. Omschakelen naar biologisch is steeds minder populair, doordat zowel vanuit de markt, als vanuit de overheid boeren te weinig perspectief geboden wordt om de omslag te maken. Omschakelsubsidies naar een kleinschalige duurzame biologische kringlooplandbouw moeten langer worden doorgezet. Dit is nodig om boeren die over willen stappen op biologische, deze overstap succesvol te laten maken.
- De bio-melkveehouder en de veehouder die werkt met Oud-Hollandse veerassen, worden als het aan Splinter ligt alsnog buiten het fosfaatrechtensysteem gehouden. De begrenzingsregeling werd begin 2018 ingevoerd om het mestoverschot te beteugelen, maar de biologische regels schrijven voor dat bioboeren genoeg grond moeten hebben om de eigen mest op kwijt te kunnen. Dus zij dragen niet bij aan het mestoverschot.
- Oud Hollandse veerassen moeten behouden blijven. Lokale veerassen doen het goed op natuurgronden, ze kunnen goed tegen extremere weersomstandigheden en schralere leefomstandigheden. Ze zijn goed voor de biodiversiteit. Deze rassen zijn sterk en passen in extensieve, duurzame en multifunctionele landbouw. Zeldzame veerassen leveren zowel melk (of eieren, of wol) én vlees op; het zogenaamd “dubbel doel”. Het is aan de overheid om dit soort initiatieven te ondersteunen; als onderdeel van het Nederlands Cultureel Erfgoed, maar ook als steun in de rug voor dit soort unieke initiatieven.
- De overheid zet een nieuwe agrarisch bank op, omdat de huidige banken boeren dwingen tot grootschaligheid, vaak tegen de wens van boeren in. Hoewel de Rabobank en Friesland Campina, waarbij het gros van de melkveehouders is aangesloten, bezig zijn met beloningsprogramma's voor duurzame boeren, gebeurt dit toch maar mondjesmaat. De extra vergoeding is laag en de rentekorting beperkt tot nieuwe leningen. Boeren die willen omschakelen zijn juist geholpen bij een korting op bestaande leningen.
- Overheidssteun aan onderdelen van de veehouderij die averechts werken worden afgeschaft. Subsidies op de onderdelen die wel behulpzaam zijn aan omschakeling naar een toekomstbestendige veehouderij worden behouden, totdat er succesvol omgeschakeld is en zelfstandig het hoofd boven water kan houden.
- Boeren dienen een eerlijke prijs voor een eerlijk product te krijgen. Nederland pleit in Europa voor het afschaffen van de Europese landbouwsubsidies, die naar de grootste en intensiefste bedrijven in Europa gaan. Daarbij becijferde de Algemene Rekenkamer dat tweederde van de Europese inkomenssteun voor Nederlandse boeren naar agrariërs gaat met een bovenmodaal inkomen. Er ontstaat daardoor oneerlijke concurrentie, overproductie en een

gedwongen schaalvergroting. Stop ermee. Er kan veel beter geld besteed worden aan groene technologische ontwikkeling en innovatieve bedrijven.

- Ook boeren plukken de wrange vruchten van uitdroging van de bodem, het duizelingwekkende verlies aan biodiversiteit, uitputting van de bodem. De overheid moet er alles aan doen om het tij te keren. Natuurinclusieve veehouderij en het inzaaien van kruidenrijkgrasland wordt de norm.
- De grondwaterstand wordt niet langer kunstmatig laag gehouden om de intensieve veehouderij met zware machines te faciliteren. Nederlandse natuur droogt uit, huizen verzakken: de grens is bereikt. De overheid moet boeren helpen om hun activiteiten op zo'n manier in te richten of aan te passen dat het past bij een natuurlijke grondwaterstand dat in desbetreffend gebied het beste past. De overheid stimuleert creatieve oplossingen en kennisdeling over welke gewassen in nattere grond kunnen gedijen.

Tuin- en akkerbouw

- De tuin- en akkerbouwsector en gezond eten voor de consument worden gestimuleerd door de btw op gezonde plantaardige producten, zoals groente en fruit, af te schaffen.
- Oneerlijke concurrentie van producten uit het buitenland wordt tegengegaan door het systeem van 'true pricing'; dit stimuleert innovatie in Nederland en het voorkomt het heen en weer slepen met producten over de hele wereld die voor een goede prijs in Nederland hadden kunnen worden verbouwd. Dit stimuleert innovatie in eigen land. Ook handelsverdragen die de positie van de Nederlandse tuinder of akkerbouwer verslechteren, worden niet aangegaan.
- Verduurzaming van de tuin- en akkerbouw is alleen mogelijk als de boer investeringen kan terugverdienen. Omschakelen naar biologisch is steeds minder populair, doordat zowel vanuit de markt, als vanuit de overheid boeren te weinig perspectief geboden wordt om de omslag te maken. Omschakelsubsidies naar een kleinschalige duurzame biologische kringlooplandbouw moeten langer worden doorgezet. Dit is nodig om boeren die naar biologisch over willen schakelen, de overstap succesvol te laten maken.
- Natuurinclusieve en duurzame tuin- en akkerbouw worden gestimuleerd. De overheid helpt tuinders en akkerbouwers met omschakelen naar bijvoorbeeld biologisch, permacultuur, agroforestry, regeneratieve en agro-ecologische systemen.
- De wildgroei aan keurmerken helpt de boer niet, maar ook zeker de consument niet. Dure keurmerken moeten tegen het licht worden gehouden: kan het goedkoper en zijn bepaalde keurmerken wellicht misleidend? De Autoriteit Consument & Markt heeft onlangs aangegeven eindelijk te starten met de handhaving. Het ministerie van LNV moet erop toezien dat zowel boer als consument zich blauw betalen aan zinloze keurmerken. Het is ook niet gewenst dat boeren gemiddeld twee jaar moeten wachten voordat zij een biologisch keurmerk mogen gebruiken; dit moet korter kunnen. Zij moeten hierdoor de eerste jaren investeren zonder dat zij daar iets voor terugzien.
- Splinter wil onderzoeken of het mogelijk is om de 'open grond'-eis voor biologische tuin- en akkerbouw te schrappen, waardoor het goedkoper wordt om biologisch te verbouwen, de hoeveelheid bemesting, bewatering en de temperatuur beter gecontroleerd kunnen worden en het proces per saldo duurzamer is dan in open grond. Het schrappen van de 'open grond'-

eis zou het voor meer boeren aantrekkelijk kunnen maken om over te stappen op biologische landbouw.

- Nederland zet zich in Europa in voor de toelating van de plantveredelingstechniek Crispr-Cas, nu het Europees bureau voor Voedselveiligheid (EFSA) de techniek heeft goedgekeurd en de Nobelprijs voor scheikunde aan de Crispr-Cas-wetenschappers is uitgereikt. Dit is geen genetische modificatie waartegen veel weerstand bestaat bij bulkgewassen. Crispr-Cas kan een oplossing bieden voor het wereldvoedselprobleem, het verlies aan voedingswaarde van gewassen en het verbouwen van gewassen in klimatologisch ongunstige omstandigheden. Innovaties die we met de groeiende wereldbevolking en de dreigende klimaatverandering aan toekomstige generaties verplicht zijn serieus te onderzoeken.
- Het gifgebruik in de landbouw wordt teruggedrongen en natuurlijke vormen gewasbescherming worden gestimuleerd.

Een duurzaam voedselsysteem, dichtbij de burger

- Burgers zouden gestimuleerd moeten worden om meer te weten over hun eten. Waar en hoe het gemaakt wordt. Boeren streekproducten kopen in het lokale winkeltje in plaats van in de grote supermarkt. Streekproducten versterken de relatie tussen stad en platteland en stimuleren de bewustwording van gezond en lekker eten bij burgers. De overheid ondersteunt de veehouderij, tuin en akkerbouw met het opzetten van korte voedselketens. Knellende wet- en regelgeving voor streekproducten moet verder worden aangepakt. Er komt een aparte afdeling binnen het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit die boeren gaat helpen om meer onafhankelijk te worden.
- Consumenten stemmen dagelijks met hun portemonnee en hebben het recht om te weten waar en door wie hun product is geproduceerd en of daar een eerlijke prijs voor is betaald. Splinter pleit voor transparantie in de voedselketen en pleit voor een label voor Nederlandse producten waarin de keten zichtbaar wordt van productie tot product in de supermarkt.
- Stadslandbouw, voedselbossen en boerderijen met gedeeld eigenaarschap tussen boer en burger, worden vanuit de overheid gestimuleerd.
- Multifunctionele landbouw, zoals zorgboerderijen en boerderijwinkels, wordt beter ondersteund.
- Voedsellessen op scholen blijven en worden gestimuleerd met vouchers waarmee scholen hun lessen kunnen uitbreiden met praktijkervaringen zoals (moes)tuinieren, koken of boerderij-educatie op boerderijen met een duurzaam en diervriendelijk karakter.
- De overheid stelt de eiwittransitie ten dienste van de transitie naar een duurzaam en gezond voedselsysteem. Gaat daarbij niet uit van de productie van eiwitten voor veevoer, maar zet in op maatregelen aan de consumentenkant: in 2025 40% dierlijke eiwitten en 60% plantaardige eiwitten, in 2030 20% dierlijke eiwitten en 80% plantaardig.
- Voor 'Novel Foods', voedingsmiddelen die vóór 15 mei 1997 niet in significante mate door de mens in de EU werden geconsumeerd, bestaat er een omslachtige toelatingsprocedure om te verzekeren dat consumptie veilig is voordat deze voedingsmiddelen op de markt komen. Voedselveiligheid is uiteraard heel belangrijk. Maar er worden zo veel bureaucratische drempels opgeworpen dat het heel moeilijk is voor een producent van een 'Novel Food' om

goedgekeurd te worden. Het gaat om voedingsmiddelen zoals eetbare bloemen, kweekvlees, insecten en alternatieve plantaardige eiwitbronnen zoals algen. Voordat een Novel Food op de markt komt hebben er ongeveer 200 wetenschappers naar gekeken en de aanvullende vragenlijsten zorgen er uiteindelijk voor dat een groot deel van de aangedragen Novel Foods de eindstreep niet haalt. Gemiddeld duurt het 36 maanden. Voor een eiwittransitie naar meer duurzame en plantaardige voedingsmiddelen is innovatie onmisbaar en Novel Foods hebben we daar hard bij nodig. Splinter wil de toelatingsprocedures vereenvoudigen en bureaucratie verminderen, terwijl voedselveiligheid gewaarborgd blijft. Nederland moet Nederlandse bedrijven gaan helpen om door de toelatingsprocedures te komen en bedrijven die zich in Nederland willen vestigen en op een duurzame wijze novel foods produceren zijn welkom.

- Voedselverspilling wordt actief tegengegaan: de doorgeslagen regels voor houdbaarheidsdatums en uiterlijke kenmerken worden afgeschaft. Bij supermarkten worden 'kneusjes', zoals wortels met een kronkel en appels met in niet-standaard formaten, actief gepromoot. Goed voedsel gooien we niet weg.
- De maatschappelijke kosten worden doorberekend in de prijs van producten, óók van de producten die worden ingevoerd vanuit het buitenland. Dit zal de oneerlijke concurrentie tegengaan. De mogelijkheden voor een reële heffing op vlees, vis, zuivel en eieren wordt onderzocht. True pricing wordt de norm, waardoor de klimatologische voetafdruk in de prijs van vlees, vis, zuivel en eieren berekend wordt.
- Vrijhandelsverdragen die zorgen voor oneerlijke concurrentie en het toelaten van producten op onze markt die zijn geproduceerd met lagere standaarden, worden niet gesloten.

NATUUR EN BIODIVERSITEIT

Naar een nieuwe relatie met de natuur

In onze verstedelijkte samenleving dreigen wij steeds verder af te komen staan van onze oorsprong, de natuur. Tegelijkertijd maken wij onverminderd deel uit van de natuur en is ons lot onlosmakelijk verbonden met de natuur. Als het slecht gaat met de natuur, zoals nu overduidelijk het geval is, dan grijpt dat ook in op onze samenleving, ons welzijn en uiteindelijk onze welvaart.

Nederland bungelt in Europa onderaan waar het de omvang van de natuur betreft en de kwaliteit van dat kleine beetje natuur is ook nog eens ver onder de maat. Slechts 4% van onze natuurgebieden is in goede staat, het aantal wilde dieren is hier sinds 1990 gehalveerd en de oorspronkelijke biodiversiteit, de soortenrijkdom van fauna en flora, is nu al afgenomen met 85% procent. Die schrikbarende situatie zegt veel over hoe wij in de afgelopen periode met onze natuur zijn omgegaan. Dat moet radicaal anders.

Splinter vindt het hoog tijd voor een herwaardering van onze relatie met de natuur. Alleen al uit eigenbelang zullen we de natuur – flora en fauna, natuurlijke leefmilieus en processen, bodem en landschappen – veel beter moeten gaan beschermen en beheren dan tot nu toe het geval is. Dat is van doorslaggevend belang voor ons leefmilieu, voor onze gezondheid en voor de generaties die na ons komen. De overheid heeft een grote verantwoordelijkheid om de natuur in de komende jaren robuuster maken, te beschermen en verbinden, te zorgen dat de afbraak van de natuur stopt en dat de biodiversiteit zoveel mogelijk wordt hersteld.

Splinter wil Nederland gezonder en leefbaarder maken. Dit vanuit het perspectief van 'Brede Welvaart' (zie ook het hoofdstuk Economie). Het tot stand brengen van meer harmonie in de verhouding met de natuur is daarbij essentieel. De urgentie daarvan is door de coronacrisis nog verder toegenomen.

Groene steden

De leefbaarheid is voor veel stadsbewoners steeds meer in het geding. Door verstenen en verdichten dreigen onze steden te verworden tot steenwoestijnen, die bovendien niet zijn aangepast aan de klimaatverandering. Dat leidt niet alleen tot onhoudbare opwarming van de woonomgeving in warme zomers, maar ook tot wateroverlast bij de steeds vaker voorkomende extreme regenval. Ook vindt een toenemende concentratie van mensen plaats op een klein oppervlak, waarbij de beschikbare groene ruimte per inwoner nog verder onder de norm van de Verenigde Naties daalt. Met alle denkbare gevolgen voor de sociale en fysieke gezondheid. Splinter wil de steden daarom nadrukkelijk niet verder verstenen en verdichten, maar leefbaarder en klimaatbestendig maken door ruimte te geven aan stadsnatuur en vergroening (zie ook hoofdstuk Wonen).

Natuureducatie

We zullen in ons land beter met de natuur moeten leren samenleven, duurzamer, met meer begrip en meer respect. De overheid heeft een belangrijke taak waar het erom gaat de burger op een begrijpelijke manier te informeren over de waarde van de natuur voor ons welzijn .n de economie, maar ook over de gevolgen van de ecologische crisis en over wat er van mensen wordt verwacht om deze crisis te boven te komen. Dit begint bij een grotere rol voor natuureducatie op de basisscholen en in de onderbouw van middelbare scholen. In dit kader moet aan kinderen ook meer gelegenheid geboden worden om in de natuur te verblijven en de natuur daadwerkelijk te leren kennen. Ook zou de burger betrokken moeten worden bij de vormgeving van het beleid. Zoals het Planbureau van de Leefomgeving (PBL) in 2020 adviseerde: de overheid mag niet meer vergeten om de burger mee te nemen in het vormgeven van beleid. Splinter wil de burger nadrukkelijk meenemen in de vormgeving van het natuurbeleid en decommunicatie over het beleid. Daarnaast zou er ruime aandacht moeten komen voor de natuureducatie in het onderwijs.

Natuurbescherming en natuurbeheer

De natuurbescherming en het natuurbeheer zijn in ons land gegrondvest op een eigenaardige dynamiek van idealisme en koopmanschap. Er zijn talloze bevlogen natuurliefhebbers die zich in veel gevallen verenigd hebben in tal van idealistische stichtingen en verenigingen. Velen hebben zich ook als lid of donateur verbonden aan de Vereniging Natuurmonumenten en de Provinciale Landschappen. Deze 'grote spelers' zijn behalve natuurbeschermers ook beheerders van natuurgebieden, naast de voormalige staatsonderneming Staatsbosbeheer en kleinere particuliere terreineigenaren.

Het valt voor de natuurbeheerders niet altijd mee om de begroting rond te krijgen, vooral niet sinds de centrale overheid zich in 2010 onder invloed van bezuinigingsdrift en doorgesloten marktdenken (onder staatssecretaris Bleker) grotendeels heeft teruggetrokken uit de natuurbescherming en zijn verantwoordelijkheden doorschoof naar de provincies.

Ook kreeg het in 1997 verzelfstandigde Staatsbosbeheer de opdracht om zijn begroting voortaan meer nadrukkelijk op basis van creatief ondernemerschap rond te krijgen. Het gevolg was het deels verschuiven van de zorg voor de natuur naar de zorg om de continuiteit van de organisatie. Ook bij

Natuurmonumenten en de provinciale Landschappen leverde dit noodgedwongen accentverschuivingen op.

De combinatie van natuurbeschermingstaken en de exploitatie van de natuur is ongewenst, ook al omdat in de huidige opzet sprake is van zelfcontrole door de Bosgroepen, de samenwerkingsverbanden van terreineigenaren. Splinter wil dat de centrale overheid de verantwoordelijkheid voor het natuurbeschermingsbeleid en de controle op het beheer door terreineigenaren en uitvoerders weer zelf voor zijn rekening neemt.

Gelet op het grote belang van het versterken van de kwaliteit en kwantiteit van de natuur in ons land en de conflicterende belangen zouden de portefeuilles Landbouw en Natuur weer door verschillende ministeries behartigd moeten worden.

Landschappen en bossen

De staat van de natuur in Nederland is nauw verweven met dat van onze natuurlijke landschappen, waaronder de bossen. De inrichting van het Nederlandse landschap is van oudsher sterk bepaald door direct of indirect menselijk ingrijpen. Ook in de afgelopen jaren heeft de mens veel impact gehad op onze natuur, meestal in negatieve zin. Zo leverden klimaatverandering, verdroging, bodemverzuring, verzilting, vermesting van de bodem en een te hoge stikstofbelasting indirect veel schade op, zowel voor de biodiversiteit als voor de vitaliteit van onze bossen.

Daarnaast is er sprake van ongewenste effecten van direct menselijk ingrijpen. Zo leverde het verdwijnen van de helft van alle oorspronkelijke elementen ten gevolge van ruilverkavelingen – bomen en struiken in de vorm van houtwallen, houtsingels, hagen, heggen en bomenrijen – al voor 1980 een ongekende verarming op van onze landschappen met grote gevolgen voor de biodiversiteit.

En daar bleef het niet bij; sinds 2013 werd ruim 11.100 hectare natuur ontbost, terwijl Nederland binnen Europa alleen Ierland achter zich laat voor wat betreft het minste bosareaal.

De ontbossing van terreinen ten behoeve van open natuur en de omvangrijke kap van bomen in bestaande bossen heeft dan ook geleid tot veel maatschappelijke onrust. Dit vormde voor de minister van Landbouw, Natuur en Voedselveiligheid (LNV) en de gezamenlijke provincies aanleiding voor het doen opstellen van de Bossenstrategie. De vooral vanuit een bosteeltkundige invalshoek geschreven nota 'Bos van de toekomst' van november 2020, die de uitwerking omvat van de ambities en doelen van de landelijke Bossenstrategie en beleidsagenda 2030, stuit echter op ernstige bezwaren. Zo wordt kaalkap tot een halve hectare als normale praktijk toegestaan, terwijl uit recent uitgevoerd wetenschappelijk onderzoek blijkt dat kaalkap 'schadelijk is voor het, de biodiversiteit en het klimaat'.

Ook de in de nota voorgestelde 'revitalisering' ten bedrage van 1,5 miljard euro is in hoge mate controversieel. De kostbare ingrepen in de bestaande natuur blijken het omgekeerde op te leveren van wat men met de Bossenstrategie voor ogen had: het versterken van de vastlegging van CO₂ en versterking van de biodiversiteit in bossen.

Splinter kiest daarom voor een alternatieve bossenstrategie die uitgaat van beperkt menselijk ingrijpen in bossen en een beperkte oogst van hout. Een bossenstrategie ook die bijdraagt aan het vastleggen van koolstof en leidt tot een toename van de biodiversiteit. De keuze voor deze benadering betekent ook het vergroten van de recreatieve betekenis en de belevingswaarde van onze bossen.

Het voor de revitalisering van bestaand bos gereserveerde publieke middelen kunnen veel beter worden bestemd voor de uitbreiding in de vorm van 'buffernatuur', zoals omschreven in de paragraaf 'Natuur en recreatie'.

Natuur en recreatie

De natuur is voor velen een bron van ontspanning en inspiratie. Het recreatieve verblijf in de natuur heeft een aantoonbaar positief effect op de gezondheid, zowel fysiek als psychisch.

Er is al geruime tijd een toenemende behoefte aan recreatiemogelijkheden in de natuur; dicht bij de eigen woonplaats, op het water, tijdens korte vakanties in eigen land of een dagtrip naar de meer grootschalige natuurgebieden. Met de toenemende drukte, verstening en zomerse opwarming van de steden, neemt deze behoefte verder toe. Ook de met de coronacrisis gepaard gaande beperkingen hebben bij velen geleid tot een hernieuwde kennismaking met de natuur in eigen land. De aanloop is nu regelmatig zodanig, dat bezoekers moeten worden weggestuurd. Natuurbelang en recreatief belang staan dus soms op gespannen voet. Intensief recreatief gebruik kan verstoring of schade opleveren voor flora en fauna, met name bij grensoverschrijdend gedrag van recreanten met minder respect voor de natuur.

Uitbreiding van natuur voor recreatief gebruik is zeer gewenst. De ontwikkeling van nieuwe natuur bij de steden en in groene bufferzones rond bestaande (beschermd) natuurgebieden biedt niet alleen een oplossing voor de recreatiebehoefte, maar ook ruimte voor bomen voor de opslag van CO₂. De bufferzones bevorderen ook de biodiversiteit, want zij helpen om de schadelijke stikstofdepositie buiten de beschermde natuur te houden en gaan verdroging tegen.

In deze zones worden industrie, intensieve landbouw en windturbines geweerd, wordt het waterpeil niet kunstmatig laag gehouden zoals op landbouwgrond wel het geval is en zijn vermessing en landbouwgif verboden. Wel wordt hier meer intensieve recreatie en een recreatieve infrastructuur, waaronder (niet doorgaande) verharde wegen, verharde parkeerterreinen, beperkte horeca en mountainbikeroutes, toegestaan. Daarmee ontstaan ook kansen voor ondernemers in de sfeer van recreatie en horeca. Uit de beschermde natuur, waar het natuurbelang voorop staat, wordt de harde infrastructuur geleidelijk teruggetrokken.

- De ecologische hoofdstructuur (EHS) zoals deze gepland was, wordt alsnog afgemaakt en met elkaar verbonden. Dit moet uiterlijk 2025 klaar zijn. Natuurgebieden worden met elkaar verbonden om deze robuuster te maken en migratie van wilde dieren te bevorderen. Ook wordt er ingezet op het ontwikkelen van nieuwe natuur en het teruggeven van landbouwgrond aan de natuur.
- Natuurgebieden worden niet meer in de uitverkoop gedaan om het wegvallen van subsidies aan bijvoorbeeld Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten op te vangen. Het natuurbeheer moet weer de middelen krijgen die het nodig heeft om de natuur in stand te houden en robuuster te maken. Daar past het verplicht naar verdienmodellen zoeken niet bij. Dus geen natuur opofferen aan allerlei economische activiteiten. Ook festivals in kwetsbare natuur hoeven dan niet meer plaats te vinden als noodsprong om geld voor natuurbeheer te vinden.
- Natuur zou in principe niet opgeofferd moeten worden voor economische activiteiten en projecten. Natuur die eenmaal verdwenen is komt niet of heel moeilijk weer terug. Natuur die onverhoopt t.ch verdwijnt, dient in de nabije omgeving gecompenseerd te worden met nieuwe natuur. Splinter wil wettelijk vastleggen dat de natuur die opgeofferd wordt, dubbel gecompenseerd moet worden in de nabije omgeving.

- Stiltegebieden blijven stil.
- Er moet ingezet worden op het creëren van nieuwe natuur. Bijvoorbeeld bij de Marker Wadden, Oostvaarderswold (Oostvaardersplassen verbinden, zie hoofdstuk Dierenwelzijn paragraaf Oostvaardersplassen) en in de Brabantse Peel. Ook gebieden die kampen met arme grond, bodemdaling of verzilting, willen we rust geven in de vorm van nieuwe natuur. Deze gronden zijn toch niet (meer) aantrekkelijk voor de landbouw.
- We volgen graag het voorbeeld van andere groene partijen die inzetten op minstens 100.000 hectare aanleg van nieuwe natuur. Dat is een gebied zo groot als de Veluwe. Met de inkrimping van de veehouderij door een einde aan de bio-industrie oftewel de intensieve veehouderij (zie hoofdstuk Landbouw), komt daar ruimte voor. Ook het aanplanten van 17 miljoen extra bomen, voor iedere Nederlander een boom, is een initiatief dat Splinter van harte ondersteunt. In de provincie Utrecht wordt al onderzocht hoeveel extra bos aangeplant kan worden; laten we dat uitbreiden.
- Door een einde te maken aan de intensieve veehouderij en omschakeling naar kleinschalige, diervriendelijke kringlooplandbouw, krijgt de natuur weer lucht. Het stikstofprobleem wordt daarmee grotendeels opgelost.
- Rondom natuurgebieden komen groene bufferzones die de natuur beschermen tegen stikstofuitstoot en verdroging. In deze zones worden industrie, intensieve landbouw en windturbines geweerd, wordt het waterpeil niet kunstmatig laag gehouden zoals op landbouwgrond wel het geval is en zijn vermessing en landbouwgif verboden. In deze bufferzones wordt meer intensieve recreatie en recreatieve infrastructuur, waaronder (niet doorgaande) verharde wegen, verharde parkeerterreinen, beperkte horeca en mountainbikeroutes toegestaan, terwijl in de beschermde natuur, waar het natuurbelang voorop staat, de harde infrastructuur sterk wordt gereduceerd.
- Splinter wil de biodiversiteit herstellen door de aanpak van stressfactoren in het milieu, waaronder vermessing, verzuring en verdroging. Vermindering van stikstofdepositie in bossen en houtkap krijgen prioriteit.
- In 2030 wil Splinter het stikstofgehalte gehalveerd hebben ten opzichte van 2020.
- Op plekken waar het kan en recreanten geen schade aanrichten door hun aanwezigheid, moeten natuurgebieden worden opengesteld. Om binding te krijgen met de natuur en voor een gezonde geest in een gezond lichaam, is het van belang dat zoveel mogelijk mensen in de natuur kunnen recreëren, zonder dat natuurschade ontstaat door overmatige recreatieve druk.
- Het decentraliseren van natuurbeleid naar de provincies en gemeenten was een grote fout. Dat moet worden teruggedraaid, in het belang van kwetsbare natuur en diersoorten. Als provincies eigen lijsten van icoonsoorten en mate van bescherming mogen bepalen, dan ontbreekt de nationale regie en het centrale overzicht volledig. Natuurbeleid hoort weer volledig onder verantwoordelijkheid en centrale regie van Rijksoverheid te vallen. Inclusief resultaatverplichting, afrekenbare (tussen)doelen en periodieke voortgangsrapportage aan de Kamer.
- Oostvaardersplassen: zie hoofdstuk Dierenwelzijn

- De ecologie in de Noordzee, de Waddenzee en het IJsselmeer dient beter beschermd te worden. De biodiversiteit van de Noordzee staat onder grote druk. Zie ook: hoofdstuk dierenwelzijn, Zee, vissen en andere zeedieren: beschermen van kwetsbare onderwaternatuur.
- We geven water en rivieren de ruimte. De Nederlandse kusten blijven open. Geen bouwwerken in de duinen die onze natuurlijke bescherming tegen het water en het unieke duinlandschap verstoren en beschadigen.
- In het buitenland is het geven van rechten aan natuur, bijvoorbeeld door rechtspersoonlijkheid, al een beproefde methode gebleken om natuur beter te beschermen. Het Waddengebied is een natuurgebied dat daarvoor in aanmerking zou moeten komen.
- Ecocide, het (grootschalig) beschadigen of vernietigen van natuur en ecosystemen wordt strafbaar.
- Lichtvervuiling, landschapsvervuiling en andere vormen van verstoring van natuurgebieden worden strenger aangepakt. Nederland is inventief genoeg om daar oplossingen voor te bedenken die zowel mens als de natuur verder helpen.
- Weids landschap houden we weids. De ‘verdozing’ van Nederland moet worden tegengegaan. Steeds meer mensen hebben heimwee naar het open Nederlandse landschap dat zo kenmerkend is. Dat noemt men ook wel ‘landschapspijn’. Splinter zet zich in om dat proces te keren.
- Splinter ondersteunt een ‘Parijs akkoord voor de natuur’: de wereldwijde achteruitgang van biodiversiteit moet zo snel mogelijk stoppen.
- Splinter kiest voor een bosbeleid dat uitgaat van het zoveel mogelijk intact houden van het bos als levensgemeenschap, beperkt menselijk ingrijpen en een beperkte oogst van hout, dat bijdraagt aan het vastleggen van koolstof en leidt tot een toename van de biodiversiteit. Een benadering ook met een grotere recreatieve betekenis en belevingswaarde voor onze bossen. Het beleid richt zich op het doen ontstaan van natuurlijke bossen met als primair doel het bevorderen van de biodiversiteit, de optimale opslag van CO₂ in bomen en recreatie.
- Splinter streeft naar de handhaving en uitbreiding van bestaande groene landschapselementen in de vorm van houtwallen, houtsingels, hagen, heggen en bomenrijen.
- Splinter wil de invoering van een nieuwe compensatienorm bij de kap van bomen binnen gemeentegrenzen op basis van de reële vervangingswaarde. Daarbij moet rekening gehouden worden met waarde-aspecten als beleving in het straatbeeld, opvang van hemelwater, temperatuurmatiging en CO₂-opslag.
- Splinter wil de burger nadrukkelijk meenemen in de vormgeving van het natuurbeleid en de communicatie over het beleid.
- Splinter streeft naar een aanzienlijke verruiming van de aandacht voor de natuureducatie op basisscholen en in de onderbouw van middelbare scholen. Ook moet aan kinderen meer gelegenheid geboden worden om in het kader van de natuureducatie of vrijetijdsbesteding, in de natuur te verblijven en de natuur daadwerkelijk te leren kennen.

ONDERWIJS

Algemeen

- Onderwijs moet erop gericht zijn om kinderen en jongvolwassenen de kennis en de handvatten te bieden om zich te ontwikkelen tot zelfstandige, mondige en kritische burgers.
- Goed onderwijs is zoveel meer dan in cijfers meetbaar is. De doorgeslagen toetscultuur wordt teruggedraaid; geen toetsen om het toetsen. Op basis- en middelbare scholen worden kinderen teveel in curves en gemiddelden ingedeeld, terwijl competenties zoals creativiteit en empathie niet of nauwelijks getoetst worden. In plaats van leerlingen in een uniform malletje proberen te proppen, moet er meer ruimte zijn voor het ontwikkelen van individuele talenten. De voortgang van leerlingen mag niet volledig afhangen van de cijfers die zij halen; hiertoe wordt de formatieve evaluatie breed ingevoerd. Dit betekent dat leraren minder tussentijdse overhoringen geven en kennis toetsen door quizzes, klassikale projecten of door vragen te stellen zonder dat daar een cijfer aan gekoppeld wordt. Daardoor weten leerlingen beter wat zij moeten leren, kunnen docenten tussentijds bijsturen, zijn scholieren gemotiveerder en minder gestrest. De overheid zal scholen niet afrekenen op hoe goed leerlingen scoren op een toets.
- Het Nederlandse onderwijs wordt talentgedreven. Splinter weet dat ieder kind talent heeft. Dat moet echter wel ontdekt, ontwikkeld en uiteindelijk benut worden. De docent speelt daar een onmisbare rol in.
- Scholen moeten voor ieder kind een passende plek vinden en passend onderwijs garanderen, zonder extra ouderbijdrage. Of je kind nu les krijgt in het speciaal onderwijs of juist hoogbegaafd is: scholen moeten zorgen voor passend onderwijs binnen de reguliere onderwijstijd, zonder extra kosten voor ouders. Hoge ouderbijdragen worden afgeschaft.
- Zeker in tijden van corona waarin leerachterstanden op de loer liggen, zou er een mogelijkheid tot het invoeren van facultatief, extra te volgen onderwijs ingevoerd moeten worden. Hierbij kunnen kinderen extra onderwijs krijgen als zij dat nodig hebben. Ook voor meer uitdaging en het stimuleren van creativiteit.
- Splinter verzet zich tegen dogma's, ook in het onderwijs. Onderwijsinstellingen moeten de broedplaats zijn van dwars- en vrijdenkers, niet van de hokjesmentaliteit en identiteitspolitiek. Zelfcensuur en de macht van de moraalpolitie moet worden tegengegaan, omdat dit het vrije debat smoort. Aan bijvoorbeeld de diversiteitscoördinatoren die literatuurlijsten ontdoen van onwelgevallige teksten dient een eind te komen: het helpt de inclusiviteit niet en het druist in tegen de academische vrijheid. Managers moeten zich niet met het curriculum bemoeien. Een leerling of student leert niet zijn moreel of ethisch kompas te ontwikkelen en te gebruiken door alleen maar "goedgekeurde" literatuur tot zich te nemen.
- Het reduceren van mensen tot hun afkomst, gender, huidskleur of geaardheid en het bijhouden van privacygevoelige informatie waar onderwijsinstellingen in principe niets mee te maken hebben, werkt inclusiviteit tegen en helpt leerlingen niet. Splinter is daarom bijvoorbeeld tegen het bijhouden van etniciteit en migratieachtergrond van leerlingen en studenten. Ook het bijhouden van het opleidingsniveau van de ouders wordt niet gesteund.
- Herziening art. 23 Grondwet; openbaar onderwijs. Wel ruimte voor speciale scholen, maar niet op basis van religie. Seculier onderwijs voor alle kinderen.

Basisonderwijs

- Kinderen zitten boordevol met talent dat niet alleen met toetsen gemeten kan worden. Daarom wordt de doorgeslagen toetscultuur wordt teruggedraaid. Op basis scholen wordt teveel beoordeeld op basis van cijfers, terwijl talent dat zich uit in creativiteit of empathie niet of nauwelijks opgemerkt wordt. De voortgang van leerlingen mag niet volledig afhangen van de cijfers die zij halen. De overheid zal scholen niet afrekenen op hoe goed leerlingen scoren op een toets.
- Er wordt meer aandacht besteed aan onder advisering van scholieren, ook op scholen buiten de grote steden. Kinderen worden nu naar een lager niveau gestuurd dan zij daadwerkelijk aankunnen. Dat is zonde van ieders talent. Ieder kind moet het maximale uit zichzelf kunnen halen, daarom pakken we onder advisering aan.
- Scholen gaan zich richten op het geven van een 'kracht advies': de vakken waar een leerling het beste in is zijn leidend voor schooladvies.
- Sporten is gezond! Daarom wil Splinter aandacht voor beweging op school. Zwemlessen en sport wordt, voor zover dat niet het geval is, een standaardonderdeel op elke basisschool.
- In het basisonderwijs zijn er nog teveel grote klassen. Dat heeft een negatieve invloed op de kwaliteit van de les en bovendien zorgt dat ook voor veel druk op docenten. Splinter waardeert zowel leerlingen als juffen en meesters. Daarom maken wij de klassen kleiner zodat er meer aandacht komt voor elke leerling.
- Scandinavische landen geven meer uit aan hun juffen en meesters. Dat moeten wij ook doen. We hebben diep respect voor het werk wat zij doen, dus betalen we ze ook meer.
- Leraren in het basisonderwijs moeten hetzelfde gaan verdienen als leraren in het voortgezet onderwijs. Leraren op basisscholen verdienen namelijk een betere beloning voor hun belangrijke werk voor de klas. Splinter wil dat de loonkloof wordt gedicht en er een einde komt aan de te hoge werkdruk.
- In het basisschoolonderwijs zal aandacht worden besteed aan seksualiteit. Een conservatieve, discriminerende blik op (homo)seksualiteit mag niet meer voorkomen in Nederland. Tolerantie is van groot belang in ons vrije land.
- Hoge ouderbijdragen op basisscholen komen nog steeds voor. Dit mag niet tot gevolg hebben dat ouders daardoor de school waar hun kind heen wil niet kunnen betalen. Als dit het geval is, mogen scholen die kinderen daarom niet weigeren.
- Tienvingerblindtypen is inmiddels een basisvaardigheid waar kinderen de rest van hun leven veel profijt van hebben. Kinderen leren op school met tien vingers typen. Typcursussen zijn vast onderdeel van het lespakket.

Middelbare school

- We stoppen de ophokcultuur en zorgen voor kleinere klassen. Dit is beter voor scholieren én docenten.
- De niveaukeuze van scholieren wordt met twee jaar verhoogd. Op deze manier hebben scholieren meer de mogelijkheid om het beste van zichzelf te laten zien voordat een vervolgadvisie gegeven wordt.

- We zorgen ervoor dat docenten veilig hun werk kunnen doen en dat elk maatschappelijk onderwerp bespreekbaar is. Zo leiden we onze scholieren op tot kritische denkers.
- Splinter wil dat er actief ingegrepen wordt wanneer extremistische of antidemocratische groepen hun gedachtegoed proberen op te leggen aan scholieren. We verbieden onderwijsmateriaal dat tot doel heeft om scholieren antidemocratische ideeën op te leggen.
- We grijpen in wanneer het klimaat op scholen niet veilig is voor LHBTI-scholieren of - personeel. Discriminatie, op welke manier dan ook, is niet welkom in Nederland: ook niet op onze scholen.
- We verbieden de financiering van scholen vanuit het buitenland. De scholen zijn van Nederland en van haar burgers en mogen niet beïnvloed worden door anderen.
- Alle scholen krijgen een acceptatieplicht: scholieren mogen nooit worden geweigerd omdat zij de waarden van de school niet zouden accepteren.
- Door corona is er een onderwijsachterstand ontstaan. Dit draaien we terug.
- Docenten krijgen een recht om zich te laten bijscholen. Dit wordt vergoed.
- De docentenopleiding wordt goedkoper gemaakt dan dat hij nu is. Zo gaan we het lerarentekort tegen.
- Er komt een einde aan de doorgeslagen toetscultuur op de middelbare school.
- De mogelijkheid wordt ingevoerd om maximaal twee vakken op een lager of hoger niveau te volgen.

mbo/hbo/universiteit

- De schuldenberg van Nederlandse studenten loopt op en zet de volgende generatie op achterstand: aflossingsproblemen, moeite met het kopen van een huis, etc. Het zet studenten direct op achterstand. De redenering dat je met een opleiding automatisch een hoger inkomen krijgt en dan wel “even” een studielening kan terugbetalen gaat, zeker in tijden van crisis, behoorlijk mank. Splinter wil dat er een einde komt aan het op schulden jagen van studenten. Nederland gaat een voorbeeld nemen aan het Scandinavische model: collegegeld wordt verlaagd en uiteindelijk afgeschaft. Het mag niet van je portemonnee afhangen of je kunt studeren of niet. Educatie is onmisbaar voor je ontwikkeling en de Nederlandse overheid moet daarin investeren; dit is goed voor de kenniseconomie.
- Basisbeurs komt terug, leenstelsel wordt afgeschaft.
- Bindend studie advies, het BSA, wordt afgeschaft.
- Studentenkamers zijn te duur en moeten weer betaalbaar worden. Er komen heldere richtlijnen en maximum huurprijzen, zowel voor studentenhuusvestingorganisaties als vrije sector.
- Het “stapelen” om van het mbo naar uiteindelijk de universiteit te klimmen, wordt gemakkelijker gemaakt. De trajecten om te groeien worden vergoed.
- Studenten moeten gratis kunnen blijven reizen: de gratis OV-kaart blijft er voor iedere student, ook voor het mbo.

- Mbo-studenten worden als volwaardige studenten gezien en krijgen alle faciliteiten die hoger onderwijs-studenten ook hebben. (OV-kaart, beurs, lening etc.)
- Het instellingstarief wordt afgeschaft wanneer studenten een tweede bachelor of master willen doen. Nederland moet immers trots zijn op haar kenniseconomie: niet alleen in woorden, maar ook in daden.
- Kleine maar unieke opleidingen blijven bestaan. De universiteit is geen markt. Elke studie heeft zijn eigen waarde.
- Splinter is kritisch op de internationalisering van het onderwijs. Sommige universiteiten gebruiken de groei van internationale studenten om geld in het laatje te krijgen, terwijl de universiteit bijna vol zit. Internationalisering mag niet groeien wanneer daar simpelweg geen ruimte voor is.
- Wanneer de voertaal van een studie Engels is, wordt gecontroleerd of de taalvaardigheid van docenten goed genoeg is.
- Diversiteitsquota voor studenten en docenten zijn een paardenmiddel. Splinter wil liever kansengelijkheid creëren: wij zorgen ervoor dat iedereen die de wil en het talent heeft kan studeren zonder aan quota te doen.
- De etniciteit van studenten registeren om diversiteit te creëren gaat te ver. Splinter zal dit nooit toestaan. Wij reduceren studenten niet tot hun afkomst.
- De positie van medezeggenschapsraden, zowel de studentenraden als de ondernemingsraden, worden versterkt.
- Docenten staan onder een heftige werkdruk. Splinter zorgt ervoor dat deze werkdruk verdwijnt en de bureaucratie verminderd wordt.
- Studenten kunnen per studiepunt (ECTS) betalen. Wanneer iemand nog een klein aantal vakken moet doen, is het oneerlijk wanneer diegene evenveel betaalt als iemand die een heel collegejaar studeert. Dit is eerlijker voor studenten.

MOBILITEIT

De manier waarop we van A naar B reizen is aan het veranderen. Deze verandering zorgt voor een nieuw evenwicht tussen gebruikers, bedrijven en overheden. Informatie via je telefoon of internet, de opkomst van deelmobiliteit en de elektrificatie van voertuigen geven nieuwe mogelijkheden en uitdagingen.

De praktijk van de afgelopen decennia met de dominantie van de auto en gebruik van fossiele brandstof wordt over de gehele wereld als onhoudbaar gezien in ecologische en sociale termen. Aangezien mobiliteit nauw verweven is met het functioneren van de samenleving en ons dagelijks leven, vraagt dit om keuzes. Hoe kunnen we de positieve effecten van mobiliteit behouden en de negatieve impact ervan minimaliseren?

Alles is in onze samenleving gericht op snelheid: sneller van A naar B. Maar gaat het ook daadwerkelijk sneller? Of zijn we even lang onderweg, maar reizen we voor hetzelfde steeds verder? Omdat we bijvoorbeeld verder van ons werk wonen, de buurtsuper is gesloten of we liever naar de XL gaan en het regionale ziekenhuis is verdwenen. Veel mensen zijn gelukkig mobiel, maar we zien in

de samenleving ook mensen die het letterlijk niet bij kunnen benen. Zij hebben geen auto of niet genoeg geld voor een duur treinkaartje. Of wonen in kleine kernen waar de kleine faciliteiten dichtbij zijn verdwenen, omdat in het kader van efficiëntie en kostenbesparing het voordeliger is om een groot filiaal te hebben dan tien kleintjes. We moeten voorkomen dat mensen in een mobiliteitsarmoede terecht komen, waardoor zij niet meer optimaal kunnen functioneren in onze samenleving. We willen van de burger blijven horen wat er nodig is om de mobiliteit te verbeteren.

Naast participatie van burgers zet Splinter in op gebruik van kennis en vakmanschap bij bedrijven met een duidelijke rol voor overheden als beheerder en bewaker van de kwaliteit. De afgelopen jaren hebben duidelijk laten zien dat er grenzen zijn aan groei en behoefte is veerkracht en aanpassing als omstandigheden op basis van emissies, weersomstandigheden of een pandemie daar om vragen. Hoe nemen we beslissingen? Wie neemt welke risico's? Splinter staat voor samenwerking met gebruikers en bedrijven met een leidende rol vanuit de overheid.

Splinter streeft naar een veilig, schoon en eerlijk mobiliteitssysteem. Hoewel er nog veel moet worden gedaan om dat doel te bereiken, spant Splinter zich de komende jaren hiervoor in:

Leefomgeving en openbare ruimte

- Er wordt geïnvesteerd in gebiedsontwikkeling waarbij het openbaar vervoer in combinatie met de fiets zorgt voor een volwaardig alternatief voor de (eigen) auto, zowel op korte als op de lange afstanden. We stimuleren alle vormen duurzaam vervoer.
- We verbeteren de rol van actieve mobiliteit, zoals de voetganger en de fiets in het totale mobiliteitssysteem en participatie van alle doelgroepen (inclusiviteit).
- Bewoners gaan meebeslissen over de inrichting van de openbare ruimte en het veilig gebruik van (hun eigen) mobiliteitsdata.
- Leefgebieden worden zo veel mogelijk vrijgehouden van zware voertuigen en snelheden worden via fysieke en digitale mogelijkheden laag te houden: voor veiligheid, betere luchtkwaliteit, minder geluidsoverlast en minder files.
- Verstedelijking & mobiliteit worden gekoppeld door onder meer in te zetten op 15-minuten-leefomgevingen. Dit betekent dat we streven naar een supermarkt, park, bibliotheek, café/restaurant en openbare werkplek binnen 15 minuten lopen of fietsen.

Openbaar vervoer

- OV moet voor iedereen toegankelijk en betaalbaar zijn, ook als je in een kleine kern woont of als je een lichamelijke beperking hebt. Treinstations moeten toegankelijk zijn voor ouderen, mensen met een beperking en fietsers.
- Verschillende vormen van OV moeten goed op elkaar aansluiten.
- Reizen met het OV moet comfortabel zijn en aansluiten op de behoeften van de zakelijke reiziger, met vergader- en werkfaciliteiten op knooppuntstations en ieder treinstel beschikt over wc, stopcontact en internet.
- OV-fiets wordt op meer plekken beschikbaar.

- Nederland zet zich in Europa in voor betrouwbare, betaalbare, comfortabele en snelle OV verbindingen. Directe verbindingen tussen belangrijke steden, zodat het een goed alternatief is voor vliegverkeer tussen steden.

Fiets

- Investeren in aanleg en onderhoud van veilige fietspaden, fietssnelwegen en extra fietsparkeerplekken in stadcentra.
- Fiets van de zaak wordt weer fiscaal aantrekkelijk gemaakt.
- Verkeerslichten worden zo afgesteld dat fietsers en het openbaar vervoer eerder groen licht krijgen en voorrang bij regen.
- Fietstunnels worden veiliger gemaakt.
- Er wordt meer ingezet op milieuvriendelijke dynamische fietspadverlichting, waarbij de belangen van fietsers en de natuur worden verenigt. Hierbij beweegt de verlichting met de fietser mee en wordt het achter de fietser weer gedimd door middel van sensoren.

Auto

- In kleine kernen en krimpregio's moet fors geïnvesteerd worden in beter openbaar vervoer en alternatieve vormen van vervoer, zodat mensen minder afhankelijk worden van hun auto.
- Er wordt een eerlijke kilometerheffing ingevoerd. Auto's dragen op basis van het aantal gereden kilometers, binnen of buiten de spits, bij aan het onderhoud en de aanleg van infrastructuur. Daarvan uitgezonderd de mensen die in dunbevolkte gebieden wonen. De kilometerheffing en kentekenregistratie moeten gepaard gaan met strikte garanties op het gebied van privacy. Via een investeringsfonds kunnen de opbrengsten van de kilometerheffing worden ingezet voor het ontwikkelen van duurzame mobiliteit, innovatie en het uitrollen van een gemeenschappelijke infrastructuur.
- Hybride, volledig elektrische auto's en auto's die op waterstof rijden worden fiscaal aantrekkelijk gemaakt. Niet alleen voor de zakelijke rijder, maar ook voor particulieren. Ook particulieren met een kleiner budget zouden voordelig moeten kunnen overstappen naar duurzamere auto's.
- Splinter wil dat hybride en elektrische leaseauto's ook na vijf jaar aantrekkelijk blijven voor de Nederlandse autorijder. Duurzame leaseauto's mogen aan het einde van de contractperiode niet massaal geëxporteerd worden naar het buitenland, maar moeten voor de Nederlandse markt beschikbaar blijven. We willen dat de lage bijtelling voor 60 maanden leasetermijn verlengen naar 120 maanden, zodat het aantrekkelijk blijft om elektrische leaseauto's na vijf jaar te blijven leasen of als occasion te leasen.
- De maximum snelheid op snelwegen blijft 100 km per uur, op ringwegen 80 km per uur en in het centrum 30 km per uur. In natuurgebieden gelden nachtelijke snelheidsbeperkingen voor

de veiligheid van mens en dier. Om aanrijdingen met wild te voorkomen, wordt er ingezet op wildpassages en slimme wildsignalering.

- Meer asfalt zorgt niet voor afname van files. Wel moet er ingezet worden op veilige wegen en onderhoud waar nodig. Splinter pleit voor andere manieren om het fileprobleem op te lossen: ook buiten coronatijd deeltijd-thuiswerken stimuleren en het mogelijk maken voor werknemers om eerste uren thuis te werken en buiten de spits naar kantoor te komen.
- De A27 bij Amelisweerd mag niet worden verbreed. Amelisweerd is een belangrijk natuurgebied dat niet nog verder mag worden aangetast.
- Verduurzaming van het goederenvervoer door de stad is een prioriteit om stadsinfaarten tegen te gaan.

Luchtvaart

- Enerzijds maken we OV een serieuze, betaalbare en betrouwbare optie om te stimuleren dat mensen ook bij grensoverschrijdende mobiliteit kiezen voor het OV in plaats van het vliegtuig. Internationale treinreizen worden goedkoper, sneller en comfortabeler. Anderszijds maken we vliegen op korte afstanden minder aantrekkelijk door het invoeren van een vliegtaks.
- Belastingvoordelen voor het vliegverkeer, zoals vrijstellingen van btw en accijnzen op kerosine, worden afgeschaft. Deze milieuvervuilende subsidie kost de belastingbetaler ieder jaar miljarden euro's en dat geld hebben we hard nodig voor andere zaken in ons land.
- Lelystad Airport wordt niet uitgebreid, omdat er bij uitbreiding extra overlast ontstaat doordat het vliegverkeer van Lelystad Airport op een minimale hoogte van 1800 meter mag vliegen. Dit veroorzaakt geluidsoverlast, schade aan de volksgezondheid en grotere kans op gevaarlijke botsingen met overvliegende vogels. De nabijgelegen natuurgebieden, waaronder de Oostvaardersplassen, zijn vogelrijk.
- Andere luchthavens worden niet uitgebreid en er worden geen nieuwe vliegvelden aangelegd.

Kleine binnenvaart

Wie aan Nederland denkt, denkt aan water. Wij hebben in ons land zo'n 5.000 kilometer vaarweg. En dat geeft ons een unieke kans om transport over de weg duurzamer via het water te vervoeren. Nederland is de trotse bezitter van de grootste binnenvaartvloot van Europa. Echter, wij gaan slecht om met onze binnenvaartschippers. Onnodige regelgeving werkt de kleine binnenvaart zo tegen, dat het voortbestaan onzeker is. De binnenvaartsector wordt bedreigd door de slechte marktpositie, onnodige regelgeving, hoge kosten voor vergroening en het verdwijnen van ligplaatsen.

Veel kleine schepen (kleiner dan 1.500 ton) zullen na 2025 verdwenen zijn. Dat mag niet gebeuren. Aan de binnenvaartsector moet een duurzaam toekomstperspectief geboden worden. Splinter steunt de Nederlandse binnenvaart.

- De binnenvaart vervoert 35% van het transportvolume in Nederland, maar krijgt slechts 7% van het begrotingsbudget. Het achterstallig onderhoud en het gebrek aan ligplaatsen blokkeert de binnenvaart. Splinter pleit voor een eerlijke verdeelsleutel voor de infrastructuur.
- De diversiteit van de Nederlandse binnenvaartvloot dient gewaarborgd te worden door rekening te houden met de (on)mogelijkheden van de (verschillende type) binnenvaartschepen.
- De overheid dient te zorgen voor een transparante markt.
- Het ligplaatsbeleid moet worden aangepast aan de behoefte van de schippers. Op strategische plekken moeten ligplaatsen worden gecreëerd waar schepen voor langere tijd met de juiste voorzieningen kunnen blijven. Daarnaast moeten de bestaande ligplaatsen beter beveiligd worden, omdat het bij sommige ligplaatsen te onveilig is om van boord te gaan. De veiligheid van schepen en de opvarenden moet een prioriteit worden in de gemeenten waartoe de ligplaatsen behoren. Vaarsnelheden rond ligplaatsen moeten worden verlaagd tot maximaal 12 km per uur.
- Aan de binnenvaart worden onevenredig veel (CCR-)eisen opgelegd. Dit moet stoppen en bestaande eisen moeten tegen het licht worden gehouden qua noodzaak, doelmatigheid, haalbaarheid en betaalbaarheid. Regelgeving die deze toets niet doorstaat moet worden geschrapt. Bij het CCR/CESNI moet er gepleit worden voor het her-instellen van de crisishardheidsclausule. De problemen bestonden al voor de coronacrisis. Nu is extra coullance nodig om de binnenvaart overlevingskansen te geven.
- De nieuwbouweisen aan bestaande schepen gebouwd voor 1976 worden alleen van toepassing verklaard bij nieuw-, ver- of ombouw van een schip.
- Vergroenen is heel belangrijk, ook voor de binnenvaart, maar Splinter begrijpt dat de binnenvaart nu eerst bezig is moet overleven. Subsidies om te vergroenen gaan op dit moment vooral naar de zeevaart en niet naar de binnenvaart. Ook raakt een level playing field verder uit het zicht. Splinter steunt de binnenvaart in een pas op de plaats. Gezien de noodzakelijke modal shift en het transportvolume dat duurzamer over water dan over de weg kan worden vervoerd, wil Splinter dat er voor de binnenvaart coullant wordt omgegaan met regels rondom de stikstofproblematiek.
- De privacy van de binnenvaart moeten worden gewaarborgd. Het gebruik van drones, waarmee de overheid binnenvaartschepen volgt, moet worden afgeschaft.

CULTUUR & MEDIA

CULTUUR

- Splinter wil zekerheid bieden voor hen die ons land inspireren, die Nederland mooier en esthetischer maken. Kunstenaars en de culturele sector kunnen daarom rekenen op de steun

van Splinter. Het algehele bedrag op de Rijksbegroting dat besteed wordt aan kunst en cultuur wordt daarom verhoogd.

- Er komt een collectieve verzekering tegen arbeidsongeschiktheid in de kunstsector. Kunstenaars zijn belangrijk voor de cultuur in ons land, maar tegelijkertijd is het een financieel onzeker beroep. Dat willen wij zoveel mogelijk indammen.
- Culturele organisaties kunnen nu voor vier jaar een subsidieaanvraag doen. Deze periode wordt wanneer nodig verlengd naar acht jaar. Kunstenaars dienen meer directe toegang tot subsidies en/of ondersteuning te krijgen. Splinter staat positief tegenover een vernieuwde vorm van de WWIK (Wet Werk en Inkomen Kunstenaars). Dit is een regeling die positief is geëvalueerd en bovendien kostenneutraal.
- We zorgen ervoor dat ook kleine maar waardevolle initiatieven open kunnen blijven. Van poppodia tot pop-upkunstwinkels, van ateliers tot studio's: Splinter wil in samenwerking met de sector een investeringsfonds oprichten waarmee de bezuinigingen van de afgelopen jaren teniet kan worden gedaan. Er wordt weer geïnvesteerd in cultuur. Eindelijk!
- Kunst en cultuur is ook van groot belang voor de jeugd. Een kritische geest is een vrije geest, daarom moet elke jongere tot en met 17 jaar gratis toegang krijgen tot alle musea in Nederland. Kunst, cultuur en aandacht voor creatieve competenties op scholen moet zo vanzelfsprekend zijn als wis- en natuurkunde.
- Kunst wordt gemaakt door vrije geesten, los van iemands identiteit. Diversiteitsquota in de kunstsector remmen de vrije ontwikkeling. Ook in de kunstsector is geen plaats voor identiteitsdenken.
- Onze cultuur is iets om trots op te zijn, maar natuurlijk hebben we ook donkere dagen gekend. Daar sluiten wij onze ogen niet voor, maar we bieden context: standbeelden van zeehelden en VOC-lieden worden niet weggehaald, maar voorzien van een historische beschrijving zonder ideologische invloed. Zo geven we een objectief beeld. Ditzelfde geldt voor straatnaamborden.
- Naast oog voor de 'grote' musea wil Splinter ook aandacht schenken aan kleinere, regionale musea. We zorgen ervoor dat we deze musea niet uit het oog verliezen en zullen blijven bestaan.
- Splinter zorgt ervoor dat producties van Nederlandse filmmakers en kunstenaars op een eerlijke deal kunnen rekenen.
- Het is een bekend probleem: bibliotheken die moeten sluiten omdat ze niet rond kunnen komen. Een leven lang lezen en leren is een adagium dat Splinter aan het hart gaat. We zorgen niet alleen dat bibliotheken financieel rond kunnen komen,
- Musea moeten toegankelijk zijn voor elke burger van ons land. Ze prikkelen, inspireren en brengen burgers op nieuwe ideeën. Daarom maken we alle Rijksmusea gratis voor iedereen.
- Beoordeling in kunstcommissies moet weer gericht zijn op waarden als zeggingskracht, originaliteit, artistieke kwaliteit in plaats van publieksbereik of de afkomst van de maker.
- De kunsten zouden net zoals wetenschap en journalistiek een plek moeten zijn waar het beste idee aan invloed wint en getoetst kan worden op houdbaarheid of moraliteit. Dat is

niet altijd het meest politiek- of ideologisch correcte of meest welgevallige idee. Maar juist dit brengt ons als samenleving verder.

- Net zoals in sectoren als zorg en andere publieke zaken moet je binnen de kunsten niet het korte termijn verdienmodel willen optimaliseren, maar accepteren dat kunst bijdraagt aan een sterke, weerbare samenleving zoals goede zorg en huisvesting dat ook doen.
- De kunstwereld is bij uitstek het domein waar nieuwe ideeën worden geïntroduceerd, vanuit autonomie, vrije expressie of een kritische houding. Artistieke vrijheid is cruciaal voor de ontwikkeling van een samenleving op basis van een open ideeënstrijd; kunstenaars moeten mensen tegen het hoofd mogen stoten en verdienen daarin steun van een overheid die staat voor de vrijheid van meningsuiting (artikel 7 Grondwet).

MEDIA

- De media heeft een grote rol in ons land. Splinter zet zich daarom in voor een pluriforme, goede NPO.
- We maken het gemakkelijker om een eigen zender op te richten. Aansluiting bij een bestaande zender is niet verplicht. Desniettemin moet de steun om een zender op te kunnen richten goed aanwezig zijn. Zo worden de media van ons allemaal.
- We zien erop toe dat de topsalarissen van personen in de media niet de Balkenendenorm overschrijven. In de praktijk zien we dat die norm omzeild wordt. Dat is niet eerlijk.
- De website en streaming van de NPO wordt verbeterd, en de betaalde streamingdienst schaffen we af. De publieke omroep is – zoals de naam al zegt – van iedereen in Nederland.
- Om een interessante publieke omroep te krijgen, wil Splinter buitenproducenten ook de kans geven om hun werk te laten zien op de NPO.
- Journalisten moeten eerlijk betaald worden voor hun werk. Hier zijn Europese richtlijnen voor. Deze richtlijnen steunt Splinter, zodat journalisten goed gecompenseerd worden.
- Regionale omroepen moeten blijven en versterkt worden. Zij vervullen een belangrijke taak in de regio en controleren de lokale overheden.

ECONOMIE

BREDE WELVAART, ARBEIDSMARKT en ONDERNEMEN

Economie

De economie moet bijdragen aan een veilige en rechtvaardige samenleving voor alle inwoners van Nederland en moet veerkrachtig genoeg zijn om de hedendaagse uitdagingen te kunnen doorstaan. Een van de grootste uitdagingen voor de economie is enerzijds: een (lokaal) economisch systeem te ontwerpen dat voorziet in ieders essentiële levensbehoeften, zoals gezond en betaalbaar voedsel, een betaalbaar huis in een groene klimaatbestendige omgeving, hoog kwalitatieve gezondheidszorg, het hebben van zeggenschap over het eigen leven en het hebben van politieke inspraak. En anderzijds het beschermen en leefbaar houden van de planeet voor nu en toekomstige generaties;

gezondheid en welzijn voor mens, dier, natuur en milieu. Ons economisch model dient daarmee in balans te worden gebracht; een houdbare economie blijft binnen de draagkracht van de aarde.

Daarvoor is een omwenteling nodig in het economisch denken, oftewel een systeemverandering: ons economisch systeem is onderdeel van onze samenleving en afhankelijk van diezelfde samenleving alsmede van beperkte grondstoffen. Op dit moment is het economisch systeem financieel, politiek en sociaal verslaafd aan groei, ten koste van kwetsbare mensen op de arbeidsmarkt en de planeet. Een schoon milieu, een stabiel klimaat, natuur en biodiversiteit zijn geen luxe. Extreme ongelijkheid en armoede zijn het gevolg van fouten in ons economisch systeem. De Britse econoom Kate Raworth ontwikkelde een nieuw economisch model dat hier een antwoord op heeft: de donut economie. Splinter neemt dit model en de systeemverandering die het nastreeft over.

Systeemverandering in onze economie

“Je verandert dingen nooit door de bestaande realiteit te bestrijden. Om iets te veranderen, bouw je een nieuw model dat het bestaande model overbodig maakt.” – Buckminster Fuller

- De welvaart in Nederland moet anders worden gemeten. Welvaart kan namelijk niet alleen worden afgemeten aan het inkomen (het bruto binnenlands product, bbp), omdat het niet meet hoe gelukkig mensen zijn. Het realistisch meten van de Nederlandse welvaart kan alleen door gebruik van een breed begrip van welvaart. Hierbij worden bijvoorbeeld ook de kwaliteit van de natuur en het milieu, de kwaliteit van het onderwijs en de gezondheidszorg gemeten. Bij het ontwikkelen van overheidsbeleid dienen de effecten op de brede welvaart standaard inzichtelijk te worden gemaakt. Een aanvullende generatietoets zal inzichtelijk maken hoe bepaalde overheidsmaatregelen en economische activiteiten uitpakken voor jongere en toekomstige generaties. Ook wordt in kaart gebracht hoe onze welvaart in Nederland wel of niet ten koste gaat van het welzijn elders in de wereld.
- Vervuiling en schaarse goederen worden zwaarder belast, maar werken ofwel arbeid wordt veel lager belast. Daardoor wordt vervuilen steeds minder aantrekkelijk, wat schone innovatie stimuleert. Door de werkgeverslasten te verlagen, wordt het minder risicovol en aantrekkelijker om mensen in dienst te nemen en te houden.

Werken, inkomen, belastingen

- Minimumloon gaat met minimaal 40 procent omhoog naar € 14,- per uur en de AOW, de Wajong en de bijstandsuitkering stijgen mee. De positie van arbeidskrachten op de arbeidsmarkt wordt versterkt. Er komt een beter sociaal vangnet voor ZZP'ers, freelancers en uitzendkrachten.
- Kinderopvang wordt gratis om gendergelijkheid op de arbeidsmarkt te stimuleren en om narijheid met correcties en terugvorderingen bij kinderopvangtoeslag, waarmee nu 80 procent van de ouders achteraf geconfronteerd wordt, te voorkomen.
- Het algehele toeslagenstelsel van de Belastingdienst gaat op de schop en maakt plaats voor een veel humaner systeem zonder terugbetaalrisico. Kinderopvangtoeslag wordt afgeschaft, omdat kinderopvang gratis wordt. Een systeem bijvoorbeeld in de vorm van directe financiering van kinderopvangtoeslag, zorgtoeslag en huurtoeslag aan de instelling in plaats van aan de burger.

- Hypotheekrenteaf trek blijft in stand zo lang de koop huizenmarkt dermate overspannen is dat het de huizenprijzen opstuwt en kopen voor veel mensen onbetaalbaar is. Als mensen een koophuis hebben kunnen kopen, dan is het in veel gevallen te duur en zijn gezinnen voor het betalen van de vaste lasten en de hypotheek afhankelijk van twee volwaardige inkomens. Daarom mag er niet getornd worden aan de hypotheekrenteaf trek, zeker niet in deze tijden van crisis.
- De kostendelersnorm komt te vervallen; mensen in hetzelfde huishouden hebben ook recht op een bijstandsuitkering. Ook de verplichte tegenprestatie die tot schrijnende situaties kan leiden, wordt afgeschaft.
- Een basisinkomen kan onder de juiste randvoorwaarden inkomenszekerheid bieden en de positie van werknemers richting werkgevers versterken. Er komt een grote pilot naar het basisinkomen. Mogelijkheden zijn bijvoorbeeld: een maandelijks bedrag of iedereen of een negatieve inkomstenbelasting waarbij alleen mensen met een laag inkomen daadwerkelijk een basisinkomen ontvangen.
- Er komt een breed om- en herscholingsprogramma voor beroepen waar in de toekomst (veel) minder behoefte aan is. Ook de mensen die door de coronacrisis hun baan zijn kwijtgeraakt krijgen brede steun voor omscholing als zij dat willen.
- Arbeidscontracten worden beperkt tot: tijdelijk en vast voor regulier werk, uitzendcontract om tijdelijk ziekte of grote drukte op te vangen en het zelfstandigencontract voor ZZP'ers. Uitzendkrachten krijgen recht op dezelfde arbeidsvoorwaarden als werknemers in dienst. Schijnzelfstandigheid wordt tegengegaan en medewerkers worden niet gedwongen om ZZP'er te worden.
- Het laagste tarief van de inkomstenbelasting wordt verlaagd.
- Huren worden de komende jaren niet verhoogd.
- De lonen in de publieke sector worden fors verhoogd.
- Er komen maatregelen om het aantal 'werkende armen' terug te dringen. De overheid draagt zorg voor een goed inkomen voor iedereen.
- Arbeidsmigranten worden beter beschermd: er komen strenge eisen voor het onderkomen. Zo hoeven zij geen slaapkamer te delen en worden zij in staat gesteld om zich aan de coronaregels te houden. Werkgevers zijn verantwoordelijk indien de arbeidsmigranten hierin niet gefaciliteerd worden. Commerciële bedrijven kunnen niet tegelijkertijd werkgever en huisbaas zijn van arbeidsmigranten.
- De arbeidsinspectie krijgt een breder mandaat om zelf onderzoek te doen en gaat ook handhaven op de naleving van cao-lonen, discriminatie en sociale veiligheid. De arbeidsinspectie gaat daarbij ook nadrukkelijk in gesprek met medewerkers.
- De verlofregeling voor ouders wordt verruimd: de bestaande negen weken, deels betaalde, verlofregeling wordt omgezet in drie maanden volledig betaald. Ouderschapsverlof voor beide ouders wordt mogelijk.
- Werkzoekenden kunnen makkelijker vrijwilligerswerk en stages doen, ook als dat werk niet direct op terugkeer naar de arbeidsmarkt is gericht. Deze activiteiten tellen voortaan mee als zinvolle voorbereiding op terugkeer naar de arbeidsmarkt.

- De versoering van het vangnet voor jongeren met een beperking (de Wajong) wordt teruggedraaid. Zij krijgen kansen op een zinvolle en nuttige dagbesteding met doorgroeimogelijkheden naar een passende betaalde baan.
- Er komt een nieuw type sociale werkvoorziening. Daarmee kunnen alle mensen met een arbeidsbeperking dicht bij huis betekenisvol werk doen, met voldoende begeleiding en voor een fatsoenlijk loon.
- Vrijwilligerswerk en mantelzorg worden beter gewaardeerd. Ook worden de mogelijkheden vergroot om een baan te combineren met vrijwilligerswerk en mantelzorg.
- Multinationals kunnen niet meer individueel onderhandelen over belastingvoordeel of andere ondernemersvoordelen. De Belastingdienst had geen enkele wettelijke basis waarop de 'belasting-rulings' werden gebaseerd en derhalve mag zij dit niet meer doen. Bovendien moet de minister van Financiën (die verantwoordelijk is voor de Belastingdienst) de Kamer informeren over alle deals die zij heeft gesloten.

ZZP

- Gelukkig zijn er veel succesverhalen van ZZP'ers die een goed inkomen hebben en bewust voor het ZZP'erschap gekozen hebben vanwege de ondernemersvrijheden die het biedt. Daar zal niet aan getornd worden.
- Schijnzelfstandigheid wordt actief tegengegaan; voor het ondernemerschap moet uit vrije wil en uit volle overtuiging gekozen worden. Dit mag nooit opgelegd worden aan werknemers waarvoor een werkgever het te duur of te risicovol vindt om deze in dienst te nemen.
- Het wordt voor ZZP'ers eenvoudiger om vrijwillig te sparen voor pensioen of zich te verzekeren. ZZP'ers krijgen toegang tot een (collectieve) arbeidsongeschiktheids- en pensioenverzekering.
- ZZP'ers die (beperkt) arbeidsongeschikt worden, moeten zich ook kunnen verzekeren voor hun oude dag. Dat is op dit moment niet het geval.

MKB en consumptie

Voor een gezonde economie zijn ondernemers in het midden- en kleinbedrijf (MKB) onmisbaar. Zij zijn onmisbaar voor de omslag naar een duurzame economie waarin we met respect voor de leefomgeving en het klimaat lokaal produceren en consumeren. Een sterk MKB zorgt voor stabiliteit van de werkgelegenheid. Liever veel MKB'ers dan één heel groot bedrijf. De overheid moet deze ondernemers de ruimte geven om succesvol te kunnen ondernemen. Onnavolgbare regelgeving moet worden ingeperkt en geschrapt. Innovatie en duurzame initiatieven worden actief gestimuleerd.

De Nederlandse MKB-sector verdient veel meer aandacht en begeleiding (waar mogelijk) dan voorheen. De afgelopen jaren zijn onder de kabinetten Rutte I, II en III fouten gemaakt en zijn vooral MKB-ondernemers in de steek gelaten. Het meest recente voorbeeld is de gebrekkige hulp rondom Covid19. Veel bedrijven kwamen door onnavolgbare regelingen niet in aanmerking voor financiële hulp vanuit de overheid. Anderen hadden enorm veel moeite met de slechte communicatie of nutteloze oplossingen die worden aangeboden. Beslissingen om bedrijven dicht te gooien hebben bij

sommigen geleid tot faillissementen, ontslagen en enorme stress, terwijl deze organisaties wellicht meer inspraak hadden moeten krijgen bij de beslissingnemers.

De overheid en het MKB zitten niet meer op dezelfde lijn. Het is al lange tijd duidelijk dat overheid en bedrijfsleven uit elkaar zijn gegroeid. Men luistert niet meer naar elkaar en er lijkt steeds minder draagvlak om bijvoorbeeld samenwerking aan te gaan en/of elkaar te voeden met ideeën. Geef de ondernemer genoeg de mogelijkheid om de problemen in zijn/haar industrie aan te geven of te verduidelijken in plaats van dat wij zelf conclusies gaan trekken vanuit Den Haag. Betrek juist hun expertise en bespreek samen innovatieve plannen, ideeën en duurzame oplossingen. Beloon, erken waar nodig en belast niet zomaar bonussen voor het verrichten van extra werk, zoals in de zorg. Kom als land meer op voor de Nederlandse middenstander, het kleinbedrijf en ZZP'er en laat zien dat juist die sector Nederland groot heeft gemaakt en groot zal blijven houden. Durf te promoten!

- Procedures om een onderneming te starten, worden vereenvoudigd.
- Het MKB moet kunnen vertrouwen op stabiele regelgeving, zowel op landelijk als op gemeentelijk niveau.
- Het ondoordringbare woud aan nutteloze regelgeving wordt teruggedrongen. Splinter is voor minder maar betere regels. Maatregelen die duurzaam ondernemen en innovatie ondersteunen, blijven of worden ontwikkeld. "Greenwashing", een groen sausje over vervuילend beleid voor de bühne, wordt tegengegaan.
- De verkoop van persoonsgegevens vanuit de Kamer van Koophandel (KvK) wordt verboden. Inschrijving bij de KvK is namelijk verplicht en persoonsgegevens van ondernemers moeten daar veilig zijn.
- De overheid stopt met van bovenaf opleggen hoe ondernemers het beste kunnen ondernemen. Dat weten ondernemers heel goed zelf. Bovendien wordt er te veel over de ondernemers gepraat, in plaats van met de ondernemers. Het vertrouwen moet over en weer hersteld worden door goed naar de MKB'ers te luisteren. Niet alleen met grote brancheorganisaties en ondernemersverenigingen, maar juist óók met de kleine winkelier op de hoek. MKB'ers hoeven bij Splinter niet achteraan de rij aan te sluiten in de hiërarchie van de Haagse lobby; dat is enerzijds niet transparant en anderzijds zitten er dan te veel schakels tussen. Liever horen wij het direct van de burgers en de ondernemers zelf via ons participatieplatform.
- Vanaf de start van een onderneming wordt circulair denken en handelen door de overheid gestimuleerd met gunstige regelgeving en voordelen voor ondernemingen die zich specialiseren in duurzaamheid.
- Regionaal produceren en lokaal ondernemerschap worden gestimuleerd.
- Oneerlijke concurrentie wordt tegengegaan door lokale ondernemers meer ruimte te geven om zich te onderscheiden van internetwinkels door het toevoegen van 'beleving'. Het verkrijgen van vergunningen voor ondernemerschap in de binnenstad, ter promotie van winkelen in de winkelstraten in plaats van op internet, wordt eenvoudiger. Lokale kleine winkeliers kunnen zich daardoor onderscheiden, waardoor de binnenstad een leukere en leefbare plek blijft.

- Btw op waardevolle productie en diensten wordt afgeschaft, omdat deze voor iedereen betaalbaar moeten zijn. Bijvoorbeeld gezonde regionaal geproduceerde producten, openbaar vervoer, cultuur en reparatie worden vrijgesteld van btw.
- Door 'true pricing', het doorberekenen van de werkelijke kosten van een product inclusief de klimatologische voetafdruk, wordt oneerlijke concurrentie voor Nederlandse producenten tegengegaan, innovatie gestimuleerd en 'greenwashing' tegengegaan.
- Vervuiling en schaarse goederen worden zwaarder belast, maar werken ofwel arbeid wordt veel lager belast. Daardoor wordt vervuilen steeds minder aantrekkelijk, wat schone innovatie stimuleert. Door de werkgeverslasten te verlagen, wordt het minder risicovol en aantrekkelijker om mensen in dienst te nemen en te houden.
- Publiek-private samenwerking wordt gestimuleerd.
- De overheid maakt het voor het MKB eenvoudiger en kansrijker om mee te dingen naar overheidsaanbestedingen. Nu moeten bedrijven nog aan zo veel voorwaarden voldoen dat het voor MKB'ers vrijwel onmogelijk wordt om daarin succes te hebben.
- Innovatie stimuleren
- Investeren in klimaat en energietransitie door bedrijven

Familiebedrijven

Nederlandse familiebedrijven zijn van grote waarde voor de economie en de werkgelegenheid. Van de bedrijven en instellingen met 2 tot 50 werkzame personen is 69% een familiebedrijf en deze familiebedrijven zijn maar liefst goed voor een kwart van de bedrijfsomzet. Door problemen rond de opvolging in familiebedrijven dreigen een groot verlies aan werkgelegenheid en uitholling van de groei.

- Het overnemen van familiebedrijven door een volgende generatie moet eenvoudiger en betaalbaarder worden. Overname binnen de familie mag niet gedwarsboemd worden door een woud aan regelgeving.
- De BOR (bedrijfsopvolgingsregeling) is een voorziening in de belastingwetgeving die gericht is op een (gedeeltelijke) vrijstelling van de schenk- en erfbelasting. Het is een belangrijk instrument dat erop gericht is de continuïteit van bedrijven en daarmee de werkgelegenheid te borgen. In 2021 wordt de BOR geëvalueerd door het ministerie van EZK. De regeling is vanwege de relatief strenge eisen nu al belemmerend voor de opvolgers in familiebedrijven. Een verdere versoering van de BOR zou Nederland ver op achterstand zetten ten opzichte van andere Europese landen. Splinter wil juist dat de BOR eisen worden versoepeld, zodat bedrijfsopvolging makkelijker wordt, zoals de versoepeling van de bezitseis en het schrappen van de voortzettingseis. De voortzettingseis wordt vervangen door de eis dat het ondernemingsvermogen niet mag worden omgezet in beleggingsvermogen. Desinvesteren en herinvesteren binnen de vijfjaarsvoortzettingstermijn moeten mogelijk zijn.
- Het UBO-register schiet zijn doel voorbij en schendt de privacy van ondernemers. Behalve het belang in het bedrijf, wordt namelijk ook veel persoonsinformatie volledig openbaar gemaakt. Het privacyrecht kent belangrijk principe, namelijk dat gegevens die voor het ene

doel zijn verzameld niet voor een ander doel mogen worden gebruikt; de UBO gegevens zouden enkel inzichtelijk moeten zijn voor overheidsdiensten. De European Data Protection Supervisor oordeelde al dat deze privacyschending niet proportioneel is. Familiebedrijven waarvan de UBO's tot nu toe buiten de openbaarheid bleven, hebben veel privacy te verliezen. Splinter verzet zich tegen de openbaarmaking van UBO-gegevens en wil dat de regelgeving wordt aangepast.

Armoedebestrijding; bestaanszekerheid voor iedereen

In tijden van coronacrisis nog urgenter; 1 op de 6 huishoudens verwacht een inkomensachteruitgang van 30 procent of meer. Het aantal huishoudens met betalingsproblemen zal naar verwachting toenemen van 1,4 miljoen naar 2 miljoen. Het aantal huishoudens met problematische schulden zal toenemen van ca. 650.000 naar mogelijk 1 miljoen in 2021.

Daarom:

- Een toereikend inkomen voor iedereen; uitkering en minimumloon verhogen
- Armoedeval tegengaan; werk moet lonen
- Meer baanzekerheid creëren
- Geen onnodige verhoging van schulden
- Eenvoudig systeem van regelingen en toeslagen
- Ruimte voor decentrale overheden om te komen tot échte oplossingen voor problematische schulden
- Verminder de woon- en energielasten voor minima
- Integrale aanpak van armoede en schulden, preventie en empowerment

Kinderen in armoede

Ieder kind is even belangrijk en alle kinderen moeten volwaardig mee kunnen doen. Splinter staat voor gelijke rechten en gelijke kansen, ook voor kinderen. Een voorwaarde voor gelijke kansen is het kunnen opgroeien zonder armoede.

- Er moet uitvoering worden gegeven aan de vastgestelde streefwaarde om het aantal kinderen in armoede in 2030 tot minimaal de helft terug te dringen. Over de voortgang moet er gerapporteerd worden aan de Kamer.
- De overheid dient te zorgen voor een integrale aanpak en voldoende financiële middelen voor armoedebestrijding onder kinderen, waarbij niet alleen wordt ingezet op het compenseren van de gevolgen van armoede maar ook op actieve bestrijding daarvan.
- Geef kinderen een zelfstandig recht op sociale zekerheid, door het voorbehoud van Nederland bij artikel 26 van het VN-Kinderrechtenverdrag in te trekken.

Pensioen en AOW

- Pensioenen worden niet gekoppeld aan de beurs; we mogen geen risico lopen met de pensioenen van nu en de jongere generaties. Pensioenfondsen worden gestimuleerd om niet meer te investeren in schadelijke industrieën, zoals de fossiele industrie en de intensieve veehouderij, maar in sectoren die bijdragen aan een leefbare aarde en brede welvaart.
- De AOW-uitkering gaat omhoog; dit is gunstig voor gepensioneerden met een laag of geen aanvullend pensioen
- De AOW-leeftijd wordt weer 65 jaar, maar als mensen langer door willen werken dan kan dit uiteraard.
- De lage rekenrente voor pensioenfondsen die door de Europese Centrale Bank kunstmatig laag wordt gehouden, is de oorzaak dat pensioenen niet meegroeien met de prijzen en zelfs pensioenkortingen dreigen. Splinter wil dat de lage rekenrente losgelaten wordt en gaat naar een realistische rekenrente.
- De overheid mag de pensioenbuffers, wanneer zij deze te hoog vindt, niet toe-eigenen.
- Werknemers krijgen meer vrijheid en flexibiliteit om keuzes te maken in hun pensioenopbouw. Zo kunnen ze bijvoorbeeld hun pensioen onderbrengen bij een groen investeringsfonds als dat bij hun huidige pensioenfonds niet mogelijk is. Ook kunnen zij kiezen voor een flexibele pensioenleeftijd of een deeltijdpensioen. Tevens moet het mogelijk zijn om een groter bedrag van het pensioentegoed ineens op te nemen.
- De pensioenfondsen worden gedemocratiseerd, zodat werknemers veel meer zeggenschap krijgen over het belonings- en provisiebeleid en over wat pensioenfondsen met hun geld doen.
- Het wordt voor ZZP'ers eenvoudiger om vrijwillig te sparen voor pensioen of zich te verzekeren. ZZP'ers krijgen toegang tot een (collectieve) arbeidsongeschiktheids- en pensioenverzekering.
- De sollicitatieplicht voor 60-plussers wordt afgeschaft en daarvoor in de plaats kan er vrijwilligerswerk, kinderopvang of mantelzorg worden verricht.

Banken

- Banken horen hun maatschappelijke taak serieus te nemen
- Banken horen een grotere reserve aan te houden
- Banken moeten financiële instrumenten hebben om startups te funden. Op dit moment zijn er in de praktijk geen mogelijkheden voor starters, voornamelijk startups, om geld te lenen om het bedrijf te laten groeien. Hierdoor is het noodzakelijk geworden dat startups Nederland verlaten om tot bloei te komen. Dit is schadelijk voor onze economie. De initiatieven zoals Qredits zijn meer marketing dan dat het de structurele problemen oplost.
- Er komt een nationale consumentenbank waar burgers een rekening kunnen openen om veilig te kunnen betalen en sparen. Het mag niet zo zijn dat burgers straks weer dubbel de dupe zijn door winstbejag en speculatie van de grootbanken, enerzijds door hen weer te redden met belastinggeld, anderzijds door het risico dat men het spaargeld kwijt is.

Cannabisbeleid

Nederland staat aan de vooravond van grote economische uitdagingen. Het is slechts een kwestie van tijd voordat belastingen omhoog gaan zoals de OZB belasting. Of voor vele burgers nog ingrijpender: het niet of verminderd compenseren bij het verlagen van de hypotheekrenteaftrek. Onder de noemer 'verbreding van de belastingbasis' gaan wij als burger de wrange vruchten proeven van het economische COVID beleid van Kabinet Rutte 3.

Tegelijkertijd laat Nederland miljarden euro's liggen met achterhaald beleid. Zo ook het beleid rond recreatieve en medicinale cannabisproducten. We kunnen binnen 5 jaar de economische schade inlopen van de Coronacrisis. Gewoon door het legaliseren van het gebruik van cannabis, het legaliseren van de teelt van cannabis en door de export naar andere landen waar cannabis al legaal is.

Landen om ons heen, zoals nota bene Luxemburg, maar internationaal vooral Australië en Canada hebben het recreatieve gebruik van cannabis in rap tempo vrijgegeven. In deze landen is eveneens onderzoek volop onderzoek gedaan naar medicinale cannabis, zoals het gebruik van waardevolle CBD-producten bij ziektes als Crohn of epilepsie. Waarbij al lang bewezen is dat echt waardevolle CBD olie effectief is.

Zoals het er nu naar uitziet is over een jaar het cannabisgebruik in de hele wereld legaal. Nu al is de cannabis-sector wereldwijd een economische sector waarin voor miljarden aan *legaal* geld omgaat.

Nederland, met zowel een lange traditie in het gebruik van cannabis met veel kennis en met een innovatieve tuinbouwsector, vist met het huidige mislukte wietexperiment en het achterhaalde gedoogbeleid volledig achter het net en wordt aan alle kanten ingehaald.

Wat Splinter betreft laten we dit falende en criminaliteit bevorderende beleid zo snel mogelijk achter ons. Splinter wil twee zaken geregeld zien:

1. Net als bij consumptie van alcohol en tabak en bij autorijden wordt cannabisgebruik een belangrijke nieuwe inkomstenbron van de overheid waardoor andere lastenverhogingen worden afgewend.
2. Net als bij consumptie van alcohol en tabak en bij autorijden wordt de consumptie niet als gewenst gezien en niet gestimuleerd. Neemt de recreatieve consumptie van cannabis toe dan worden accijnzen verhoogd om dit tegen te gaan.

Startpunt is glashelder: per direct overgaan tot legaliseren van cannabis

De juiste economische stimulansen

Doordat cannabis een normaal product is geworden valt het automatisch onder de BTW regels, van 21%. Daarboven op komt een accijns – net als bij tabak – om het gebruik te ontmoedigen en de belastingopbrengst te vergroten. Net als bij tabak wordt cannabis alleen in speciaalzaken verkocht die daarvoor gecertificeerd zijn en alleen aan volwassenen. Bewijs van volwassenheid is nodig, identificatie niet, ook niet voor buitenlanders. Overlast - en daarmee gepaard gaande overlast - door (buitenlandse) toeristen wordt actief tegengegaan, door inzet van nieuwe moderne identiteitscontroles .

Neemt het gebruik van Cannabisproducten niet af ten opzichte van nu dan wordt deze accijns zoals gezegd verhoogd. Het is uitdrukkelijk niet de bedoeling dat de overheid cannabisgebruik stimuleert. Het gaat om decriminalisering en belastinginning.

De teelt van en onderzoek naar kwalitatief hoogwaardige cannabisplanten in Nederland wordt gestimuleerd. De bestaande kennis over teeltmethoden wordt bijeengebracht en er komen extra stimuleringsmaatregelen voor teelt op biologische principes.

Er komt daarnaast extra (wetenschappelijk) onderzoek naar zowel de effecten tijdens recreatief gebruik van cannabisproducten als natuurlijk uitgebreider onderzoek naar medische toepassingen van cannabisproducten, waarbij het uitgangspunt is dat internationaal onderzoek niet nogmaals in Nederland overgedaan hoeft te worden.

De ambitie van Splinter is om alle logistiek van legale cannabis via Nederlandse Agriketens te laten lopen. Amsterdam heeft nog steeds de internationale naam en faam en Nederland is wereldwijd leider in agrarische innovatie. Laten we daar gebruik van maken! De bestaande (kwaliteits)controles en efficiency is in de Nederlandse logistieke agrisector ongeëvenaard en kan vanaf morgen worden ingezet voor cannabisproducten.

Het geven van eerlijke informatie

Eerlijke voorlichting of het testen van cannabisproducten op kwaliteit is nu verboden, omdat dit het gebruik zou promoten. Volgens Splinter moeten consumenten weten wat ze roken en welke effecten het roken je op lichaam of geest mag verwachten. De huidige praktijk: zonder enige wetenschappelijk onderbouwing of bewijs wordt geclaimd dat een bepaalde soort cannabis je rustig, actief, slaperig of opgewonden maakt.

Door het ontbreken van veiligheids- en kwaliteitscontroles bij de teelt of de verwerking van cannabis worden nu soms voor de consument schadelijk stoffen toegevoegd. Dit wordt door verplichte veiligheids- en kwaliteitscontroles voorkomen.

Vermindering van gebruik en verslaving

Legaliseren van wat dan ook heeft in het verleden nooit geleid tot meer gebruik, dit zal ook bij cannabis niet het geval zijn. Bij het doorvoeren van de juiste economische stimulansen is het zelfs denkbaar dat het gebruik afneemt. Ook in dat geval zal de overheid grote bedragen binnenkrijgen aan accijnzen, BTW, winst- en inkomstenbelasting.

Pensioen en AOW

- Pensioenen worden niet gekoppeld aan de beurs; we mogen geen risico lopen met de pensioenen van nu en de jongere generaties. Pensioenfondsen worden gestimuleerd om niet meer te investeren in schadelijke industrieën, zoals de fossiele industrie en de intensieve veehouderij, maar in sectoren die bijdragen aan een leefbare aarde en brede welvaart.
- De AOW-uitkering gaat omhoog; dit is gunstig voor gepensioneerden met een laag of geen aanvullend pensioen
- De AOW-leeftijd wordt weer 65 jaar, maar als mensen langer door willen werken dan kan dit uiteraard. Onderzoek naar het berekenen van AOW leeftijd in combinatie met gewerkte jaren.
- De lage rekenrente voor pensioenfondsen die door de Europese Centrale Bank kunstmatig laag wordt gehouden, is de oorzaak dat pensioenen niet meegroeien met de prijzen en zelfs pensioenkortingen dreigen. Splinter wil dat de lage rekenrente losgelaten wordt en gaat naar een realistische rekenrente.

- De overheid mag de pensioenbuffers, wanneer zij deze te hoog vindt, niet toe-eigenen.
- Werknemers krijgen meer vrijheid en flexibiliteit om keuzes te maken in hun pensioenopbouw. Zo kunnen ze bijvoorbeeld hun pensioen onderbrengen bij een groen investeringsfonds als dat bij hun huidige pensioenfonds niet mogelijk is. Ook kunnen zij kiezen voor een flexibele pensioenleeftijd of een deeltijdpensioen. Tevens moet het mogelijk zijn om een groter bedrag van het pensioentegoed ineens op te nemen.
- De pensioenfondsen worden gedemocratiseerd, zodat werknemers veel meer zeggenschap krijgen over het belonings- en provisiebeleid en over wat pensioenfondsen met hun geld doen.
- Het wordt voor ZZP'ers eenvoudiger om vrijwillig te sparen voor pensioen of zich te verzekeren. ZZP'ers krijgen toegang tot een (collectieve) arbeidsongeschiktheids- en pensioenverzekering.
- De sollicitatieplicht voor 60-plussers wordt afgeschaft en daarvoor in de plaats kan er vrijwilligerswerk, kinderopvang of mantelzorg worden verricht.

Werken, inkomen, belastingen

- Hypotheekrenteaftrek blijft in stand zo lang de koophuizenmarkt dermate overspannen is dat het de huizenprijzen opstuwt en kopen voor veel mensen onbetaalbaar is. Als mensen een woonhuis hebben kunnen kopen, dan is het in veel gevallen te duur en zijn gezinnen voor het betalen van de vaste lasten en de hypotheek afhankelijk van twee volwaardige inkomens. Daarom mag er niet getornd worden aan de hypotheekrenteaftrek, zeker niet in deze tijden van crisis.
- De kostendelersnorm komt te vervallen; mensen in hetzelfde huishouden hebben ook recht op een bijstandsuitkering. Ook de verplichte tegenprestatie die tot schrijnende situaties kan leiden, wordt afgeschaft.
- Er komt een breed om- en herscholingsprogramma voor beroepen waar in de toekomst (veel) minder behoefte aan is. Ook de mensen die door de coronacrisis hun baan zijn kwijtgeraakt krijgen brede steun voor omscholing als zij dat willen.
- Het laagste tarief van de inkomstenbelasting wordt verlaagd.
- Huren worden de komende jaren niet verhoogd.
- Werkzoekenden kunnen makkelijker vrijwilligerswerk en stages doen, ook als dat werk niet direct op terugkeer naar de arbeidsmarkt is gericht. Deze activiteiten tellen voortaan mee als zinnige voorbereiding op terugkeer naar de arbeidsmarkt.

BUITENLANDSE HANDEL EN EUROPA

Nederland is welvarend geworden door onder andere het uitbouwen van intensieve handelsrelaties over vrijwel de gehele wereld. Historisch gezien door zich van koloniale macht geleidelijk te ontwikkelen tot welvaartsstaat die veel belang hecht aan mensenrechten overall.

En toch wringt daar vaak ook de schoen. Nederland en de EU belijden en promoten mensenrechten in woord en geschrift, maar in geval van conflict met commerciële belangen gaan die laatste traditioneel voor.

- Splinter wil af van de ongeloofwaardige tegenstrijdigheid tussen handelsbelangen en mensenrechten. Nederland – binnen de EU maar ook op zichzelf – dient de bescherming en bevordering van rechtsstaat, democratie en mensenrechten tot serieuze prioriteit te verheffen. Dat is namelijk niet alleen menselijk, het is ook heel erg commercieel: respect voor alle drie is een uitstekend middel tegen corruptie, vriendjespolitiek en rechtsongelijkheid en daarmee een enorme stimulans voor binnenlandse en buitenlandse investeringen. Economische risico's nemen namelijk af bij maatschappelijke en politieke stabiliteit.

Handeldrijven in een land waar je je recht kunt halen is economisch veel interessanter. Maar omgekeerd geldt net zo goed: handeldrijven in een land waar ook de lokale mensen hun recht kunnen halen betekent dat de kans dat er bloed kleeft aan de goederen of diensten die je daar ontvangt, veel kleiner wordt.

En dat willen we als Nederland graag zien.

- Splinter vindt OESO maatregelen mooi, maar niet genoeg. Publieke en private sector kunnen op Europees en nationaal niveau veel meer doen dan nu. Zo hebben Frankrijk en Zwitserland – democratische Europese rechtsstaten! - zogenaamde *corporate waakzaamheidswetten*, die in elk geval multinationals dwingen om de nadelige effecten van hun hele productieketen op mensenrechten en milieu in te schatten en te voorkomen, wanneer die het gevolg zijn van hun eigen activiteiten of die van hun dochterondernemingen, leveranciers en onderaannemers met wie zij een duurzame handelsrelatie onderhouden. Deze verplichtingen zijn afdwingbaar en kunnen leiden tot schadevergoeding.
- Het is zeker niet de bedoeling van Splinter dat vrije handel wordt beperkt – in tegendeel. Wat vrije handel moet begeleiden is een veel nauwere samenwerking tussen publieke sector, private sector en het maatschappelijk middenveld om tot evenwichtige en effectieve regelgeving te komen die erop is gericht anderen volkeren alle het goede te verschaffen dat we onszelf ook gunnen. Dat is geen goedgelovig sprookje, dat is de globalisering van zowel onze menselijkheid als ons handelgedreven rationalisme dat het beste gedijt in menswaardige omstandigheden.

Europa

Splinter is groen euro-kritische partij, maar op een constructieve manier. Splinter is niet voor een "Nexit". We zijn voor Europese samenwerking, maar we zijn kritisch op de democratische legitimatie; die moet worden versterkt.

Door de manier waarop de Europese afspraken nu worden gemaakt komen mensen, dieren, natuur en milieu er juist slechter vanaf. Europa moet democratischer, transparanter en mag niet voorbijgaan aan de wensen van de burgers van individuele lidstaten.

- Splinter wil geen verdere overdracht van Nederlandse zelfstandige beslissingsbevoegdheid aan Europa, voordat de democratische legitimatie van de Europese Unie op orde is. Ook moet er een stop komen ten aanzien van de toetreding van nieuwe lidstaten.
- Geen EU-belastingen voor Nederlandse burgers. Ook dienen lidstaten volledige zeggenschap te behouden over de eigen begrotingen.

- Indien interne EU-democratie en transparantie niet binnen afzienbare tijd op orde komt, bepleit Splinter om een stap terug te doen in de EU integratie en slechts de handelszone te handhaven.
- De euro: er had nooit een gezamenlijke munt ingevoerd moeten worden door lidstaten die geen gezamenlijk economisch beleid voeren. De geschiedenis leert dat muntunies niet houdbaar zijn en ook met de euro stapelen de problemen zich op. De EU muntunie heeft nu al een negatief effect op pensioenen via de rekenrente. Splinter pleit voor alternatieve oplossingen, zoals het uitwerken van plannen voor splitsing van de muntunie in een noordelijke en zuidelijke regio of het invoeren van parallelle munten.
- Nederland verzet zich tegen het sluiten van handelsverdragen door Europa die ten koste gaan van dieren, biodiversiteit en milieu; we zorgen dat de standaarden voor dierenwelzijn in handelsverdragen niet lager zijn dan de standaarden die in Nederland worden gehanteerd.

IMMIGRATIE, INTEGRATIE EN EMIGRATIE

Splinter staat voor een humaan en rechtvaardig vluchtelingenbeleid. Mededogen is hierbij het uitgangspunt. Dat wil niet zeggen dat we naïef zijn: mensen die misbruik maken van ons systeem zijn niet welkom en mogen niet de kans krijgen om het draagvlak in de samenleving voor het kleinschalig en humaan opvangen van vluchtelingen ondermijnen.

Mensenrechten, waaronder kinderrechten, behoren te worden nageleefd. Hulp aan de allerarmsten en slachtoffers van geweld, klimaatverandering en rampen is voor Splinter vanzelfsprekend.

Nederland mag als grootverbruiker van schaarse grondstoffen en hulpbronnen haar verantwoordelijkheid voor het bevorderen van mensenrechten en het humaan opvangen van vluchtelingen wereldwijd niet negeren of afkopen; er moet daadwerkelijk concrete hulp worden geboden om te voorkomen dat mensen op drift raken en er mensonterende toestanden plaatsvinden in vluchtelingenkampen in de regio of aan de buitengrenzen van Europa. Deze verantwoordelijkheid omvat ook het voorkomen van conflicten, zuinig omgaan met de aarde en schaarse hulpbronnen, het buitenlands landgebruik door Nederland op een wijze die schade toebrengt aan de lokale biodiversiteit en samenleving beperken en waar mogelijk herstellen.

Nederland moet actief meehelpen om een rechtvaardige verdeling van voedsel en schaarse hulpbronnen te realiseren. Nederland zet haar innovatiekracht in om duurzame voedselproductie wereldwijd te stimuleren, zodat armoede en honger wereldwijd actief wordt teruggedrongen. Eerlijke handel, true pricing en stimuleren van regionale handel en productie helpen daarbij.

Vluchtelingen

- Splinter staat voor een humaan en rechtvaardig vluchtelingenbeleid. Mededogen is leidend. Aan mensenrechten, waaronder kinderrechten, zal niet worden getornd.
- Humanitaire hulp in regio heeft de voorkeur, zodat mensen snel kunnen terugkeren naar het land van herkomst zodra het weer veilig en/of leefbaar is. Daarbij is een voorwaarde dat het gaat om menswaardige opvang. Nederland stelt hiervoor kennis en geld beschikbaar, en draagt ruimhartig bij aan noodhulp die nodig is om mensen in kwetsbare gebieden uitzicht te bieden op een menswaardig bestaan.

- Er zijn te veel mensen op drift in de wereld om het vluchtelingenbeleid enkel aan de individuele lidstaten over te laten. Er moet een samenhangend Europees vluchtelingen opvangbeleid komen, anders werkt het niet. Voorwaarde is wel dat iedere lidstaat op democratische en volledig transparante wijze medezeggenschap en invloed heeft op het te formuleren beleid. Hiermee moet worden voorkomen dat landen aan de buitengrenzen van Europa onevenredig veel vluchtelingen krijgen die zij niet meer op een menswaardige, kleinschalige en rechtvaardige manier kunnen opvangen. Tevens zal het verstevigen van het democratisch proces ten aanzien van het Europese vluchtelingenbeleid zorgen voor meer draagvlak van de bevolking in de individuele lidstaten.
- Mensen op de vlucht voor oorlog, geweld, hongersnood, klimaatverandering of een andersoortige ramp, moeten geholpen worden om een veilige bestemming in Europa te bereiken.
- Vanuit Europa moet er meer geld en meer capaciteit beschikbaar worden gesteld om te voorkomen dat mensen de levensgevaarlijke oversteek over de Middellandse zee moeten maken.
- Mensensmokkel moet hard aangepakt worden.
- Mensen die om economische redenen naar Europa willen moeten aan de buitengrenzen op een zorgvuldige wijze uit de vluchtelingenstroom gefilterd worden.
- De vluchtlingendeal met Turkije moet worden opgezegd. Het zorgt niet voor menswaardige opvang en zorgvuldige procedures. Tevens maakt het Europa kwetsbaar voor dreigementen vanuit Turkije om vluchtelingen massaal door te laten.
- De afspraken over vluchtelingenbeleid op Europees niveau, die op volledig democratische en transparante manier tot stand dienen te komen zoals hierboven geformuleerd, bevatten afrekenbare doelstellingen over de spreiding van vluchtelingen. Landen die zich aan deze afspraken onttrekken, worden gekort op de gelden die zij ontvangen.
- Nederland zet zich actief in voor de ratificatie van het VN-vluchtelingenverdrag
- Splinter wil dat er voldoende kleinschalige opvang van vluchtelingen is in Nederland. Draagvlak van de omwonenden is hierbij onontbeerlijk. Het aantal vluchtelingen dat gehuisvest wordt, past binnen de mogelijkheden die een stad te bieden heeft. Dit moet transparant zijn en helder gecommuniceerd worden naar de inwoners. Hiermee moet worden voorkomen dat de sociale cohesie in een stad of dorp ontwricht wordt en de veiligheid van zowel vluchteling als omwonende op het spel wordt gezet.
- Nederland mag geen vluchtelingen terugsturen naar het land van herkomst als zij daar worden vervolgd vanwege hun geaardheid, religie, politieke overtuiging of etnische afkomst.
- Mensen die in Nederland een verblijfsvergunning aanvragen moeten binnen maximaal twee jaar uitsluitel krijgen over hun verblijfsrecht.
- Vluchtelingen moeten zich zo snel mogelijk onze taal, normen en waarden eigen maken. Splinter komt op voor gelijke rechten en gelijke kansen voor iedereen; zie ook het hoofdstuk Inclusiviteit.
- UNHCR vluchtelingen zijn de meest kwetsbare vluchtelingen die via de VN worden geselecteerd. Nederland kan door meer toegewezen kwetsbare vluchtelingen op te nemen, meer regie houden over welke vluchtelingen als eerste opgevangen worden.

Vluchtelingenkinderen

In asiel- en migratieprocedures wordt niet altijd goed gekeken naar de rechten van het kind. Zo worden kinderen in Nederland nog altijd in detentie geplaatst, is de opvang niet kindvriendelijk en leven kinderen lang in verblijfsonzekerheid. Dat is schadelijk voor hun ontwikkeling.

- Kinderrechten, zoals vastgelegd in het Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind (IVKR), moeten in de Vreemdelingenwet vastgelegd worden en daar wordt zwaarwegend rekening mee gehouden. Gewortelde kinderen mogen niet uitgezet worden en moeten een verblijfsvergunning krijgen. Het belang van het kind en de individuele schrijnende omstandigheden moeten meegewogen worden gedurende de hele procedure bij de besluitvorming over het verblijfsrecht.
- Kindvriendelijke opvang voor migrantenkinderen is een must. Evenals toegang tot onderwijs en zorg, in het bijzonder voor kinderen met een beperking of met een (chronische) ziekte.
- Nederland sluit kinderen niet meer op in vreemdelingendetentie. Kinderen horen daar niet en deze praktijk heeft een zeer schadelijk effect op hen, zelfs als die detentie van korte duur is.
- Het vele verhuizen van asielzoekerskinderen gedurende de verblijfsperiode, namelijk gemiddeld minimaal 1 keer per jaar, moet stoppen.
- Kinderen worden niet uitgezet naar Afghanistan. Dit land is in oorlog en te gevaarlijk voor gedwongen terugkeer, met name voor kinderen en gezinnen.
- Indien een vluchtelingkind vijf jaar of langer in Nederland verblijft, moet geen onderzoek meer gedaan worden naar het belang van het kind; uit wetenschappelijk onderzoek blijkt namelijk dat het in dat geval altijd in het belang van het kind is om in Nederland te blijven. Over verblijfsvergunningen voor minderjarige asielzoekers zonder familie moet een snelle individuele afweging gemaakt worden.
- Nederland moet meer verantwoordelijkheid nemen voor migrantenkinderen in de Europese Unie en moet beloftes over relocatie nakomen. Opvang en procedures moeten in lijn worden gebracht met het VN-Kinderrechtenverdrag. Ook dient Nederland zich daar in Brussel sterk voor te maken.

LHBTIQ+ vluchtelingen

LHBTI-asielzoekers worden op grond van ondeugdelijke stereotypen afgewezen en voelen zich vaak onveilig in de opvang. Er ontstaan schrijnende 'niet gay genoeg'-situaties. Dit moet stoppen. Splinter wil het volgende bereiken voor LHBTI-asielzoekers:

- Vier-ogen principe bij IND intake/beoordeling
- Er worden niet langer ondeugdelijke stereotypen, zoals 'processen van bewustwording en zelfacceptatie', gebruikt als criterium waarmee asielaanvragen van LHBTI's worden afgewezen. Zelfidentificatie wordt het uitgangspunt.
- LHBT's uit Iran krijgen asiel in Nederland.
- Er is veilige opvang voor LHBTI-asielzoekers.
- Niet terugsturen naar landen waar vervolging dreigt voor LHBTIQ+

Integratie

Zoals gesteld in het immigratiedeel van ons verkiezingsprogramma, zijn wij voor een ruimhartige opvang van vluchtelingen, mits zij ook daadwerkelijk vluchten voor een vluchtenswaardige situatie. Economische migratie valt hier niet onder.

Zodra hier vluchtelingen komen die langdurig in Nederland zullen blijven en Nederlander willen worden, besteden we vanaf dag één aandacht aan de normen, waarden en wetten die we in dit land hebben. Te veel zien we dat er segregatie in ons land is ontstaan en dat orthodox-religieuze stromingen te veel macht hebben.

Dat is gekomen omdat we te veel hebben weggekeken. Splinter doet dat niet. Zo welkom als oorlogsvluchtelingen hier zijn, zo scherp zien we toe op een geslaagd, LHBTI-vriendelijk en inclusief integratieproces. Zo beschermen we de vrijheden van onze samenleving en bieden we ruimte voor échte vluchtelingen.

- Bij het opnemen van vluchtelingen wordt vanaf dag één aandacht besteed aan de Nederlandse normen, waarden en vrijheden. Deze zijn leidend in het integratieproces. Behoud van eigen cultuur is begrijpelijk en wordt geaccepteerd, maar de grens is onze eigen regels. Religie of cultuur staat niet boven de wet. Zo verloopt het integratieproces vele malen beter.
- Taalcursussen worden niet meer aangeboden door private partijen, maar door de overheid. Ook komen de kosten niet meer bij vluchtelingen te liggen. De voorwaarde is wel dat er inzet wordt verwacht. Burgerschap is een werkwoord.
- De taaleis in het integratieproces wordt verhoogd naar B1. Het is belangrijk dat iedereen goed met elkaar kan communiceren in Nederland. Daarnaast geeft een gemeenschappelijke taal een 'wij'-gevoel dat integratie bevordert. Wel wordt er rekening gehouden individuele capaciteiten: wanneer het leren van de taal niet volledig haalbaar is, houden we daar rekening mee. Maatwerk is de sleutel.
- We geven vluchtelingen en nieuwkomers geen voorrang op een (huur)woning in ons land. Wel zorgen we ervoor dat de asielzoekerscentra van menswaardige kwaliteit zijn en zo kleinschalig mogelijk. Containerwoningen (of "spaceboxen" waar ook studenten in wonen) kunnen een goede tussenoplossing zijn om privacy en zelfstandigheid tijdens het wachten op een volwaardige woning te faciliteren.
- In asielzoekerscentra zien we streng toe op het tegengaan van discriminatie tegen LHBTI-vluchtelingen. In plaats van het apart plaatsen van LHBTI-vluchtelingen bestraffen we degene die hen geweld aandoet.
- Werk is de sleutel om te participeren in de samenleving. Er zal worden gestuurd op deelname aan de arbeidsmarkt tijdens het integratieproces.
- Voor kinderen wordt een apart integratieprogramma gemaakt. Hierdoor maken ze spelenderwijs kennis met Nederland. Integratie moet vroegtijdig, maar op een motiverende manier worden ingezet.
- Bij de sociale huisvesting van vluchtelingen worden zij niet weggestopt in buitenwijken van steden, maar verdeeld over de stad. Zo gaan we segregatie tegen.

- We spreiden het aantal vluchtelingen over ons land. We zorgen ervoor dat familie en gezinnen bij elkaar blijven. Door goed te mengen met de rest van ons land, zorgen we ervoor dat er geen segregatie plaatsvindt. We streven ernaar om niet meer dan 30% niet-westerse nieuwe migranten te laten wonen in een wijk. Zo maken nieuwkomers kennis met ons land en onze mensen.
- In openbare ruimten blijft gezichtsbedekkende kleding verboden. Het verhullen van mensen op religieuze gronden is niet van deze tijd en hoort niet in Nederland. We gaan elkaar open tegemoet en vrouwen hoeven zich niet te verhullen in ons land.
- Vrouwen die zijn gevlucht wegens huwelijksdwang zullen beter beschermd worden, ook in asielzoekerscentra en andere opvangen. In elk vluchtelingencentrum komt een meldpunt waar vrouwen en seksuele minderheden anoniem een klacht kunnen indienen. Ditzelfde geldt voor eergegrelateerd geweld. In Nederland mag namelijk niemand gediscrimineerd worden.

Emigratie en onvrijwillig verlies Nederlanderschap

Duizenden oud-Nederlanders hebben te maken gehad met het onvrijwillig verlies van hun Nederlanderschap en EU-burgerschap. Op dit moment verliest iemand automatisch zijn Nederlanderschap als hij de nationaliteit aanneemt van het land waar hij woont of door het verlopen van het Nederlandse paspoort tijdens minimaal 10 jaar lang verblijf buiten Nederland en de Europese Unie. De Nederlandse overheid dient meer rekening te houden met Nederlanders die overal ter wereld wonen en ook weer willen terugkeren.

De Rijkswet op het Nederlanderschap (RWN) moet voortaan met meer menselijke maat worden toegepast. (Oud-)Nederlanders in het buitenland, die de strenge RWN als keurslijf ervaren, kunnen volgens recente uitspraak van de Raad van State toch een Nederlands paspoort aanvragen. De bevoegde autoriteit zal dan moeten beoordelen of het verlies van de Nederlandse nationaliteit mogelijk onevenredig was. Als dat inderdaad zo is, dan moeten de oud-Nederlanders met terugwerkende kracht worden beschouwd als Nederlanders, die nooit hun nationaliteit verloren.

Splinter wil dat deze rechterlijke uitspraak aangegrepen wordt om de wet te wijzigen, zodat er naast een adequaat waarschuwingssysteem voor automatisch verlies van het Nederlanderschap ook de mogelijkheid wordt opgenomen voor herbeoordeling.

PRIVACY & ICT

Privacy

De persoonlijke levenssfeer staat onder druk door zowel nalatigheid als handelen van de overheid als wetgever en als uitvoerder van wetten. Over de uitgangspunten van privacy is iedereen het ongeveer wel eens, maar desondanks verdwijnt onze privacy in hoog tempo. De sleepwet-discussie heeft laten zien dat politieke partijen die de mond vol hebben over privacy als het erop aankomt meewerken aan het uithollen van dit grondrecht. De zorgwekkende stand van zaken vraagt om concrete actie door partijen voor wie privacy meer is dan een *feel good* begrip.

De overheid als (nalatige) wetgever

- Burgers hebben recht op een vrij internet zonder filters, blokkades of doorgifte van gegevens door providers.
- De overheid eist niet dat aanbieders van communicatiemiddelen achterdeurtjes inbouwen voor politie en veiligheidsdiensten. De overheid staat niet toe dat dit gebeurt zonder dat de burger daarvan afweet.
- De Nederlandse overheid tapt in het kader van opsporing haar burgers grootschalig af. De politiek dient terughoudend te zijn met ingrijpen, maar er wel zorgt voor te dragen dat bekend is hoeveel er wordt getapt. Politie en veiligheidsdiensten worden verplicht om de Kamer daarover jaarlijks te rapporteren. Ook worden burgers tegen wie geen onderzoeken lopen met enkele jaren vertraging via mijnoverheid.nl geïnformeerd dat ze zijn afgetapt.
- Het verzamelen van gedragsinformatie in de publieke ruimte (bijv. via Wi-Fi of gezichtsherkenning) door private partijen wordt verboden. Met uitzondering van beveiligingsbedrijven en/of particuliere onderzoeksbureaus zodra deze opereren in opdracht van een publieke organisatie.
- Biometrische kenmerken zoals vingerafdrukken kunnen worden gelekt of gehackt, maar niet worden gewijzigd. Daarom dienen deze gevoelige identificatiegegevens niet verplicht centraal geregistreerd te worden. De overheid spant zich in om dit ook tegen te gaan bij buitenlandse instanties zoals douanes.
- Wij leven in een EU-waarin een half miljard mensen legaal in Nederland mogen verblijven. Verblijven mensen langer in Nederland dan dienen zij verplicht een Burgerservicenummer te krijgen. Van mensen zonder Burgerservicenummer mogen biometrische gegevens worden vastgelegd zolang zij niet deugdelijk zijn geregistreerd of definitief uit Nederland zijn vertrokken. Op deze wijze wordt een goede balans gegarandeerd tussen privacy en veiligheid.
- De overheid spant zich in om onveilige, op het internet aangesloten apparatuur van de markt te houden. De burger moet beschermd worden tegen de gevaren van zogenaamde ‘slimme’ apparaten waardoor de privacy van de gebruiker en zijn persoonlijke gegevens gevaar lopen.
- Werkgevers mogen binnen redelijke grenzen controle uitoefenen op thuiswerkende werknemers, met inachtneming van alle privacyregels en na uitdrukkelijke toestemming van de werknemer. Werknemers mogen meekijksoftware weigeren. Bedrijfsreglementen waarin meekijksoftware verplicht wordt gesteld dienen op dat punt ongeldig te zijn. Controles waarvan de werknemer niet op de hoogte is worden bestraft met boetes voor de werkgever en een verdubbeling van de transitievergoeding voor vertrekkende werknemers binnen een jaar na de geconstateerde overtreding.
- Studenten mogen meekijksoftware, bijvoorbeeld voor het maken van tentamens, weigeren te installeren op hun computer. Onderwijsinstellingen worden geholpen om op veilige wijze tentamens te organiseren, zodat meekijksoftware achterwege kan blijven en fraude voorkomen wordt.
- Iedere organisatie die persoonsgegevens verzamelt dient deze op aanvraag online en zonder kosten inzichtelijk beschikbaar te maken voor de betrokken persoon.
- Het maken van een privé-kopie voor eigen gebruik is een recht, daarom is een heffing op media- of hardware fundamenteel onjuist. De thuiskopieheffing wordt afgeschaft.

- Commercieel gebruik van (persoons)gegevens die burgers en bedrijven verplicht aan de overheid ter beschikking stellen – te denken valt aan het Handelsregister en het Kadaster – wordt verboden.
- Kortingen op (verzekerings)producten in ruil voor het verstrekken van gedragsgegevens worden verboden.
- De inkomensafhankelijke huurverhoging, de 'gluurverhoging', leidt tot een onacceptabele schending van de privacy en wordt afgeschaft of anders ingevuld.
- De overheid verbiedt het registreren van persoonsgegevens, al dan niet versleuteld, in bestanden die technisch gezien vrij toegankelijk zijn of op meerdere servers staan. Concreet: geen persoonsdata op blockchain technologie.
- Bank- en betaalgegevens van burgers zijn vertrouwelijk, daarom moet er voorkomen worden dat derden zonder expliciete toestemming in bankrekeningen kunnen kijken. Splinter wil dat het onderdeel 'toegang van derden tot de betaalrekeningen' (PSD2) wordt afgeschaft.
- Grote internetbedrijven worden gedwongen openheid te geven over opslag en gebruik van data en de verwerking van algoritmes. Gebruik van data van burgers wordt beperkt en data doorverkopen zonder expliciete toestemming wordt verboden.
- Nederlandse data wordt zoveel mogelijk opgeslagen in datacentra waar Nederland zeggenschap over heeft, zodat de zeggenschap over de data niet valt onder Amerikaanse of Chinese wetgeving.

De overheid als uitvoerder van wetgeving

- Iedere overheidsorganisatie die persoonsgegevens registreert dient deze volledig en actueel via mijnoverheid.nl inzichtelijk te maken voor de burger.
- De burger kan per overheidsorganisatie aangeven via de berichtenbox te worden geïnformeerd van wijzigingen en raadplegingen van diens persoonsgegevens. Dit wordt met prioriteit doorgevoerd voor de meest gevoelige registraties: de bevolkingsadministratie (BRP), de basisadministraties bij het UWV (polisadministratie) en de SVB, bij de SUWI-net inkijservice en de diverse elektronische patiëntendossiers. Burgers van wie gegevens zijn geraadpleegd kunnen laagdrempelig verzoeken om uitleg. Ongeoorloofde raadplegingen worden bestraft.
- De privacywetgeving (AVG) wordt door luie of juist overijverige overheidsinstanties misbruikt. Privacy is geen absoluut begrip. Een persoonlijke beleidsopvatting van een ambtenaar is geen reden om geWOBte documenten zwart te maken of achter te houden. Een jeugdzorginstantie behoort geen data onder zich te houden wanneer dat gevaar oplevert voor haar cliënten. Een verjaardaglijstje van een voetbalteam is geen schending van de AVG.
- De Autoriteit Persoonsgegevens behandelt private bedrijven niet meer anders dan publieke instellingen. Dat betekent bijvoorbeeld dat het recent gebleken lek in het systeem waarmee het UWV de gegevens – ook medische – van miljoenen mensen registreert niet over vier jaar wordt opgelost maar per direct, net als bij bedrijven zou gebeuren.
- Overheidssystemen waarin de privacy van burgers en hun data niet kunnen worden gegarandeerd, worden afgeschaft of met spoed aangepast aan de privacy eisen.

- Gegevensuitwisseling en privacy in de zorg is een blijvend punt van zorg. Het Landelijke Elektronisch Patiëntendossier (EPD) mag er niet komen, ook niet onder de vlag van het Landelijk Schakelpunt (LSP) of een andere naam (bijvoorbeeld Online Toestemmingsvoorziening OTV/Mitz). Dat het ministerie van VWS via achterkamertjes toch aanstuurt op een centraal landelijk EPD is onacceptabel en een ernstige schending van de privacy van patiënten. Dat zal Splinter niet accepteren.
- De Wet Gegevensverwerking door Samenwerkingsverbanden (WGS), ook wel bekend als 'Super SyRI', vormt de blauwdruk voor nog meer toeslagenaffaires en dient te worden teruggetrokken. Deze wet maakt het mogelijk om databases van zowel overheden als bedrijven in zogeheten samenwerkingsverbanden aan elkaar te koppelen. Overheidspartijen en bedrijven brengen verplicht hun gegevens samen om daarmee data-analyses uit te voeren, wat moet hepen bij het bestrijden van allerlei vormen van criminaliteit en overtredingen.
- Er komt geen ministerie van digitale zaken. Het effect daarvan zou zijn dat bewindspersonen zich achter elkaar kunnen verschuilen. Wel komt er een vaste Kamercommissie voor digitale zaken.

De overheid als controleur van burgers en bedrijven

- Burgers en bedrijven verstrekken verplicht (persoons)gegevens aan de overheid, die met die gegevens beleid voert en lasten verdeelt. Het is een maatschappelijk belang dat de overheid deze gegevens controleert en vergelijkt met eerdere en andersoortige gegevens die de burger heeft aangeleverd. Het nalatig zijn hierin benadeelt eerlijke burgers en bedrijven.
- Overheidsorganisaties die de burgers en bedrijven bij wet verplichten om (persoons)gegevens aan te leveren mogen deze nimmer "verrijken" met gegevens van derden, met name waar dit gedragsgegevens zijn, tenzij dit expliciet bij wet is bepaald. Camerabeelden, parkeerinformatie, abonnementen, energieverbruik, telefoon- en internetgedrag, kijk- en luistergedrag, reisinformatie, enzovoorts worden alleen gebruikt voor de directe doelstelling (veiligheid, tol, kostenberekening) en niet voor andere doeleinden.
- Gedragsgegevens mogen wel worden opgevraagd en gebruikt bij concrete vermoedens van fraude en andersoortige criminaliteit. Wat niet meer mag is het op voorraad bijhouden van dit soort gegevens voor burgers tegen wie geen verdenking bestaat.
- Controles worden niet uitgevoerd door organisaties die zich kunnen onttrekken aan het zicht van burgers en Kamer. Het Inlichtingenbureau wordt dus afgeschaft of ondergebracht in een publieke rechtsvorm.
- Specifiek te benoemen overheidsorganisaties met veel macht worden verplicht om een complete gegevenscatalogus te publiceren. Tot deze organisaties behoren in elk geval de Belastingdienst, het UWV, de Politie en de gemeenten.
- Fraudepreventie en -bestrijding kan een legitieme reden opleveren om algoritmen waarmee controles worden uitgevoerd niet vrij te geven. Waar dit gebeurt dienen deze algoritmen en de onderliggende gegevens wel te zijn beschreven en beschikbaar te zijn. Bij (vermoedens van) misbruik of knevelarij zoals recent door de Belastingdienst/Toeslagen worden deze

vrijgegeven voor inspectie. Voor de nog lang niet afgehandelde toeslagenaffaire gebeurt dit alsnog.

- De Wiv ('Sleepwet') wordt aangepast aan redelijke privacy normen. Net als bij tapgedrag wordt het *soort* gebruik van persoonsgegevens door veiligheidsdiensten gerapporteerd aan de Kamer.

Privacy en kinderen

- Kinderen verdienen, zeker in deze tijd, extra aandacht daar waar het over privacy gaat. Splinter ziet dat zij aanvullend op de Algemene Verordening Persoonsgegevens (AVG) met extra waarborgen kan komen die de privacy van kinderen moet verhogen. Zeker in een tijd waarin een generatie opgroeit waarvan alles online staat. Het mag niet zo zijn dat een incident of een verkeerde beslissing een kind de rest van het leven kan achtervolgen. Samen met burgerrechtenorganisaties wil Splinter werken aan aanvullende wetgeving specifiek gericht op de bescherming van de privacy van kinderen.

ICT

- Markten die gedomineerd worden door een paar leveranciers en gefinancierd uit belastingmiddelen, zoals gemeenten of zorg, woningcorporaties, worden verplicht hun software over maximaal 8 jaar volledig als open source software aan te bieden.
- Alle software gebouwd met belastinggeld wordt geopenbaard en zijn vrijelijk te gebruiken door anderen. Dit geldt met terugwerkende kracht ook voor software van mislukte of mislukkende ICT-projecten bij de overheid. Actuele voorbeelden zijn het PGB systeem en de software voor de omgevingswet.
- Binnen 10 jaar wordt enkel en alleen nog met open source softwarepakketten of opensource componenten geïmplementeerd. Afwijkingen en bijbehorende kosten/budgetten worden jaarlijks gerapporteerd en gepubliceerd.
- Schikkingen tussen overheidsorganisaties en ICT-leverancier worden gemeld aan de CIO Rijk en jaarlijks aan de Kamer gerapporteerd.
- Het bureau ICT-toetsing (BIT) krijgt een echt onafhankelijke positie, zoals de Ombudsman. En valt niet meer onder de ministeriele verantwoordelijkheid van het ministerie van BZK.
- AVG verwerkingen in registers van overheidsorganisaties of ICT stichtingen gelieerd aan de overheid zoals Inlichtingenbureau, Stichting ICTU, Stichting RINIS worden voor iedere burger toegankelijk.
- Er komt geen separate toezichthouder voor algoritmen. Algoritme-software die de overheid gebruikt voor (geautomatiseerde) besluitvorming worden actief openbaar gemaakt.

Omdat de praktijk van Europese Aanbestedingen een grote bron is van grootschalige geldverspilling wordt deze onder de loep genomen. Te overwegen maatregelen zijn onder meer:

- Verbod op onredelijke financiële eisen aan ICT-aanbieders.

- Verplichting tot volledige publicatie van contracten met ICT-aanbieders tenzij dit evident tegen het landsbelang is.
- Verplichting tot melding en publicatie van (voorgenomen) wijzigingen in contracten.
- Verbod op het vervangen van resultaatverplichtingen in inspanningsverplichtingen.

VEILIGHEID & POLITIE

POLITIE

De politie is doorgeslagen in centralisatie en efficiëntie. Sinds de invoering van de Nationale Politie is de centrale aansturing van agenten vanuit Den Haag en het onttrekken van macht over de politie bij lokale burgemeesters een heikel punt.

Ook hebben agenten nog nauwelijks zeggenschap over hun taken en rooster. Door de centrale aansturing worden wijkagenten steeds weggeroepen voor bredere taken, de noodhulpdiensten, waardoor ze te weinig aan hun buurt- en wijktaken toekomen. Taakaccenthouders komen in de knel met hun werk in de basispolitiezorg. Door de vergrijzingsgolf en de vele agenten die de pensioengerechtigde leeftijd naderen, zijn er snel 17.000 nieuwe agenten nodig. De opleiding van nieuwe agenten gaat echter te traag. De werkdruk stijgt, evenals de uitval. Splinter vindt dat de balans hersteld moet worden.

Meer decentraal en meer waardering

- *Geen bezuinigingen meer op de politie; meer blauw op straat, meer roze in blauw, meer verantwoordelijkheid en zeggenschap voor individuele agenten over het rooster en besteding uren; kerntaken en taakaccenten.*
- *Lokale bestaande problemen binnen de regiopolitie die meeverhuisd zijn naar de nationale politie moeten nu eens grondig aangepakt worden: chronische onderbezetting, onvoldoende tijd voor bijscholing en training, slechte ICT-voorzieningen en een te hoge administratieve lastendruk. De kabinetten Rutte zijn daar 10 jaar lang aan voorbijgegaan. Splinter vindt dat het nu de prioriteit moet krijgen die het verdient.*
- *Dienst Landelijke Informatieorganisatie (DLIO), het onderdeel van de Landelijke Eenheid van de Nationale Politie dat zich bezighoudt met de bestrijding van zware, georganiseerde criminaliteit en terrorisme, is vleugellam en lijdt zwaar onder een verziekte cultuur. Nederland heeft hierdoor internationale reputatieschade opgelopen. Er moet schoon schip gemaakt worden.*
- *Wijkagent terug naar de wijken. Splinter pleit voor vaste wijkteams, vaste wijkbureaus en een einde aan tijdelijke pop-up politiebureaus. Het wijkbureau is voor een wijk heel belangrijk. Het geeft een gevoel van veiligheid, een vaste plek waar je als burger terecht kunt en het vertrouwde gezicht van de wijkagent zorgt voor laagdrempelige mogelijkheid tot contact. Er gaat een preventieve werking vanuit. De kloof tussen burger en politie moet weer worden gedicht. De politie moet weer zichtbaar zijn in de wijken. En weer tijd hebben voor de wijk.*
- *Komende jaren zoekt de politie 17.000 nieuwe agenten. Alleen door te investeren in bezetting zal de politie het basispolitiewerk en de noodhulp overeind kunnen houden. En zal de wijkagent weer voldoende werktijd kunnen besteden aan goede wijkzorg. Politievakbond ACP*

heeft berekend dat dit om een extra investering van 75-100 miljoen euro vraagt. Splinter ondersteunt deze oproep.

- Om genoeg agenten te kunnen opleiden is de Politieacademie aan vernieuwing toe: meer mankracht en anders ingericht. Het duurt nu drie jaar om nieuwe agenten op te leiden. Dit kan bekort worden door het onderwijs te vernieuwen en meer in de praktijk te brengen. Splinter pleit voor vernieuwing in samenspraak met de politievakbonden.*
- De overheid moet meer moeite doen om politiemensen te houden; vooralsnog worden mensen eerder weggejaagd. Het nieuwe kabinet dient snel een akkoord met de bonden te bereiken over een nieuwe politie-cao, voor 63.000 fulltimebanen waarvan zo'n 50.000 operationeel, nu de onderhandelingen over een nieuwe cao per 1 januari 2021 stukgelopen zijn op de looneis van de bonden. De overheid dient zich te realiseren dat de politie onmisbaar is en we in tijden van crisis op de schouders van de nood- en hulpdiensten steunen. Mensen in de frontlinie dient de overheid veel beter te waarderen.*
- Er moet verandering komen in het onbarmhartig PTSS-beleid van de Nationale Politie. Agenten met PTSS moeten ruimhartig gecompenseerd worden. Het nieuwe beleid dat aangekondigd is voor agenten met PTSS is strenger; de politie wijst stelselmatig aansprakelijkheid af van agenten die door hun werk een psychisch trauma hebben opgelopen en daardoor niet meer kunnen werken. Het gaat om agenten met PTSS die recht hebben op twee soorten schadevergoeding: smartengeld en een vergoeding voor materiele restschade. Deze agenten vallen door het nieuwe beleid, tussen de wal en het schip. Splinter vindt dat deze agenten de vergoeding moeten krijgen waar zij eerder al recht op hadden en dat het oude ruimhartigere PTSS-beleid bij de politie moet terugkeren.*

Politievrijwilligers

- Politievrijwilligers doen onmisbaar werk om de druk op betaalde collega's te verminderen. Landelijk zijn er ongeveer 2700 politievrijwilligers die bijzonder gemotiveerd zijn, dezelfde opleiding hebben gevolgd en hetzelfde werk doen als hun betaalde collega's. Splinter wil dat politievrijwilligers als volwaardige medewerkers gezien worden door de politie: zij hebben dezelfde rechten en plichten.*
- De politieacademie vanaf 2021 weer opleidingen voor politievrijwilligers start, in samenwerking met de Landelijke Organisatie van Politievrijwilligers (LOPV). Al jaren beloven zowel de politie als de politiek dat er zo snel mogelijk ruimte komt om nieuwe vrijwilligers op te leiden, bijvoorbeeld politievrijwilligers die willen doorstromen van surveillant naar agent. Dit moet nu waargemaakt worden.*

Politie en geweldsmiddelen

- Geen boa's uitrusten met meer wapens; investeer in de politie*
- Algemene invoering van de taser, het stroomstootwapen, stopt. De taser hoort niet tot het standaard wapenarsenaal van de politieagent; er zijn teveel risico's ten aanzien van bijvoorbeeld kwetsbare of verwarde personen, zwangere vrouwen of mensen met een pacemaker. Innovatieve alternatieven die minder ingrijpend, minder pijnlijk en minder risicovol zijn dienen onderzocht te worden, zoals bijvoorbeeld de Bola-wrap shooter.*
- Training van diensthonden wordt zonder stroombanden, slipkettingen of andere dierenvriendelijke marteltuigen uitgevoerd. Na de dierenwelzijnsmissstanden die tijdens*

training van politiehonden recent aan het licht zijn gekomen, wordt er extra toegezien op diervriendelijke training van de diensthonden en wordt er bij misstanden snel ingegrepen. Het wettelijk verbod op het gebruik van stroombanden dient geen uitzondering voor politiehonden mogelijk te maken.

- *Training van politiepaarden dient aan de dierenwelzijnseisen te voldoen.*
- *Er worden andere methoden voor oproerbeheersing onderzocht die de bereden politie kan vervangen, evenals alternatieven voor de inzet van politiehonden als gewelddmiddel.*

Dierenpolitie

- *Dierenwelzijn wordt weer een standaard onderdeel van de politieopleiding.*
- *Dierenpolitie wordt fulltime kerntaak, geen taakaccent bij agenten die geen tijd hebben/krijgen voor dit taakaccent.*
- *De dierenpolitie krijgt ook de bevoegdheid om het welzijn van dieren in de veehouderij en bij fokkers van gezelschapsdieren te controleren.*
- *De opsporing van de handel in wilde dieren en planten wordt een vast onderdeel van de politieopleiding en de Koninklijke Marechaussee.*
- *Ondermijnende criminaliteit in samenhang met onder andere illegale malafide hondenhandel en hondengevechten, moet eerder herkend en opgespoord worden. Politieagenten dienen hiervoor training en handvatten voor te krijgen.*
- *Hulpverlenende en handhavende instanties gaan beter samenwerken, zodat bijvoorbeeld de link tussen dierenmishandeling en huiselijk geweld tegen partner of kinderen eerder gesignaleerd wordt.*

Discriminatie binnen en door de politie

Racisme en discriminatie, in welke vorm dan ook, horen niet bij de politie thuis.

Er zijn steeds meer klachten over racistisch en ander discriminatoir optreden, bijvoorbeeld tegen LHBTI's, van politieagenten. In de eerste 9 maanden van 2020 was sprake van een stijging van 25% ten opzichte van heel 2019. Met deze klachten wordt weinig gedaan. De toename wijt de Nationale Politie aan de toegenomen aandacht voor racisme en de opkomst van Black Lives Matter. Splinter verzet zich tegen alle vormen van discriminatie. Discriminatie en disproportioneel politiegeweld zijn ontoelaatbaar en klachten of aangiften moeten serieus genomen worden.

Splinter staat echter pal achter de goedbedoelende politieagenten die naar eer en geweten werken en proportioneel gewelddmiddelen inzetten. Zij moeten beschermd worden en Splinter vindt dat politieagenten in het algemeen meer respect verdienen voor het gevaarlijke werk dat zij doen. Maar dat staat uiteraard volledig los van het feit dat signalen van discriminatie en disproportioneel geweld serieus genomen moeten worden. Er zijn immers met enige regelmaat voorbeelden van situaties waarin er wel degelijk gediscrimineerd werd en disproportioneel geweld is gebruikt. Volgens de Nederlandse Politiebond is er te weinig oog voor agenten die afglijden richting discriminatie. Ervaringen die agenten opdoen bij eerdere incidenten, worden onbedoeld meegenomen naar het volgende incident.

Daarom stelt Splinter, in het belang van zowel burger als politie, het volgende voor:

- *Aan een inclusieve cultuur binnen de politie moet gewerkt worden. Niet door diversiteitscoaches, want Splinter vindt dat niet effectief (zie ook hoofdstuk Inclusiviteit). Etnisch profileren in het politiewerk moet tot het verleden gaan behoren. Er moet binnen de politie meer aandacht komen voor agenten die onbewust afglijden richting een etnisch profilerende houding, zo vindt ook de Nederlandse Politiebond, zeker in buurten met een hoge mate van criminaliteit en veel geweld, en in de noodhulp. Het ontwikkelen van vooroordelen is helaas menselijk, maar zowel de Nationale Politie als de overheid moeten hier expliciet aandacht aan besteden. Binnen de politie bijvoorbeeld door vaste termijnen in te stellen voor ‘mental check-ups’, waarin collega’s met elkaar en de leiding in gesprek gaan over discriminatie en etnisch profileren en de kijk op mensen in de wijk.*
- *Als politieagenten het plezier in het werken in een bepaalde wijk verliezen, moeten er op tijd mogelijkheden zijn om (tijdelijk) te wisselen van werkgebied voor een frisse blik op het werk en op mensen. Iedere wijk is anders en af en toe wisselen van werkgebied kan voorkomen dat bepaalde vormen van vooroordelen kans krijgen te ontstaan.*
- *Er moet een cultuur ontstaan binnen de politie waarin agenten zich durven uit te spreken en dit soort onderwerpen bespreekbaar worden, met collega’s maar ook met de leiding.*
- *De politie moet het vertrouwen van de LHBTI gemeenschap vergroten, mede door initiatieven van ‘Roze in Blauw’: dit moet versterkt worden. De aangiftebereidheid is laag. Door homofobie van sommige politieagenten voelen LHBTI’ers zich niet veilig. Aangiften van LHBTI’ers moeten serieus genomen worden. Zie ook de standpunten van Splinter over ‘Roze in Blauw’ in het hoofdstuk ‘Inclusiviteit’.*
- *Bij ernstig plichtsverzuim moeten agenten worden ontslagen. Burgers zijn in een afhankelijke positie ten opzichte van de politie. Agenten horen onkreukbaar te zijn in deze positie.*

Veiligheid en inlichtingendiensten

Privacy is veiligheid, maar veiligheid is ook bescherming. Bescherming van bedrijven en personen tegen allerlei vormen van aanvallen en beïnvloeding van buitenaf.

Bedrijven die het slachtoffer worden van oplichting, bedrijfspionage of een cyberaanval. Vooral het verzamelen van hoogwaardige technologische kennis komt veel voor. In coronajaar 2020 werd er wereldwijd een toegenomen spionagedreiging gesignaleerd richting de farmaceutische en medische industrie. Daarbij werd vooral gezocht naar informatie over geneesmiddelen en vaccins. In december 2020 maakte de AIVD bekend dat het twee Russische diplomaten in Nederland ontmaskerd heeft als spionnen. Ze waren uit op gevoelige informatie van Nederlandse hightechbedrijven en kennisinstellingen, aldus de dienst. En in dezelfde maand waren Russische hackers middels een geavanceerde aanval erin geslaagd om maandenlang ongezien in verschillende Amerikaanse overheidsorganisaties te infiltreren. Onder meer de departementen Binnenlandse Veiligheid, Financiën en Handel werden hierdoor geraakt. De hack, de omvangrijkste in vijf jaar tijd, heeft waarschijnlijk ook gevolgen voor Nederland.

Ook de invloed van bijvoorbeeld politiek salafistische ideologieën op onze samenleving, de democratie, onze waarden en onze veiligheid mag niet langer onderschat worden. We hebben onze veiligheidsdiensten, waaronder de NCTV, hard nodig om ons veilig te houden. Zij moeten de ruimte en de middelen krijgen om dat op een adequate manier te doen.

Splinter is bezorgd. Wij willen dat er, uiteraard met respect voor de privacy van gewone mensen, meer aandacht besteed kan worden aan het veiliger maken van Nederland, haar burgers en bedrijven.

- *Privacy moet gewaarborgd blijven in de uitvoering van onderzoeken door onze diensten. Zie ook het hoofdstuk Privacy waarin dit onderwerp concreet beschreven staat.*
- *Privacy = Veiligheid, maar ook de burger kan en moet hier meer aan doen. Het is voor kwaadwillenden nog steeds makkelijk in te breken in gegevensdragers van de onschuldige burger en bedrijven. Zo zou het verplicht stellen van twee-weg identificatie hierbij kunnen helpen, maar deze moet wel gebruiksvriendelijk zijn. Maar ook een verplichte (terugkerende) veiligheidstraining voor bepaalde bedrijven zou veel extra werk kunnen besparen voor onze diensten op langere termijn.*
- *De diensten en de politie zullen, waar mogelijk natuurlijk, nog meer naar buiten moeten treden om de burger te informeren naar de dreigingen in onze samenleving. Er is helaas nog steeds veel onduidelijkheid en onwetendheid. Alleen via meer en duidelijke communicatie creëer je zogenaamde 'awareness' en kun je samen met de overheid werken aan een sterke campagne met als doel de belangrijkste dreigingen weg te nemen of zich ertoe te beveiligen. Beperk je daarbij overigens ook niet op de bedrijven die onze infrastructuur verzorgen, maar ook daarbuiten. Hierin ziet Splinter overigens ook een rol voor de overheid zelf. Zo moet de overheid dit beter coördineren en bijvoorbeeld op hun beurt de private sector betrekken andere bedrijven te helpen zichzelf te beschermen (biedt meer werkgelegenheid voor de beveiligerssector die ook zijn geraakt door de Coronacrisis); hiermee laat je zien dat ook in sector 'Veiligheid' publiek-private samenwerking mogelijk is, iets waar diverse brancheorganisaties al lange tijd voor pleiten, zoals de Nederlandse Veiligheidsbranche en de BPOB.*
- *Het is onbekend hoe de huidige samenwerking tussen de diensten, politie en overheid verloopt. Er gaan geruchten dat deze namelijk niet goed gaat en Splinter wil daar na duidelijkheid ook de nodige verbetering in zien; het betreft hier vooral communicatie, transparantie en uitwisseling van informatie. Maar ook de nodige haat en rijd moet gewoon eens plaatsmaken voor respect en draagvlak. Het onlangs opgezette Joint Sigint Cyber Unit (JSCU) is een mooi voorbeeld van samenwerking tussen de AIVD en MIVD, maar is helaas nog niet genoeg.*
- *Splinter zou tegelijkertijd willen kijken naar de mogelijkheden voor een opsplitsing tussen een binnenlandse- en buitenlandse inlichtingentak, zoals we bijvoorbeeld ook zien in het VK of VS. De aandacht voor dreigingen kan daardoor beter verdeeld worden en zwakt niet af. De verschillende entiteiten kunnen tevens moeten worden verspreid onder meerdere ministeries (in het geval van de AIVD tussen BiZa en BuZa). Door middel van de opsplitsing creëer je tevens extra werkgelegenheid en hou je de focus waar nodig. Wel moet er gekeken worden naar een goede en duidelijke manier van communicatie tussen de betrokken partijen.*
- *Splinter wil meer geld voor werving voor- en behoud van- medewerkers binnen de inlichtingendiensten. Ook al gebruiken ze de mooiste opsporingstools, in werkelijkheid stromen veel talenten over naar de private sector, meestal vanwege financiële redenen. Tegelijkertijd wil Splinter uitzoeken of ambtelijke vertragingen ook een rol spelen en/of moeten veranderen, gezien deze tot veel frustratie leiden binnen medewerkers.*

- *De onafhankelijke Commissie van Toezicht op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (CTIVD) controleert het werk van de diensten en beoordeelt of zij haar taken volgens de wet uitvoeren. De CTIVD heeft toegang tot al onze informatie en brengt openbare rapporten uit over haar onderzoeken. Daarnaast leggen de ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Defensie van tijd tot tijd verantwoording af aan het parlement over het werk van de diensten. Dat gebeurt zowel in het openbaar als in beslotenheid. Splinter is echter van mening dat de openbaarheid nog beter kan en wil vooral duidelijkheid in zaken als het effect rondom de zogenaamde Sleepwet en inmenging van buitenlandse diensten binnen vitale ondernemingen. Bij laatstgenoemde wil Splinter ook onderaannemers kunnen informeren en voorbereiden.*
- *Splinter wil meer duidelijkheid over de privacygevoelige informatie die wordt gedeeld met andere landen, inclusief haar bondgenoten. Over het delen van geëvalueerde data met het buitenland en het ontbreken van cruciale waarborgen is immers genoeg kritiek geweest van toezichthouders.*

BUITENLAND EN DEFENSIE

De bescherming van Nederlands grondgebied en onze bondgenoten is heel belangrijk. Partijen die het belang van een sterke Defensie onderschatten vindt Splinter naïef. Er is veel te lang bezuinigd op Defensie, waardoor het materieel niet voldeed en zich gevaarlijke situaties voordeden. Splinter wil ook defensiepersoneel beschermen tegen de harde cultuur binnen Defensie. Wie PTSS krijgt of anderszins ziek wordt van trouwe dienst, moet schadeloos worden gesteld en optimale begeleiding of behandeling krijgen. Ook de nabestaanden van militairen moeten beter worden begeleid en ondersteund worden. De mannen en vrouwen die hun leven in de waagschaal stellen om ons veilig te houden verdienen alle respect. Splinter wil hen ook beschermen tegen zinloze oorlogen. Gebieden waar geopolitieke belangen de hoofdrol spelen of in gebieden waar niet duidelijk is wie tegen wie vecht; daar zou Nederland als het uit moeten blijven. Tegelijkertijd dreigt dichterbij huis ook gevaar. We moeten geopolitieke veranderingen niet negeren en onze vrijheid beschouwen als iets vanzelfsprekend. Investeren in Defensie is noodzakelijk: Nederland mag geen speelbal van andere mogelijkheden worden.

Splinter heeft de noodkreet van Defensie en de militaire vakbonden goed gehoord.

- Ophoging van het nationale defensiebudget. Tenminste 2% van het bbp dient aan Defensie besteed te worden, conform de NAVO-norm. Tekorten aan personeel, materieel en financiering bij de Nederlandse strijdkrachten dienen te worden opgelost.
- Op geneeskundig gebied mist Defensie veel specialisten, terwijl Defensie als belangrijke taak heeft het absolute vangnet van Nederland te zijn als dingen misgaan; bijvoorbeeld bij sprongen in tijden van pandemie. Dit tekort moet zo snel mogelijk worden ingelopen.
- Nederland is een soeverein land binnen de Europese Unie, maar op het gebied van Defensie moet er samengewerkt worden. Het gaat dan bijvoorbeeld om in goede banen leiden van migratie, tegengaan van oneerlijke concurrentie of het ondersteunen van economische sancties tegen landen die Nederland of Europa willen schaden. Splinter ondersteunt samenwerking met gelijkgezinde landen binnen de NAVO. Een Europees leger is nog erg abstract; we werken liever samen en zorgen op nationaal voor een sterke Defensie. Wel

willen we optrekken in gezamenlijke eenheden met bondgenoten voor nieuwe wapens die nodig zijn voor NAVO of Europese operaties, maar te duur zijn voor individuele landen, zoals hypersonische raketten en grote verkenningsvliegtuigen.

- Zolang Rusland over tactische kernwapens beschikt of anderszins dreiging is van kernwapens, legt Nederland zich niet eenzijdig beperkingen op. Echter, alle bestaande Amerikaanse kernwapens op Nederlands grondgebied sturen we terug. We ondertekenen het VN-verdrag voor het verbod op kernwapens.
- Er dient geïnvesteerd te worden in (technologisch hoogwaardige) slagkracht en ondersteunende eenheden voor de landmacht. Ook dient er geïnvesteerd te worden in informatietechnologie.
- Nieuwe vormen van oorlogvoering maken in het buitenland een vlucht. Splinter begrijpt dat Nederland niet achter kan blijven bij de ontwikkeling van kunstmatige intelligentie, robotisering en autonome onbemande wapens. Als vijandige mogelijkheden ons qua kennis en ontwikkeling inhalen is dat een gevaar voor de vrede en stabiliteit. Ook hier zijn we realistisch: het is een reëel gevaar dat de in Nederland ontwikkelde technologische kennis in verkeerde handen valt. Daarom wil Splinter dat de Nederlandse overheid te allen tijde eigenaar blijft van technologie die in of door Nederland ontwikkeld is.
- Het Defensie Cybercommando en de inlichtingendiensten worden versterkt.
- Splinter ondersteunt de NAVO ruimtestrategie. Met de space-eenheid investeert Defensie in veilige communicatie en inlichtingenvergaring, in lanceercapaciteit van Europa en (verdediging van) ruimte-infrastructuur.
- De krijgsmacht kan naast de verdediging van ons eigen land ook worden ingezet voor vredestaken die worden uitgevoerd op basis van een VN-mandaat.
- Nederland levert geen wapens (of onderdelen daarvan) aan landen waar de mensenrechten worden geschonden en stopt met de doorvoer van wapens. Ook moet er een zwarte lijst komen van landen en bedrijven waaraan geen halffabricaten en onderdelen van chemische en nucleaire wapens en oorlogsvoering met bacteriën, virussen et cetera geleverd mogen worden.
- Veiligheid bij vervoer van gevaarlijke stoffen door de lucht en over land wordt sterk verbeterd. Al lange tijd zijn hiermee problemen. De adviezen van de Inspectie Veiligheid Defensie worden op dit moment binnen Defensie overgenomen. Medewerkers moeten beter worden opgeleid om met gevaarlijke stoffen veilig te kunnen werken. Basiskennis en bewustwording is bij iedere Defensiemedewerker noodzakelijk. Voor Splinter is dit een belangrijk onderwerp.

Defensiemedewerkers

- Structurele investering in goed materieel, kazernes en arbeidsvoorwaarden voor personeel. Meer zeggenschap en maatwerk zijn sleutelwoorden; niet alleen rang en leeftijd, maar ook specialistische kennis bepalen het salaris.
- Defensie moet zich een goed werkgever tonen en zorg dragen voor diegenen die tijdens plichtsgetrouwe inzet ziek zijn geworden. Ruimhartig en met mededogen. Slachtoffers van bijvoorbeeld PTSS (angststoornissen) en chroom-6 (o.a. COPD, hartklachten, nierklachten,

kanker) en hun naaste familie worden ruimhartig gecompenseerd. Bij ziekte worden zij begeleid en ondersteund waar nodig.

- Chroom-6. Het mag niet zo zijn dat er een limitatief lijstje van klachten is opgesteld en dat zieke defensiemedewerkers die daar niet precies aan beantwoorden geen compensatie krijgen. Splinter wil dat medewerkers met beroepsziekten beter beschermd worden en eerder compensatie krijgen. Veel slachtoffers vallen op dit moment buiten de compensatieregeling. Splinter wil dat alle militairen die zijn blootgesteld aan chroom-6 het recht op uitkering krijgen.
- Het veteranenbeleid van Defensie schiet tekort. Zo'n 25 jaar na de uitzending naar Srebrenica in het voormalige Joegoslavië heeft bijvoorbeeld een op de drie Dutchbat III-veteranen nog behoefte heeft aan zorg of ondersteuning. Vrijwel alle Dutchbatveteranen voelen zich onvoldoende erkend en gewaardeerd. Velen hebben professionele hulp nodig. Splinter wil dat Defensie voor het personeel staat.
- De leeftijd waarop militairen uitgezonden mogen worden moet verhoogd worden van 18 naar 21 jaar.